MEDYA GÜNEŞİ

Haber–Yorum Gazetesi 15–31 Aralık '94 Sayı: 59 Yıl: 7 20.000 TL

"Tarih kimilerinin sandığı gibi sadece savaşlardan ibaret değil"

"Babam, amcam, dayım neden birer eski isyancıydılar? Neden ayaklanmışlardı? Kürtçe neden yasaktı? Kürtler neden bunca baskı görüyorlardı? Kürtler kimdir? Tarihte nasıl yaşamışlar, neler yapmışlar? Bunlar ve daha bir çok konuyu merak ediyordum."

Malmîsanij ile söyleşi ■ *Sf. 11-12*

KAWA, KUK-RNK, TS, TSK ve YEKBÛN'dan birlik deklerasyonu

Sosyalistlerin birlik atılımı

✔ Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine sosyalist bir perspektiften bakan beş Kürt örgütünün iki platform halinde sürdürdükleri görüşmelerin tek platform çerçevesinde sürdürüleceği, siyasal ve örgütsel birliğin sağlanması amacıyla belli noktalarda anlaşmaya varıldığı, 20 Kasım 1994 tarihli bir bildiriyle açıklandı.

✔ KAWA, KUK-RNK, TS, TSK ve YEKBÛN delegasyonları imzasıyla yayınlanan "siyasi ve örgütsel birliğin niteliği ve biçimi üzerine ortak saptamalar" başlıklı açıklamada, program ve tüzükte anlaşmanın temel olmakla birlikte program ve stratejik hedeflere uygun bir örgütlenme, mücadele anlayışı ve bunlara uygun taktiklerin de saptanması gerektiği vurgulandı. ■ *Sf. 7*

Kürt aydınlarına kontra kıskacı

Kontgerillanın seri cinayetler zincirine bir halka daha eklendi. Bir süre önce kaçırılan Av. Faik Candan ölü bulundu.

■ *Sf. 6*

Ulusal Kongre için düşüncede netlik pratikte fedakarlık gerekiyor

■ *Sf. 8-9*

GÜNLÜK GAZETE

Özgür Ülke

■ YIL: 1 / SAYI: 221 ■ 4 ARALIK 1994 PAZAR ■ FİYATI : 15.000 TL (KDV DAHİL)

İstanbul merkez binalarımız ile Ankara büromuz bombalandı, 1 arkadaşımız öldü, 23 çalışanımız yaralandı

BU ATEŞ SİZİ DE YAKAR

Alçak saldırıda arkadaşımız Ersin Yıldız şehit oldu, binalarımız içindekilerle birlikte tahrip edilerek kullanılmaz hale getirildi

✔ Kürt halkının ulusal gerçeği ve onun özgürlük mücadelesi karşısında demokratik insani hiçbir tutumu bulunmayan devlet, kanunları, polisleri ve her türden antidemokratik uygulmalarıyla susturamadığı, sosyalist ve yurtsever basını, C-4 bombaları ve kontrgerillanın vahşi eylemleriyle susturmaya çalışıyor. Devletin kontgerillası vampir gibi Kürt halkının kanına doymayabilir ve C-4 bombaları 4 katlı binaları ve beton binaları paramparça edebilir.

✔ Ancak şu bir gerçek ki, ne devletin karma cinayet şebekeleri (kontrgerilla, JİTEM, İT, TİT, MİT) ve ne de C-4 bombaları ya da daha ileri tahrip gücüne sahip olan ve kullandıkları kullanmadıkları (!) her türden silahı Kürt halkının ulusal gerçeğini susturmaya, yoketmeye ve onun özgürlük meşalesini söndürmeye yetmeyecektir. İşte açık örneği: Özgür Ülke'ye karşı kullanmadıkları ne kaldı? C-4 bombaları da susturmaya yetmedi. Özgür Ülke'nin sesi, şimdi Kürt halkının ve bütün dünya demokratik kamuoyunun desteğiyle, daha güçlü, daha gür. ■ *Sf.4-5*

Ersin Yıldız. Saldırıda yaşamını yitirdi.

www.kurdish.org

MEDYA GÜNEŞİ

ÇARÇIRA Basın ve Yayıncılık Ltd. Şti. adına
• Sahibi veYazişleri Müdürü: **Nesih Çılgın**
• Genel Yayın Yönetmeni: **Mahmut Metin**

* * *

Ortadoğu Temsilcisi:
• **Ahmet Cemal**
Güney Kürdistan Temsilcisi:
• **Azad Şatehî**
• AvrupaTemsilcisi: **Halim Can**

* * *

Muhabirler:
• **Bavê Azad (Krefeld)**
• **Mahmudê Malazgirtî** (Hamburg)
• **Sinan Alabay** (Köln)
• **Ali Karaaslan** (Giessen)
• **Cumali Gökalp** (Hollanda)
• **Bavê Zerdeşt** (Danimarka)
• **Seyda Alpşen** (İngiltere)
• **Halis Kınalı** (İsviçre)
• **A. Kadir Bozyıl** (Norveç)
• **Seyîd Şahîn** (Fransa)
• **Rojen Adar** (Rusya)
• **Baran Jiyan** (Yunanistan)
• **Genco Hasanan** (Bulgaristan)

* * *

• **Yönetim Yeri**: İnebey Mah. Valide Camii Sok. No: 50, Kat:4 Aksaray–İST. Tel: 530 68 31 Fax: 586 22 31
• **Diyarbakır Bürosu**: Şair Sırrı Hanım Sk. Maruf Apt. Kat:1 Ofis–Diyarbakır Tel–fax:(412) 221 80 74
• **Antep Bürosu:** Karagöz Cad. Gören İşhanı Kat 4 No: 45 Tel.: (342) 234 59 31
• **İzmir Bürosu**: 859. Sk. Saray İşhanı Kat:2 No:3/203 B. Blok Konak Tel: (232) 445 46 50
•**Adana Bürosu**: Ali Münif Cad. Büyük Adana İşhanı Kat:4/30 Tel-Fax: (322)359 94 92
• **Mersin Bürosu**: İstiklal Cad. Camii Şerif Mah. 29. Sok. No: 5/6 Tel:(324)2370477

* * *

Avrupa İlişki Adresleri:
• H. Can Box:15216, 161 15 Bromma–**Sweden**
• M. Malazgirti, Amande Str.58, 2000 HH 56 **Germany**
Almanya Hesap No: M. Ali Karaaslan Dresdner Bank GieBen
Konto: 08 838 847 00
BLZ: 513 800 40

• **Abone Koşulları**:
Yurtiçi:
1 Yıllık:250 000 TL;
6 Aylık:120 000 TL;
Yurtdışı: 1 Yıllık: 75 DM, 50 $

• **Yurtdışı Fiyatı**/ İsveç: 15 SKR, Danimarka: 15 DKR, Norveç: 15 NKR, Almanya: 5 DM, Fransa: 15 FF, İngiltere: 2 Pound, İsviçre: 4 SFr, Hollanda: 3 Florin.

• **Hesap** No: Nusrettin Yüksekkaya, Yapı Kredi Bankası, İstanbul Aksaray Şubesi, 0076859-8 Nolu Hesap
• Baskı **Serler**

Okur köşesi

Bi sedema ku em ne milletekî polîtîze bûyîne, ji sedî şêstê gelê Kurd nizane di rewşeke çewa de dijî. Gava ku mirov ji hinekan dipirse; "birano, ka çi heye, çi tuneye?" Hema bi carekê re dibêjin; "bira, welat rizgar bûye". Dema mirov dibêje; "ka, çewa rizgar bûye, we ji kê bihistiye?" Dibêjin; "me ji rojnama Ozgur Ulkê sehkiriye û hewala jî gotiye." Gelo ew hewalan, rojname û kovarên Kurdî yên din jî, qet dixwînin? Ez bawerdikim ew hevalan rojnameyên netewî yên wek; Medya Guneşî, Dengê Azadî , Newroz, Jiyana Nû û hwd. naxwînin. Loma yekser dibêjin, "Welat rizgar bûye û ew rojname .û kovarên din tiştekî nizanin."

Bi ya min û li gor ku ez pê dizanim, Kurdistan wêran bûye û her roj têt şewitandin. Ji 2 hezaran zêdetir gund û bajarên Kurdan hatine hilweşandin. Zêdeyî 6 milîyon Kurd, ji ber zilm û zordariya desthilata (hukûmet) millîtarist koç kirine. Ala Tirkî li serê çiyayê Cudî hetiye çikilandin(!). Her roj bi dehan lawên Kurd, bi destên koruciyan (cahş), Jîtem, Tît, Mît ûît`an tên şehîtkirin. Parlementerên Kurd, ji ber ku doza demokrasiyê dikirin, hatin zindankirin. HEP û DEP hatin girtin û gelek endamên wan jî hatin kuştin û zindankirin. Parlementerê DEP`ê, Mehmet Sîncar û berpirsiyarê wê yê Batmanê, Metîn Ozdemir hatin qetilkirin.

Bi rastî jî welatekî serbixwe û azad gelek rind e, ew hêviya me hemû Kurdan e. Lê mixabin rizgarbûn ne weha hêsan e.

Rastî, tiştekî gelek qenc e ku, dibin hemû mercên zor de rojnameyek netewî, şoreşger û sosyalist wek Medya Guneşî, ev heft sal e, dest bi weşanê kiriye û hîn jî weşana xwe didomîne. Hema carekê be jî, min ne dît ku Medya Guneşî an rojname û kovarên netewî yên din, Ozgur Ulke gotin, "welat rizgar bû" an îî. dike di `95`an de rizgar bibe. Di vê mijarê de Medya Guneşî, gelek jîr û zanistiyane siyasetê dike. Tu carî ne gotiye me Kurdistan rizgar kir û an jî em dê di serê sala `95`an de rizgar bikin.

Ez jî di wê bariyê de me, wê rojeke Kurdistan bê rizgarkirin. Dema gelê Kurd bû yêk; PKK, YEKBÛN, KAWA û hwd. rêz li mafê hev girtin û hebûna hewdu qebûlkirin; di bin ala eniyek netewî de hatin ba hev, hevdu bi xayintiyê tawanbar nekirin; wê demê dê rizgariya Kurdistanê nêzik bibe.

M. Cîhan Nasiranoglu
Almanya

Ulusal demokratik mücadele sürecinde faturasını halk olarak ödediğimiz yanlış tutumları sorgulayıp aşmaya çalışan bir bilinçle,

Mehmet Oruç'u

yitirdiğimizin 15. yıldönümünde saygıyla anıyoruz.

YEKBÛN MERKEZ KOMİTESİ

"Ji bo bîranîna hevalê hêja Şehmus YAPIŞTIRAN"

GULEK BIBIŞKIVE LI WELÊT

Gulek bibişkive li welêt
Geh şa dibe dilê min
Geh xemgîn
Lewra barik e dilê min
Stranek şivanekî xizan dengvedida
Çiya dihejand bi kedera xwe
Bi kedera xwe xerîbiya min
Biçûk dibe di çavê min de gerdûn
Bi agir û hêrsê giran dibe tîra li nav sînga min
Winda dibe pîvana bêdengiya şevê
Mirin dikeve bîra min wê gavê
Wê gavê difetisim di qêrîna hêviyek arî de

Gulek bibişkive li welêt
Li eniya min dixe hênikayiya bayê çiyakî
Rengên buharê dadinizile nav hebana evîna min
Diqelişe perda semaxê
Hildiweşe dîwarê kela xerîbiyê
Stranek şivanekî xizan den vedida
Çiya dihejand bi kedera xwe
Bi kedera xwe xerîbiya min.

(14.11.1994)

Mustafa GAZİ

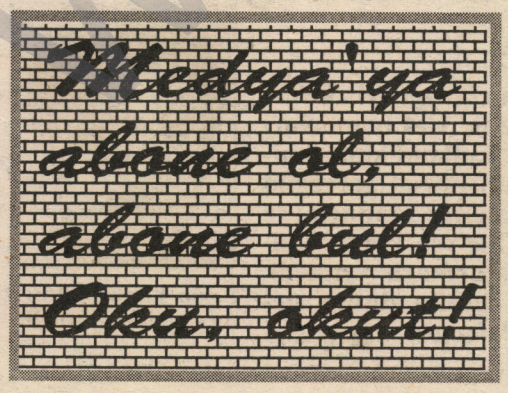

Kürt Yazarlar Birliği kuruluyor

İSVEÇ (Medya Güneşi)- Geçen yıl tasfiye edilen Kürt Yazarlar Birliği yeniden kuruluyor. Bu amaçla 27 Kasım'da yapılan toplantıya 30'u aşkın Kürt yazarı katıldı ve birliğin yeniden kurulması kararına varıldı.

Aralarında **Kemal Burkay,** Rojen Barnas, **Naci Kutlay,** Malmîsanij, **Siraç Bilgin,** Osman Aytar, **Rohat,** Munzur Çem gibi yazarların da bulunduğu toplantı sonunda çalışmaları yürütmek üzere bir komisyon oluşturuldu Komisyonda Munzur Çem, Malmîsanij, Osman Aytar ve Rohat yeraldı.

MEDYA GÜNDEMİ

Oynayanı da yakan ateş

Türkiye'nin metropol kentlerinde yaşayan Kürt işadamlarına, aydınlara ve Kürt sorununda duyarlı basın-yayın organlarına yönelik saldırı ve susturma çabaları da planlı bir biçimde sürüyor. Kürdistan'da yıllardır uygulanan imha politikalarının en son Dersim'de kazandığı boyutla, Türk yönetiminin ateşle oynamayı sürdürdüğü fakat bu ateşin oynayanları da yakabileceği bir kez daha görüldü.

Kürlerin kanıyla sulanmadıkça dönmeyen çark, yeni canlar alıyor. Tartışılan "düşünce özgürlüğü"nün göstermelik olduğu, "Terörle Mücadele Yasası" (TMY)'de yapılmak istenen değişikliğin yanısıra, İstanbul ve Ankara'da Özgür Ülke bürolarında patlayan bombalar ve DEP parlamenterlerine verilen ağır hapis cezalarıyla bir kez daha kanıtlanıyor.

"Gerekirse kan dökeriz" diyen, siyasal çözüm istemini "ihanet" olarak değerlendiren Türkeş'in fiilen koalisyon ortağı gibi davrandığı bir Türkiye'de, sadece Kürt ulusal demokratik haklarını savundukları için Türk parlamentosundan cezaevine gönderilen Kürt parlamenterler ağır cezalara çarptırılıyor, gazete toplatma, gazeteci kaçırma ve öldürme, ağır hapis ve para cezaları verme gibi sürekli uygulamalara büroları yerle bir eden bombalamalar ekleniyor.

Özünde Türkiye'nin uzun vadeli çıkarlarını ve bu çerçevede Kürt sorunun da mevcut sınırlar içinde kısmi çözümünü savunan YHD gibi oluşumlara bile tahammül edilemiyor; değişik yollarla bunlar da "ıslah" edilmek isteniyor.

Türkiye'in imha ve inkar politikalarından kaynaklanan gündemi yüklü ve zihniyet değişmediği sürece de çözümsüzlüklerin önünü almak mümkün değil.

Çıkmaz sokak

Türkiye yönetimi Kürt ve Kürdistan sorununda yaşananlardan dersler çıkarmak yerine, imha ve inkar politikalarında ısrar etmeyi sürdürüyor. Girilen çıkmaz sokakta her şey "ya bitecek, ya bitecek"e endekslenmiş durumda.

Ne var ki bu politikalarda ısrar, kan ve gözyaşı deryasını büyütüyor. "O tarihte terör bitirilecek" denilen bahar ve yaz geride kaldı, sonbahar bitmek üzere. Bu defa, önümüzdeki yıl için kimi "öngörüler" ileri sürülüyor. Kürt ve Kürdistan sorununun şu veya bu örgütü aştığı; sorunun yüzyıllardır varlığı inkar edilen, binbir türlü katliam ve sürgünlere maruz bırakılan bir halkın, Kürt halkının özgürlüğü, bu günü ve geleceği üzerinde söz ve karar sahibi olma sorunu olduğu görülmek istenmediği için sonuçsuz kalmaya mahkum politikalarda ısrar ediliyor, çıkmaz bir sokakta gidilip geliniyor.

Kürdistan'da yıllardır uygulanan imha politikalarının en son Dersim'de kazandığı boyutla, Türk yönetiminin ateşle oynamayı sürdürdüğü fakat bu ateşin oynayanları da yakabileceği bir kez daha görüldü. Basın-yayın organları üzerine konulan fiili ambargo nedeniyle Kürdistan'da kirli savaş kapalı devre yayını gibi bütün pervasızlığıyla sürerken, Kürtleri legal platformlardan uzaklaştırma, sindirme ve yıldırma politikaları da aralıksız devam ediyor.

Türkiye'nin metropol kentlerinde yaşayan Kürt işadamlarına, aydınlara ve Kürt sorununda duyarlı basın-yayın organlarına yönelik saldırı ve susturma çabaları da planlı bir biçimde sürüyor. Kürt halkının ulusal demokratik haklarına kavuşması için '60'lı yıllardan bu yana kendi konumuna uygun bir mücadele içinde olan avukat **Medet Serhat** ve şoförünün, halkımızın özgürlüğe kavuşmasını istemeyen güçler tarafından planlı bir saldırıyla İstanbul'da; avukat **Faik Candan**'ın ise Ankara'da kaçırılarak katledilmesi, Kürdistan'da sürdürülen imha savaşından ayrı düşünülemez. Halkımızın Medet Serhat ve Faik Candan gibi yiğit ve inançlı evlatlarını katletmekle, Kürtlerin ulusal ve insani hakları için verdikleri mücadelenin durmayacağına tarih şahittir, günümüz şahittir.

Sözümona "düşünce özgürlüğü" adı altında Terörle Mücadele Yasası'na ilişkin değişiklik önerisinin Türk hükümet ve parlementosunun gündeminde olduğu bir dönemde, nasıl bir "düşünce özgürlüğü"nün istendiğinin pratik işaretleri, Özgür Ülke'nin merkez bürosu dahil İstanbul ve Ankara'daki bürolarına yönelik profesyonelce saldırılar ve DEP davası ile verildi. 3 Aralık 1994 günü Özgür Ülke'nin İstanbul ve Ankara bürolarına konulan bombalar içte ve dışta tepkilere neden oldu. Fakat bombalamadan medet umanların niyetleri kursaklarında kaldı. Başta Kürt basın-yayın organları olmak üzere halkımızın ve demokratik kamuoyunun desteğiyle Özgür Ülke yayınını sürdürüyor.

DEP davasının da 8 Aralık 1994 günü parlamenterlere verilen ağır cezalarla hem de çok kısa bir süre içerisinde sonuçlanması, genel amaçlar yanında Kürtleri legal platformlardan uzaklaştırma planından ayrı düşünülemez. MGK ve hükümet talimatlarıyla DEP'e verilen cezalara, Ankara DGM'nin gösterdiği gerekçeler göstermeliktir ve karar önceden verilmiştir; bu anlamıyla da hukuki değil siyasal bir karardır.

Hangi "onur"?

Türkiye, özellikle Kürt sorununda izlediği politikalar nedeniyle uluslararası platformlar nezdinde önemli sorunlarla karşı karşıya. Türkiye temsilcileri, bu tür toplantı tarihleri yaklaştığında bir nevi ecel terleri döküyorlar. Avrupa Birliği'ne üyelik müracatının izlediği ve de izleyeceği süreç, AGİK toplantıları, Gümrük Birliği görüşmeleri, Türkiye'yi birçok açıdan açmazlarla karşı karşıya getiren konulardır. Helsinki gözlem komitelerinin çok yönlü girişimleri başta olmak üzere, uluslararası demokratik kurum ve kuruluşların Türkiye ve Kürdistan'daki insan hakları ihlallerine, Kürt sorununda izlenen imha politikalarına gösterdikleri tepkiler de Türkiye'nin önündeki sorunları arttırıyor.

Peki buna karşı Türkiye ne yapıyor? Yapılan, "içişlerimize karışıyorlar" yaygarasıyla gerçekleri gözlerden saklamak, şovenizmi körüklemek ve bundan hareketle Kürdistan'da yürütülen imha savaşına destek kazanmaktır. Halklarımız için değil, sadece bu konularda "rahat bir nefes" almak için bazı yasal değişiklik veya kısmi hak savunuculuğu yapanlara bile bazen tahammül edilemiyor, hatta bunlar ağır suçlamalara bile maruz kalabiliyorlar. Buna da "onurlu" dış politika deniliyor.

Türkiye'de egemen güçlerin sürekli başvurdukları yöntemlerden birinin sonucudur bu. Konu, bilinçli olarak yanlış yerden ele alınıp tartışıldığı için, doğal olarak sonuçlar da buna göre biçimleniyor.

Her şeyden önce şunu görmek gerekir ki, içte onurlu bir politika izlemeyenin, dış politikası da onurlu olmaz. Sen Kürt halkının varlığını inkar etmekle kalmayıp onu imha ve göçle susturmaya çalışacaksın; en gelişmiş savaş araç ve gereçleriyle dağları, köyleri, hatta bazen de kasabaları bombalayacaksın; boşaltılan, yakılıp-yıkılan 2 bin köy, 2 binin üzerinde "faili meçhul" cinayetle, Kürt sorununda duyarlı siyasal parti ve kurumları kapatıp Kürtleri legal platformlardan uzaklaştırmak için her yola başvuracaksın; ve daha sayılabilecek sayısız pis işlere bulaşacaksın, sonra da bunları söyleyenlere içte "bölücü", dışta da "içişlerimize karışıyorlar" deyip "onur"dan bahsedeceksin. Buna sağduyulu her insan güler.

Demokrasi de özgürlük de insanlarımız, halklarımız muhtaç olduğu için gereklidir. Eğer bir onursuzluktan bahsedilecekse bu, insanlarımız için demokrasi yerine, sırf bazı uluslararası platformlardaki rahatsızlıkları yatıştırmak için birşeyler yapmaya çalışmaktır. Bunun doğal bir sonucu olarak da, Türkiye yönetimi kimi uluslararası platformlarda "rahat" yüzü görmez.

Onurlu çözüm

O halde denilebilir ki, temel sorun içtedir, Türkiye ve Kürdistan'da uygulanan politikalardadır. Kürt ve Kürdistan sorununda demokratik ve kalıcı çözümün yolu bellidir. Geleneksel imha ve inkar politikaları bir yana bırakılıp, bir yandan bunların biriken sonuçları gerçekçi yöntemlerle tasfiye edilirken, bir yandan da Kürt halkının özgür iradesinin ortaya çıkacağı koşullar yaratılırsa, o zaman hem onurlu hem de demokratik ve kalıcı çözüm yolu açılmış olur. Bunun için de köklü bir zihniyet değişikliğine ve cesur adımlara ihtiyaç vardır.

Onurluluk, imha ve inkar politikalarını ısrarla savunup uygulamak değildir. Başta Kürt halkı olmak üzere, Türk halkına da kan ve gözyaşından, açlık ve yoksulluktan başka bir şey getirmeyen kirli savaşı hemen durdurup Kürt halkının ulusal kimliği temelinde sorunun barışçıl ve demokratik çözümü için adımlar atılabilir. O zaman gerçekten onurlu bir dış politikanın da zemini oluşur; devletlerin Kürt sorunundan kaynaklanmayan kimi hesapları da açığa çıkar.

Sorunun siyasal çözümü için ulusal demokratik güçler, hazır olduklarını defalarca açıkladılar. Mart 1993'teki tek yanlı ateşkes kararından sonra daha da gelişme gösteren ulusal diyalog ve işbirliği sürecinde, gerek 12 parti ve örgütün katılımıyla oluşturulan Kuzey Kürdistan Ulusal Demokratik Cephe Platformu'nun, gerekse tek tek parti ve örgütlerin Kürt ve Kürdistan sorununun barışçıl ve demokratik çözümüne ilişkin yaklaşımları biliniyor. Gerekli duyarlılık ve fedakarlık gösterilmiştir. Sorunun siyasal çözümüne yanaşmayan ve bununla kalmayıp yıldırma, sindirme ve imha politikalarını bütün yol ve yöntemleri kullanarak uygulayan, halklarımız açısından onurlu bir çözüm yerine onursuzluğu dayatan Türk devletidir. Sonuçlar ortada. Değişik oranlarda da olsa fatura sadece Kürt halkına değil, Türk halkına da ödetiliyor.

Ulusal demokratik güçlerin dağınıklığı da devletin mevcut politikalarına yarıyor. Yaşamın değişik alanlarında çok seslilik temelinde birlikteliklerin yol ve yöntemleri bulunamadığı için, ülkesel ve uluslararası alanda bulunan mevcut olanaklar da kullanılamıyor, yenileri elde edilemiyor. Benmerkezci ve varlıklarını birilerinin tasfiyesine endeksleyen tutumlar, farklı gerekçelere dayansa da yanlıştır.

Köy ve mezra boşaltma, göç ve gidilen yerlerde karşılaşılan sorunlar, cinayetler ve benzeri uygulamalarla Kürt halkının yaşadığı trajedi; ulusal çıkarlar yerine bencil dargrup çıkarları esas alındığı ve buna uygun olarak politikalar sürdürüldüğü için bir nevi gümbürtüye gidiyor. Buna hiçbir ulusal gücün hakkı yoktur. Daha fazla geç kalmadan sorunu bir kez daha soğukkanlı değerlendirip, yaşamın her alanında ulusal çıkarlar temelinde, ülkesel ve uluslararası alanda genel kabul görebilecek ulusal muhataplar yaratmanın bugün yaşamsal bir önemi var.

Bu ateş Sizi de yakar

Demokrasi güçleri Özgür Ülke ile tek yumruk!..

- **Demirel, "Yanlış bir şey varsa bunu kanunlar düzeltir" şeklindeki açıklamasıyla, olayın devlet güçleri tarafından gerçekleştirildiğini itiraf etti.**
- **Ecevit, devleti işaret etti.**
- **Mehmetcik basın, olaya yaklaşımıyla, adeta kontrgerilla ile olan ilişkisini sergiledi.**
- **Olay, ülke ve dünya demokratik kamuoyunda büyük tepkilere yolaçtı.**

Ve Özgür Ülke yayınını sürdürüyor!..

Haber Merkezi- Bir süre önce içişleri Bakanı Nahit Menteşe, Özgür Ülke gazetesine atfen "Bölücü yayın organı, elimde olsa hemen kapatırım" dedi.

Öte yandan Milli Güvenlik Kurulu'nun yaptığı son toplantısının gündem maddelerinden birinin de Özgür Ülke gazetesini susturmak olduğu çeşitli kaynaklarca kaydedildi. Ve "Birisi yumruğunu masaya vurdu... Yeter artık bu Özgür Ülke" derken, hedef tespit edildi, operasyon başladı. Ve 3 Aralık günü gece yarısından sonra ileri tahrip tekniğine sahip olan bombalar İstanbul ve Ankara'da ardarda patlamaya başladı. Bombaların hedefi ise Özgür Ülke gazetesiydi. Patlamalar sonucu, Özgür Ülke'nin binaları enkaza döndü. Ortalık cehenneme çevrildi, bir kişi öldü 6'sı ağır olmak üzere toplam 23 kişi yaralandı. Ağır yaralılar hastanelere kaldırılırken, çeşitli yerlerinden hafif yaralananlar ise polis tarafından gözaltına alındı.

Gazetenin merkez bürosunun bulunduğu Cağaloğlu'ndaki Talas Han'a konulan tahrip gücü yüksek bombanın patlaması sonucu bina tamamen enkaz haline geldi. Hemen ardından, gazetenin Kadırga'da bulunan dört katlı binası şiddetli patlamalar sonucu alevler içinde yerlebir oldu. Aynı saatlerde gazetesinin Ankara bürosu da havaya uçurulurken, Adana bürosuna atılan bomba ise etkisiz hale getirildi. Özgür Ülke'nin Ankara bürosunda can kaybı olmazken, Kadırga binasında gazete çalışanı Ersin Yıldız yaşamını yitirdi. **Selahattin Kaya, Yıldız Gültekin, Selahattin Birkay, Alişan Ünlü** ve **Feridun Karadayı** ağır olmak üzere 23 gazete çalışanı da yaralandı. Patlama sırasında gazetenin Kadırga binası ve Talas Han'daki merkez binanın etrafını saran polisler, adeta cehennem yerine dönen binaların alevleri ve enkazları içinden yaralı olarak çıkanlara "Tüp mü patladı?", "Siz kendiniz mi bomba attınız?" şeklinde sorular sordular. Olayı hafife alarak, olayın asıl failini- faillerini saklamak psikozu içinde, olayda çeşitli yerlerinden hafif yaralananlardan 14 kişi apar topar Eminönü Polis Karakolu'na götürüldü. Karakola götürülenler, güya tanık olacaklardı. Ancak 12 saat süren gözaltı süresinde sanık muamelesine tabi tutuldular. Yalınayak, beton zemin üzerinde açsusuz bekletildiler.

Bombalar bile susturamadı!..

Özgür Ülke'nin mirasını devraldığı Özgür Gündem gazetesi de 1992 yılında yayın hayatına başlar başlamaz devlet güçlerinin hedef tahtası haline gelmişti. Gazeteye yönelik alçakça cinayetler, 1992 Haziran'ında gazetenin Diyarbakır muhabiri **Hafız Akdemir**'in öldürülmesiyle başladı ve **Apê Musa** ile devam etti. 10'a yakın yazarı, muhabiri kalleşçe katledildi. Yüzden fazla çalışanı gözaltına alınarak çeşitli işkencelerden geçirildi. Gazeteyi satan bayiler kundaklandı, bombalandı. Hemen hemen çıkan her sayısı toplatıldı. Peşpeşe yazışleri müdürleri tutuklandı. Gazetenin sahibi **Yaşar Kaya**, 600 yıl hapis ve 600 milyar liraya varan para ve hapis cezalarına çarptırıldı. Baskıların ardı arkası kesilmedi. Nitekim, İnsan Hakları Haftası'nda 10 Aralık 1993 günü Özgür Gündem'in merkez bürosu başta olmak üzere tüm büroları polis tarafndan basıldı ve tüm çalışanları günlerce gözaltında tutuldu. Yayın yönetmeni **Gurbetelli Ersöz** ise tutuklanarak 1 ay süreyle cezaevinde kaldı. Daha sonra İDGM tarafından kapatılan gazetenin yayın hayatına son verildi (!)

Özgür Gündem kapatıldıktan sonra, Özgür Ülke aynı ilkeler doğrultusunda yayın hayatına başladı. Ancak baskıların da sonu gelmedi. "Kanunlar ve polisin fiili engellemeleri" Özgür Ülke'yi susturmaya yetmedi, derken hedef bu defa toptan "imha" etmekti... Tarih 3 Aralık 1994, merkez ve teknik büro başta olmak üzere dört bürosuna tahrip gücü çok yüksek bombalar konularak, havaya uçuruldu; yerle bir edildi. Bütün teknik malzemeler imha edildi. Bir kişi öldü onlarca çalışanı yaralandı, onlarcası da gözaltına alındı. Sonuç caniler açısından yine hüsrandı çünkü bir sonraki gün Özgür Ülke yüzlerine bir şamar gibi inecek ve bütün bayilerde satılacaktı.

Kanunları, polisleri ve bombaları Özgür Ülke'yi susturmaya yetmedi. İlk tepki Özgür Ülke'nin yöneticilerinden geldi. 3 Aralık günü İstanbul Tabipler Odası insan akımına uğradı. Özgür Ülke gazetesinin genel yayın yönetmeni **Baki Karadeniz** Tabipler Odası'nda yaptığı basın açıklamasında, "MGK talimat verdi, İçişleri Bakanı hedef gösterdi, kontrgerilla uyguladı" dedi. Ancak "Özgür Ülke yayınına devam edecektir" şeklindeki kararlılık ifadesi, ertesi gün gazetenin basılmasının başarılmasıyla çok anlamlı bir direnişe dönüştü.

Sosyalist ve yurtsever basın ayağa kalktı

Sosyalist ve yurtsever basın, tarihi ve toplumsal sorumluluğunun bilinciyle, Özgür Ülke gazetesini yaşatmak için ayağa kalktı. Gazetemizin de içinde yeraldığı toplam 24 sosyalist gazete, dergi, kurum ve kiuruluş olay günü, üstüste iki toplantı yaptı ve bütün maddi ve manevi imkanlarıyla Özgür Ülke'nin yanında olduğunu açıkladı. Özgür basın gazetenin çıkması için teknik imkanlarını seferber etti. Atılım, Özgür Gençlik, Sosyalist Kadın, Devrimci Yaşam, Sosyalist Alternatif, Komal Yayınevi, Hedef, Medya Güneşi, Devrimci Proleterya, Devrimci Proleter Gençlik, Özgür Gelecek, Yeni Demokratik Gelecek, Özgür Halk, Kızıl Bayrak, Stêrka Rızgari, jiyana Nû, 1 Mayıs, Dênge Azadî, Deng, Yapı Sanatevi, Grup Kutupyıldızı, Emekçi Kadınlar Birliği, Devrimci Mücadele ve Alınteri gibi gazete, dergi ve kuruluşlardan oluşan platform 3 Aralık günü Tabipler Odası'nda ortak bir açıklama yaptılar. Özgür Ülke'ye yönelik saldırıya ilişkin yapılan açıklamada, İçişleri Bakanı ve MGK tarafından verilen direktifin kontrgerilla tarafından hemen uygulandığı belirtirilerek "Saldırının adresi devlet ve onun bir parçası olan kontrgerilladır ve bu saldırı Kürdistan'da daha da boyutlandırılacak olası katliamları gizleme çabasıdır. Özgür Ülke'ye yapılan bu saldırıyı protesto ediyor, saldırıda ölen Ersin Yıldız'ı basın şehidi olarak sahiplendiğimizi belirtiyoruz. Gazetenin yayın hayatına devam edebilmesi için bütün güç ve olanaklarımızı Özgür Ülke'nin hizmetine suncağımızı vurguluyoruz" dendi.

YEKBÛN: "Saldırılara karşı güçbirliği ile cevap verilmelidir"

Özgür Ülke gazetesinin uğradığı saldırıya ilişkin olarak, 6 Aralık 1994 tarihinde Kürdistan Birleşik Halk Partisi (YEKBÛN) Yürütme Komitesi tarafından Özgür Ülke gazetesi yetkililerine bir dayanışma mesajı gönderildi. Özgür Ülke bürolarına yöneltilen son saldırıların, TC devletinin halkımıza ve onun demokratik güçlerine karşı boyutlandırdığı topyekün savaşın yeni bir örneğini oluşturduğu ifade edilen YEKBÛN Yürütme Komitesi'nin mesajında şu görüşlere yer verildi: "Kuzey Kürdistan ulusal ve demokratik güçleri, TC devletinin aynı zamanda çözümsüzlüğün de ifadesi olan ve giderek boyutlanan bu imha savaşı ve saldırılarına karşı her alanda güçlerini birleştirerek cevap vermelidirler. Başarımızın güvencesi, saldırıları boşa çıkarmanın ve mücadeleyi her alanda güçlendirme ve süreklileştirmenin yolu budur. Kürdistan Birleşik Halk Partisi, TC devletinin topyekün imha savaşına karşı, tüm ulusal güçlerin mücadele birliğinin her alanda yaratılması ve güçlendirilmesine verdiği önemi ve önceliği bundan sonra da devam ettirme kararlılığındadır.

Gazetenizin büro, tesis ve çalışanlarına karşı yürütülen ve 3 Aralık 1994 tarihinde yeni bir örneği yaşanan saldırıları bir kez daha nefretle kınıyor, tüm demokratik kişi ve kuruluşları bu saldırılara karşı seslerini yükseltmeye, güçlerini birleştirmeye çağırıyor, gazeteniz ve çalışanlarına dostluk ve dayanışma selamlarımızı iletiyoruz."

Fail meçhul değil, devlettir

Devletin "tepe" noktasında bulunan S. Demirel adlı zat, Özgür Ülke'nin bombalanması olayıyla ilgili, "Yanlış birşey varsa, bunu kanunlar düzeltir. Kanunlar ve bunlarla ilgili mercilerin yapması gerekenleri kişiler yapmaya kalkarsa bu, ülke bakımından zararlı olur." şeklinde bir açıklama yaparak adeta bombacılara "Ne aceleniz vardı, bu işi biz başka 'türlü' halledecektik" dercesine bombalamanın devlet güçlerince gerçekleştirildiğini itiraf etti.

DSP Genel Başkanı Bülent Ecevit ise, yaptığı açıklamada Özgür Ülke'ye yapılan saldırının demokrasiye karşı bir suikast olduğunu belirterek, "Olasılıklardan birisi, bazı güçlerin kendilerini devlet ve yargı erki yerine koyup, hukuk dışı bir infaz eylemine kalkmış olmalarıdır" dedi.

Öte yandan Özel Harp eğitimi görmüş bir emekli albayın konuya ilişkin açıklaması dikkat çekicidir. "Binanın halini görünce anladım" diyen emekli Kurmay Albay, "Adam, bombayı nereye koyacağını biliyor. Özgür Ülke'nin bombalanmasında

ileri tahrip tekniği kullanılmış. Türk Silahlı Kuvvetleri'nin sıradan istihdam subayı bile bilemez bunu. Bize, yani Özel Harp eğitimi görenlere mahsus bir sanattır bu!" diyor. (Aydınlık, 10 Aralık 1994)

Kontgerilla vuruyor medya uyutuyor

Eski MİT ajanı Mahir Kaynak, saldırının bir gizli servis işi olduğunu vurgularken, devlet medyasının olaya ilişkin tutumuna dikkat çekerek şunları söyledi: "Dikkat ediniz, medya bir gazetenin İstanbul ve Ankara bürolarının aynı anda bombalanmasını öne çıkarmadı, birinci sayfasında yer vermedi. Provakasyon olsaydı, 8 sütuna manşet yaparlardı. Bu olay bir provakasyon değil, bir operasyondur."

Gerçekten, Türk burjuva basınının olaya ilişkin tutumu ilginçtir. Bazı TV kanalları olayı birinci haber olarak duyurdular. Ancak haberlerin sunuş biçimi, tıpkı Kürt işadamı aydın ve yurtseverlerin öldürülmesini hayali senaryolarla, "mafya bağlantılı" gösteren çabaların bir benzeriydi. Özgür Ülke'ye PKK destekli gazete diyen; çıktığı günden bu yana Abdullah Öcalan, Ali Fırat imzasıyla yazılar yazıyordu biçiminde ihbarlarda bulunan basın, bu olayı saptırma gayreti içine girdi. Hatta Kanal D televizyonu "o kadar kişinin gecenin o saatinde ne işi vardı orada" şeklindeki haberleriyle aymazlığa varacak derecede olayı saptırmaya ve olaya ilişkin tepkileri yumuşatmaya çalıştı. Yazılı basın da, bir gazetenin dışında, Kaynak'ın ifade ettiği gibi ancak iç sayfalarda olaya yer verdi. İşte Mehmetçik basının kontrgerilla ile ne kadar uyum içinde çalıştığı bu olay nezdinde bir kez daha gözler önüne serildi.

Polis kin kusuyor

Sanatçı, aydın, sosyalist ve yurtsever basın çalışanları Özgür Ülke'yi sahiplenerek İstanbul'un çeşitli yerlerinde satmaya başladılar. Bombaların bile susturamadığı gazetenin satışını yapan insanlara karşı polis kin kusuyor. Polis, gazete satanları tartaklıyor, gözaltında tehdit ediyor.

Bombalara karşı aydın duyarlılığı

Aydınlar, sanatçılar ve tüm demokratik kitle örgütlerinden uluslararası çeşitli demokratik kurum ve kuruluşlara kadar bütün demokrasi güçleri Özgür Ülke'yle tek yumruk halinde.

Aralarında Orhan Pamuk, Latife Tekin, Ahmet Altan, Hale Soygazi, Murathan Mungan, Cezmi Ersöz ve Şanar Yurdatapan'ın da bulunduğu 50'ye yakın sanatçı ve aydın, 10 aralık Cumartesi günü Beyoğlu-İstiklal Caddesi'nde Özgür Ülke sattılar. Gazeteyi satan aydın grubu polis tarafından engellenmeye çalışıldı. Ancak aydınlar Taksime'e kadar yürüyerek gazete satışına devam ettiler.

Bu arada **Yaşar Kemal** , Özgür Ülke'yi ziyaret ederek TC devleti peygamberleri de öldürebilir şeklinde tepkisini dile getirerek, Özgür Ülke'nin yanında olduğunu ve her fırsatta destekleyeceğini bildirdi.

Basın şehidi Ersin Yıldız

Bombalı saldırı sırasında gazetenin Kadırga binasında şehit düşen Ersin Yıldız 4 Aralık Pazar günü toprağa verildi. Yıldız'ın cenazesi polisin baskıları sonucu ailesi tarafından Haseki Hastanesi morgundan alınarak, Gaziosmanpaşa Küçükköy meydanındaki Merkez Cami'ye götürüldü. Çok kısa bir sürede binlerce insan caminin önünde toplandı. Cenaze namazından sonra Yıldız'ın tabutu, bir gün önce çıkan Özgür Ülke'nin "bu ateş sizi de yakar" manşetli sayısıyla örtüldü. Caminin önünde biriken kitlenin etrafı Çevik Kuvvet tarafından sarıldı. Cenaze arabasıyla birlikte yürümeye başlayan kitlenin önü polis barikatı tarafından kesilerek cenaze arabası polislerce kaçırıldı. Bunun üzerine kitle Ersin Yıldız'ın taziye evine kadar yürüdü. Polisin çeşitli engellemelerine karşın sloganlarla yürüyen kitle "Şehit namırın!", "Katil devlet!" ve "Özgür Ülke susturulamaz!" sloganları attı. Taziye evinin önüne akın eden insanlar, Kürt ulusal marşı "Ey Raqîb"i okuyarak, saygı duruşunda bulundu.

Talimat MGK'den

Kürt vekillere

Haber Merkezi- DEP davası, skandallarla başlayıp skandallarla bitti. Önceden hazırlanan bir plan çerçevesinde açılan davda yargılanan Kürt milletvekilleri, illegal örgüt üyelerine verilen cezaları düzenleyen Türk Ceza Yasası'nın 168 ve 169'uncu maddelerine göre 3.5 yıl ile 15 yıl arasında değişen hapis cezalarına çarptırıldılar.

Sabah saat 10.00 da başlayan duruşmada itirafçı **İsmail Özdemir**'in iddiaları sorulunca milletvekilleri buna ilişkin görüşlerini açıkladılar. Ancak esasa ilişkin yapacakları savunmanın dava dosyası üzerinde hiçbir etkisi bulunmayacağını belirten milletvekilleri, savunma yapmayacaklarını söyleyince, duruşmaya ara verildi. Verilen aradan sonra kararı okuyan Mahkeme Başkanı **Muammer Ünsoy** kararın oy birliğiyle değil, oy çokluğuyla alındığını belirterek, **Mahmut Alınak** ve **Sırrı Sakık**'ın Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve devletini bölmek amacıyla yazılı ve sözlü propaganda yaptıkları gerekçesiyle TMY'nin 8/1 maddesine göre 3.5'ar yıl ağır hapis ve 60'ar milyon ağır para cezasına çarptırıldıklarını ancak yattıkları süre gözönünde bulundurularak tahliye edildiklerini açıkladı.

Sedat Yurttaş'a ise "Yasadışı silahlı çetenin propagandası doğrultusunda yurtdışında yoğun çaba harcamak" suçu ve 26 Temmuz 1992 yılında HEP il binası önünde yaptığı konuşma nedeniyle TCK'nin 169'uncu maddesi gereğince verilen 5 yıl ağır hapis cezası, TMY'nin 5'inci maddesi gereğince 7 yıl 6 aya çıkarıldı. Hatip Dicle, Leyla Zana, Ahmet Türk, Orhan Doğan ve Selim Sadak'a ise Ekim 1990 yılında yapılan seçim öncesi konuşmalarında ve 1991 yılında yaptıkları meclis konuşmalarında "halkı tahrik ederek galeyana getirmek, dış dünyaya bölücü örgütün propagandasını yapmak, HEP kongresinde Türk bayrağı asmamak, yerine PKK bayrağı çekmek, "silahlı çete örgütü" elemanlarına maddi yardımda bulunmak, muayene ücretini devletin kurumlarından ödetmek" gerekçesiyle TCK'nın 168/2. maddesine göre "örgüt üyeliği" suçuyla 15'er yıl ağır hapis cezası verildi.

Kürt milletvekillerinin açılan bu dava sonucu ağır cezalara çarptırılması, yurtiçi ve yurtdışındaki demokratik kamuoyu ve kuruluşların tepkisine yolaçtı.

Avukatlardan karara itiraz

Mahkeme tarafından belgelerin incelenmesi ve ek savunma talepleri reddedilen savunma avukatlarının girmediği duruşma sonrasında bir açıklama yapan **Av. Yusuf Alataş**, kararı temyiz edeceklerini, ancak ümitli olmadıklarını, bu yüzden Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne başvuracaklarını ve kararın oradan döneceğine inandıklarını belirtti. Karara suskun kalmayacaklarını belirten **Av. Hasip Kaplan** ise, 168. maddenin illegal örgütleri içerdiğini bu nedenle de meclisin illegal olduğunu ileri sürdü. Kaplan, "Devlet bu insanlara maaş verdiğine, lojman tahsis ettiğine göre hepsinin yargılanmasını isteyeceğim" dedi.

K. Kürdistan Sosyalist Birlik Platformu: Sindirilmek istenen Kürt halkıdır

Kuzey Kürdistan Sosyalist Birlik Platformu tarafları **KAWA, RNK-KUK, TS, TSK** ve **YEKBÛN** yayınladıkları ortak bir bildiriyle tüm yurtsever güçleri görev başına çağırdıklarını açıkladılar. Bildiride: *"Bir bütün olarak HEP ve DEP sömürgeci düzen partilerinin inkar ve eritme politikalarını savunmadıkları için devletin her türlü saldırılarına hedef oldular. DEP milletvekillerinin ağır cezalara çarptırılmaları, Türk devletinin Kürt ulusuna ve onun demokratik, legal mücadele alanındaki muhalefetine karşı yürüttüğü bu çağdışı, ırkçı politikasının sadece bir halkasını teşkil ediyor. Uygulanan bu politika, aynı zamanda halkımızın legal siyasal ve demokratik düzeyde yürüttüğü tüm mücadele alanlarının kapılarının da kapatılmaya çalışılmasının bir sonucudur"* görüşüne yer verildi. Özgür Ülke'ye yönelik saldırının Kürdistan'da yürütülen topyekün kirli savaşının bir sonucu olduğu ifade edilen bildiride *"Yetmiş yılı aşkın süredir Türk devletinin halkımıza karşı yürüttüğü inkar, asimilasyon, eritme ve jenoside vardırılan katliamları gözönünde bulundurulduğunda; bir bütün olarak halkımız teslim alınarak sindirilmek ve ortadan kaldırılmak istenmektedir. Tüm bu barbar ugulamalar, Türkiye ve dünya kamuoyunun gözleri önünde cereyan etmektedir. Türkiye ve dünyadaki demokrasi güçlerine, insanlıktan ve kardeşlikten yana olan tüm kişi ve kuruluşlara, partilere ve devletlere önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Kürt ulusuna yönelik sürdürülen imha savaşına ve her türlü çağdışı uygulamalara karşı sessiz kalınmamalıdır. Gözler kör, kulaklar sağır ve diller suskun oldukça; daha bir pervasızlaşan sömürgeci TC'nin uygulanagelen bu politikalarının artarak devam edeceği çok açıktır"* denildi.

Devletin bu uygulamalarına karşı çıkmanın ve Türk devletini uluslararası arenada tecrit etmenin insanlık görevi olduğu, uygulamalar karşısında kör sağır ve dilsiz konuma düşmenin ve hele hele TC'ye her türlü askeri, diplomatik ve ekonomik yardım sunmanın 30 milyonluk bir ulusun yok edilmek istenmesi suçuna ortak olmak anlamına geleceği vurgulanan bildiride "iş işten geçmeden herkesi görev ve sorumluluklarını yerine getirmeye çağırıyoruz" denildi.

Milletin vekillerinden tepki

Avrupa'da bulunan DEP milletvekilleri Köln'de yaptıkları basın toplantısında, Şark İstiklal Mahkemeleri görevini Ankara Devlet Güvenlik Mahkemeleri'nin üstlendiğini belirttiler. DEP onursal başkanı **Yaşar Kaya** yaptığı konuşmada, *"Dünya bunun adil bir uygulama olmadığını gördü. Arkadaşlarımız birer savaş tutsağıydılar, rehin alınmışlardı. Barbarlığın, vandalizmin ve şiddetin esir aldığı tutsaklardı. Bu mahkeme kararının hukukiliği, meşruluğu yoktur... DEP'i kapatma kararını tanımadığımız gibi bu mahkumiyeti de tanımıyoruz. Halkımızı, partimizi, milletvekillerimizi, çağdaş düşüncemizi sonuna kadar savunacağız"* dedi. Ayrıca Brüksel'de bulunan DEP'le dayanışma bürosundan yapılan açıklamada milletvekillerinin kirli savaşa karşı çıktıkları için cezalandırıldıkları belirtildi. Diğer yandan ANAP, SHP ve RP'nin bölge milletvekilleriyle Erzurum bağımsız milletvekili **Abdülmelik Fırat** yaptıkları ortak açıklamada DEP milletvekillerine verilen cezaya ilişkin rahatsızlıklarını dile getirdiler. ANAP Van milletvekili **Şeref Bedirhanoğlu,** SHP Sivas milletvekili **Ziya Halis**, Kars milletvekili **Atilla Hun**, RP Urfa milletvekili **Halil İbrahim Çelik** ve Erzurum bağımsız milletvekili **Abdülmelik Fırat**, yayınladıkları ortak açıklamada şu görüşlere yer verdiler: *"Ülkemizde varolan Kürt sorunu dahil, bütün sorunların hukuk içinde kalarak, demokrasi içinde ve parlamento zemininde barışçıl bir şekilde çözülmesine inananlardan ve savunanlardanız.Bu çabamızı sürdürmemize rağmen, geldiğimiz nokta geçmişe göre daha olumsuz bir durum arzetmektedir. Bu nedenle bölgeden seçilmiş milletvekilleri olarak bir karamsarlık ve umutsuzluk içindeyiz."*

Böyle bir davanın açılmasına zemin hazırlayan ve ortalıkta "biz PKK'yi meclisten attık" naraları atan TC Başbakanı madam Çiller, mahkumiyet kararı karşısında sanki kendisinin bu işte hiçbir fonksiyonu yokmuş gibi, mahkeme kararının arkasına saklandı. Çiller'in yardımcısı Karayalçın, konu hakkında hiçbir açıklama yapmamayı tercih ederken, bu davanın baş aktörü Ankara DGM Başsavcısı **Nusret Demiral**, cezaları az bulduğunu milletvekillerinin hazırladığı iddianameye göre idam cezasına çarptırılmaları gerektiğini bu nedenle kararı temyiz edeceğini söyledi.

Uluslararası kamuoyundan sert tepki

DEP milletvekillerinin mahkumiyeti ABD ve Avrupa'da gerek sivil kurumlar gerekse hükümet çevrelerince tepkiyle karşılandı. ABD hükümet sözcüsü **Christine Shelly**, kararı endişeyle karşıladıklarını belirtti. ABD Temsilciler Meclisi üyeleri de ABD yönetiminden Türkiye'ye yapılan silah yardımının kesilmesini istediler. ABD kongresi Helsinki Komisyonu Başkanı **Dennis D'Contini** *"Türk hükümeti Kürtlüğünü gizlemek istemeyen vatandaşlarını terörist olarak yargılarken, Bosna'dan nasıl şikayet ettiğini anlayamıyorum"* diye konuştu. Fransız Dışişleri Bakanı **Alain Jupp** ise *"Türkiye demokrasinin keskin kurallarına uymak zorundadır"* dedi. Öte yandan Alman Dışişleri Bakanı **Klaus Kinkel**, *"Bunu kabul edemeyiz. Parlamenterlerin durumu için Türk hükümeti ile ilişkilerimden yararlanacağım"* dedi. Almanya'nın **Essen** kentinde yapılan hükümet ve devlet başkanları düzeyindeki **AB** doruğunda Yunanistan, Türkiye ile Gümrük Birliği anlaşmasına vetosunu sürdüreceğini bildirdi. DEP davası Türkiye'yi yalnızlığa sürüklerken, toplantı sonuç bildirisinde DEP davasındaki mahkumiyet kararından duyulan endişeye yer verildi. Seçilmiş parlamenterlerin mahkum edilmesine ilişkin kaygı belirtilerek, Türkiye'den insan haklarına uyulması istendi. Alman Hür Demokrat Parti Olağanüstü Kongresi'nde de Türkiye sert biçimde eleştirildi. Eski Dışişleri Bakanı **Hans Dietrich Genscher** kararı demokrasiye vurulmuş bir darbe olarak niteledi. Alman Yeşiller Partisi ise Türkiye'ye askeri ve ekonomik ambargo uygulanmasını istedi.

...ii?

...imha savaşını ...mlarda ve dev- ...iyor. Savaşın fiili ...masını hedeflemiş. Son ...yıkılan 2000'in üzerinde kırsal ...enileri ekleniyor. Dersim, bu top- ...fiili boyutunun son örneğini oluş- ...un doğal bir diğer yanı da milyonlarla ifade ...rumudur.

...durum hemen her gün yaşanan bir gerçek. TC dev- ...ın farklı düzeylerdeki yetkililerin (hükümet, ordu, bü- ...krasi vb.) açıklamaları ve kendilerine gerekçeler aramaları, yaşanan gerçeği değiştirmeye yetmiyor. Diğer yandan, bizlerin, Kuzey Kürdistanlı yurtsever, demokrat, sosyalist güçlerin, gerek örgüt gerek tek tek kişiler düzeyinde sadece bu gerçekleri isimlendirmemiz ve yorumlamamız da, yaşanan gerçeği, özellikle de milyonlarca Kürdistanlı açısından değiştirmiyor. Böyle bir beklenti içinde de olmamak gerekiyor. Açıktır ki, ulusal kurtuluş mücadelesi belirli bir bedeli gerektiriyor ve bu bedel de elbetteki hem insani hem doğa ve hem de sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal boyutları ile olacaktır. Bedelin düşman tarafından yaratılan yanı minnetsizdir. Ancak, ulusal demokratik hareketin, tüm yurtseverlerin, ülkemizin sömürgeci boyunduruktan kurtuluşu ve halkımızın özgürlüğü için ödenen bedelin kendileri tarafından yaratılan yanı konusunda duyarlı davranması gerekmektedir.

TC devletinin, Kuzey Kürdistan'ı boşaltma operasyonunun altında yatan temel neden, Turgut Özal'ın "Hakkari'yi kayak merkezi" yapma düşüncelerinde ifadesini bulan, Kürtleri TC devleti coğrafyasına yayarak ve bu anlamda da oraya hapsederek "çözme" politikasının doğal sonucudur. Bu politika, "misak-ı milli"yi koruma operasyonudur. Yukarıda belirttiğim, topyekün imha savaşının fiili boyutlarının siyasal amacı budur. Ancak bu siyasal amaca ulaşılabilmesi ve başarılı olunabilmesi için, açıktır ki Kürt toplumu içinde de sorunun "çözümü" için bu perspektifi egemen duruma getirmek gerekiyor. İşte, ulusal demokratik hareketin, Kuzey Kürdistanlı yurtseverlerin titizlikle, duyarlılıkla ve günlük çıkar ve "başarı"ları bir yana bırakarak üzerinde yoğunlaşmaları gereken konu, TC devletinin bu tuzağıdır.

TC devleti, Kürt ve Kürdistan sorununu "Türkiye"lileştirmek istiyor. Dün bu politikanın mayası, **din birliği idi**; daha sonra **1000 yıllık "kardeşlik"** oldu, **"et ve tırnak gibi içiçe"** geçmek oldu. Bugün bu maya giderek, Kuzey Kürdistan boşaltılıp, Kürt nüfusu TC devlet coğrafyasına yayılarak, **"biz zaten birlikte yaşıyoruz, esas olan Türk değil, Türkiye milliyetçiliği"**dir sözlerinde politik ifadesini bulmaktadır. Topyekün imha savaşının, düşman cephesinden yaratılan fiili ve politik amaç ve sonuçları bunlar. Peki, bizler neredeyiz, ne yapıyoruz, kendimizi ve güçlerimizi her şeyden önce hangi politik gerçeklere ve gerekçelere göre düzenliyoruz?

Güneri Civaoğlu, Ertuğrul Özkök ve diğer "Türkiye milliyetçi"liğinin "yeni" mucitleri bu konuda hiç de boş durmuyorlar. Aldıkları direktiflerin yanında kendi şoven anlayışlarının doğal sonucu olan "demokrat"lıkları ile Kürt ve dolayısı ile Kürdistan sorununu "Türkiye"lileştirmek için hiçbir olanağı kaçırmıyorlar. Vahim olan, Kürdistan'ın boşaltılmasını "Halk, adım adım iktidar oluyor", "kurtarılmış alanlar yaratılıyor", "Kürdistan devrimi Türkiyelileşiyor" vb. sözlerde ifadesini bulan Ali Fırat ve diğer bazı Kürdistanlı yazar ve politikacıların sözkonusu düşünceleri ile Kuzey Kürdistan toplumu ve ulusal demokratik hareketi içinde yarattıkları bulanıklık ve kavram kargaşasıdır.

"Türkiye"de Kürt ve dolayısıyla Kürdistan sorunu her şeyden önce bir kimlik ve coğrafya sorunudur. Kimlik sorunu, bireysel değil milyonları ilgilendiren ve bu nedenle de bir ulus, bir etnik kimlik sorunudur. Kuzey Kürdistan ulusal demokratik devriminin coğrafya olarak genişlemesi mümkün ve gereklidir. Ancak, bu genişleme başka ulus ya da devletlere doğru değil, parçalanmış Kürdistan'ın diğer alanlarına yönelik olacaktır, olmalıdır. Hem sorunun nesnel zemini ve karakteri hem de soruna ilişkin dünyadaki pratik deneyimler bunu göstermektedir.

Kuzey Kürdistan'da ulasul demokratik hareketin bir bütün olarak duyarlılığı elden bırakmaması gereken konu, ülkemizin kurtuluşu ve halkımızın özgürlüğü için büyük bedeller ödemek zorunda kaldığımız mücadelemizin temel siyasal hedeflerinin günlük propaganda ve çıkarlara alet edilmesine destek vermeyerek, ödediğimiz bedelin, bizim yanlışlıklarımızdan kaynaklanan yanlarını en alt düzeye indirmek olmalıdır.

ANKARA TEMSİLCİLİĞİMİZ AÇILDI

ANKARA (Medya Güneşi)- Gazetemizin büro ağını genişletme çabaları, Ankara büromuzun da açılmasıyla başarıyla sürüyor.

Aralarında HADEP Genel Sekreter Yardımcısı **Şeyhmus Çağro,** Yürütme Kurulu üyesi **Siracettin Kırıcı,** Parti Meclisi üyeleri **Cihan Sincar** ve **Ali Rıza Yurtsever,** HADEP Mardin İlçe Başkanı **Cemal Yesken,** HADEP Mardin İl Saymanı **Davut İzgi,** İHD Genel Yönetim Kurulu üyesi Av. **Yaşar Ertaç, İHD** Merkez Yürütme Kurulu üyesi **Erol Anar,** Newroz gazetesi temsilcileri ve gazetemizin Adana temsilcisinin de bulunduğu çok sayıda davetlinin katılımıyla, gün boyu süren sohbet ve müzik dinletileriyle gerçekleşen tören, gazetemizin yayın yönetmeni **Mahmut Metin** tarafından yapılan konuşmayla açıldı.

Metin, konuşmasında Kürt gazeteciliğinin bir asırlık geçmişinin her evresinde yönetenlerin saldırılarına maruz kaldığını, ancak ulusal varlığımıza kastedenlere karşı bu alanda da saygıya değer bir direnç ve kararlılıkla mücadele edildiğini vurgulayarak, bu direnç ve kararlılığın, kendilerinin de üyesi olmaktan onur duydukları yurtsever basın camiası tarafından bugün de sürdürüldüğünü; işkence, hapis ve ölümle içiçe de olsa Medya cephesinin terkedilmeyeceğini ifade etti. Ülkemiz kırsalının insansızlaştırılması ve yaklaşan ara seçimler konularına da kısaca değinen Metin, çeşitli çevrelerden dostların biraraya gelmesine fırsat veren bu tür ortamların ülkemizdeki gelişmeler konusunda fikir alışverişine ve sohbete vesile olması gerektiğini belirterek sözü konuklara bıraktı.

Metin'den sonra sözalan HADEP Genel Sekreter Yardımcısı Şeyhmus Çağro, Kürtçe olarak yaptığı konuşmada gazetemize başarı dileklerini sundu ve nükteli bir anlatımla süreci değerlendirdi. HADEP Yürütme Kurulu üyesi Siracettin Kırıcı da Kürtçe bir konuşma yaparak, ülkede yaşanan gelişmeler konusundaki düşüncelerini dile getirdi. Daha sonra HADEP Parti Meclisi Üyesi Ali Rıza Yurtsever, İHD Merkez Yürütme Kurulu üyesi Erol Anar, Newroz gazetesi Ankara temsilcisi ve bazı konuklar da sözalarak birer konuşma yaptılar.

Ankara bürosu çalışanlarımızın özverili çabaları ve ikramlarıyla güzel bir sohbet toplantısı havasında geçen açılış töreni, akşam saatlerinde sona erdi.

Kürt aydınlarına kontra kıskacı

Kontgerillanın seri cinayetler zincirine bir halka daha eklendi. Bir süre önce kaçırılan Av. Faik Candan ölü bulundu.

ANKARA (Medya Güneşi)- Devlet merkezli cinayetlerin ardı arkası kesilmiyor. Kürt işadamı aydın ve yurtseverlerine yönelik cinayetlere her gün bir yenisi ekleniyor. Gün geçmiyor ki, işkence edilmiş, yakılmış ve elleri. gözleri bağlanmış bir vaziyette bir Kürdün cesedi herhangi bir yerde bulunmasın. Tansu Çiller'in cebindeki "ölüm listesi"nde adı kayıtlı olanlar bir bir vuruluyor.

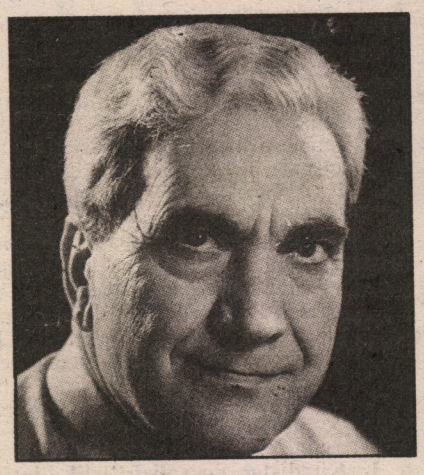

Av. Medet Serhat

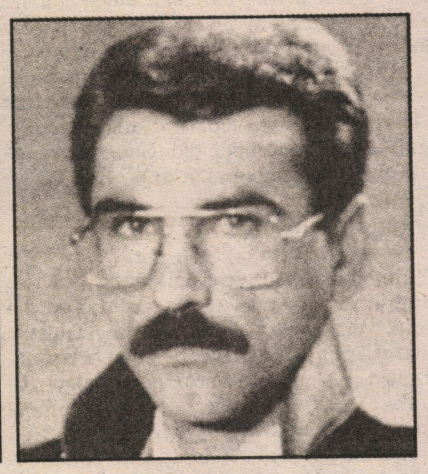

Av. Faik Candan

Daha önce Ankara'da Kürt avukat **Yusuf Ziya Ekinci** vurulmuştu. Bir süre önce ise İstanbul'da Kürt aydını, avukat **Medet Serhat** kalleşçe katledildi. Şimdi de Kürt avukat **Faik Candan** kahpece vuruldu.

Kapatılan Halkın Emek Partisi Ankara İl Başkanı, Ankara Barosu avukatlarından Çağdaş Hukukçular Derneği üyesi Avukat Faik Candan'ın cesedi, 14 Aralık günü Ankara'nın Bala ilçesi yakınlarında işkence edilmiş, gözleri ve elleri bağlanmış vaziyette kurşunlanmış olarak bulundu. Avukat Candan, melun bir cinayet şebekesi olan kontgerilla tarafından 2 Aralık günü "kontrgerillanın başkenti" Ankara'da kaçırılmıştı.

Avukat Candan, 15 Aralık günü Adliye sarayının önünde düzenlenen bir cenaze töreni ile toprağa verildi. Candan'ın cenaze törenine yaklaşık 300 avukat cübbeleriyle katıldı. Yakalarında Candan'ın rozeti bulunan avukatlar "Katiller bulunsun hesap sorulsun!", "Kahrolsun Faik'in katili kontrgerilla!", "Kahrolsun polis devleti!" ve "Şehit Namırın!" sloganlarıyla cinayeti protesto ettiler.

KAWA, KUK-RNK, TS, TSK ve YEKBÛN'dan birlik deklerasyonu

Sosyalistlerin birlik atılımı

Almanya (Medya Güneşi)- Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine sosyalist bir perspektiften bakan beş Kürt örgütünün iki platform halinde sürdürdükleri görüşmelerin tek platform çerçevesinde sürdürüleceği, siyasal ve örgütsel birliğin sağlanması amacıyla belli noktalarda anlaşmaya varıldığı, 20 Kasım 1994 tarihli bir bildiriyle açıklandı.

Bildiride, Kuzey Kürdistan ulusal Kurtuluş hareketinde birlik sorununun çok yönlü ve değişik düzey ve biçimlerde gündeme gelen bir sorun olduğu ve bir ulusal birlik platformu yaratılmasının sürecin dayattığı acil bir görev olduğu ifade edildi.

KAWA, KUK/RNK, TÊKOŞÎNA SOSYALÎST, TSK ve **YEKBÛN** delegasyonları imzasıyla **"Siyasi ve örgütsel birliğin niteliği ve biçimi üzerine ortak saptamalar"** başlığı altında yayınlanan açıklamada, Kürdistan'ın uluslararası sömürge statüsünde bir ülke olduğu, 100 yılı aşkın bir süredir özgürlük ve bağımsızlık uğruna Kürdistan'ın her dört parçasında değişik biçim ve düzeylerde mücadelenin devam ettiği vurgulanarak K. Kürdistan'la ilgili şu saptamalarda bulunuldu: "Kuzey Kürdistan'da sömürgeci TC. halkımız üzerindeki baskısını 'Topyekün savaş' düzeyine yükseltmiştir. Buna rağmen, halkımızın ulusal kurtuluş mücadelesi durmamış ve yeni bir aşamaya girmiştir. Gelinen aşamada ulusal hareket, toplumumuzun her sınıf ve tabakasından yurtsever kesimleri kapsayan geniş boyutlar kazanmaktadır. Ulusal hareket saflarında çok belirgin bir durum kazanmamış da olsa her toplumsal kesim kendi siyasal değerleri ve buna uygun çabaları ile bu sürece katılmak eğilimindedir. Kuşkusuz, Kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş hareketi saflarında 'Bağımsız Birleşik Demokratik Kürdistan' hedefini savunan güçlerden, Kürt ulusu için belli bazı ulusal-demokratik hakları talep eden çevrelere kadar, her yurtsever güç ve çevrenin bu mücadele içinde yeri vardır ve olmalıdır. Kendi politik örgütünü oluşturma ve ulusal mücadele sürecinde kendisini politik olarak ifade ve temsil etme her toplumsal kesim için doğal bir haktır."

Açıklamada, sosyalizmin siyasal planda aldığı yenilgi, dünya devrim ve ulusal kurtuluş mücadelelerindeki dönemsel durgunluk ve geri çekilmenin burjuvaziye sosyalizme yönelik saldırılarını yoğunlaştırma imkanı tanıdığı, buna bağlı olarak dünyada milliyetçilik ve dinci hareketlerin geliştiği, gericiliğin güçlendiği ancak bu durumun geçici olduğu vurgulanarak "Dünya halklarının ve insanlığın kurtuluşu yine de sosyalizmdedir" denildi.

Orgütlerimiz, siyasi ve örgütsel birlik için program ve tüzükte anlaşmanın temel olmakla birlikte, tek başına yeterli olmadığına inanmaktadır. Aynı zamanda program ve stratejik hedeflere uygun bir örgütlenme, mücadele anlayışı ve bunlara uygun siyasal taktikler de saptanmalıdır.

Sosyalizme inanan ve Kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesine bu perspektiften bakan örgüt, parti, grup, çevre ve kadroların ortak bir programda biraraya gelerek örgütsel birliğe varmalarının sürecin dayattığı tarihsel bir görev olduğuna dikkat çekilen açıklamada "sosyalist güçlerin, bugün için müdahaleci olmak ve 2000'li yılların programını yapmak" zorunda oldukları ifade edildi.

Siyasal-örgütsel birlik amacıyla bir süredir görüşmelerin sürdürüldüğü ve birliğe temel teşkil edecek noktalarda görüş birliğine varıldığı kaydedilen açıklamada, bu noktalar dokuz madde halinde şöyle sıralandı:

"1- Örgütlerimiz; sosyalizme inanan, işçi sınıfı ve emekçi kesimlere dayanan ve onların çıkarlarını esas alan yeni bir siyasal birliğin yaratılmasını amaçlamışlardır. Bu birliğimiz, Kürdistan'da ulusal kurtuluşun sağlanması, demokratik ve giderek sosyalist bir toplumun yaratılması gibi temel, tarihsel görev ve sorumlulukları yerine getirmeyi öngören yeniden bir yapılanmanın ifadesi olacaktır.

2- Siyasal birliğimiz yukarıda belirtilen çerçevede bir partinin yaratılmasını hedefliyor. Ancak; bunun biçimi, işleyişi ve program hedefleri Kuzey Kürdistan toplumunun içinde bulunduğu ekonomik, sosyal ve kültürel gelişme düzeyi; ülke ve ulus olarak parçalanmışlık ve bunun getirdiği sorunlar; ulusal kurtuluş hareketimizin özgül koşulları; uluslararası koşullar ile toplumumuzun nesnel ve düşünsel birikim ve gereksiniminin ışığında belirlenecektir.

3- Birliğimiz, Kuzey Kürdistan ulusal-demokratik hareketinin bütünselliği içinde, bu birliği oluşturan örgütlerimizin tarihsel mirasçısı olduğunu belirtir. Bundan hareketle, sözkonusu tarihin politik perspektifleri, örgütsel yapılanması ve mücadele anlayışına eleştirel bir yaklaşım ile çıkarılacak dersleri günümüzün deney ve birikimiyle bütünleştirerek yeni bir senteze varmak amaçlanmaktadır. Bu nedenle de, birliğimiz, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizde yeni bir dinamizmin yaratılması olarak anlaşılmalıdır.

4- Örgütlerimiz, siyasi ve örgütsel birlik için temel ilke ve hedeflerde birleşebileceklerine inanmaktadırlar. Bununla birlikte, örgütlerimiz ideolojik-politik konularda olası ayrılık noktalarının birliğin pratik gelişme süreci ve birliğin hukuksal ifadesini oluşturacak olan ortak platformlarda çözülebileceğine inanmaktadır.

5- Örgütlerimiz, siyasi ve örgütsel birlik için program ve tüzükte anlaşmanın temel olmakla birlikte, tek başına yeterli olmadığına inanmaktadır. Aynı zamanda program ve stratejik hedeflere uygun bir örgütlenme, mücadele anlayışı ve bunlara uygun siyasal taktikler de saptanmalıdır. Diğer yandan siyasal birlik pratik bir süreçtir. Bu nedenle de, siyasal birlik sürecinde, üyelerimizin kaynaşması ve bütünleşmesini sağlamak için pratik çalışmaların her düzeyde yakınlaştırılması gerekiyor. Ancak böylece yeni bir siyasi yapıda sentezleşip organik bir bütünselliği sağlayabileceğimize inanıyoruz.

6- Siyasi ve örgütsel birliğin, bu amaca yönelik olarak örgütlerimiz tarafından başlatılan çalışmanın tüm sosyalist ve devrimci kadro ve çevrelere açık olduğunu özellikle belirtmek isteriz. Sosyalistlerin birliğine inanan ve bu yolda çaba içinde olan herkese görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu konuda çalışmalarımız sürecinde üzerimize düşen görev ve sorumluluklarımızı yerine getireceğiz.

7- Ulusal kurtuluş ve demokratik toplum yaratma mücadelemizin çetin ve çok boyutlu gerçeğinden hareket eden Birliğimiz, silahlı mücadele dahil tüm siyasal mücadele araçlarının kullanılmasının gerekliliği ve meşruluğuna inanır. Bu nedenle de, koşullara uygun olarak mücadelemizin gerektirdiği tüm araç ve yöntemlerin bir bütünlük içinde yaratılması ve kullanılmasını başarının ön koşulu sayar.

8- Ülkemizin parçalanmış siyasal ve tarihsel gerçeğinden hareket eden birliğimiz her parçadaki ulusal kurtuluş güçlerini ve mücadelesini Kürdistan ulusal demokratik devriminin doğal bir parçası olarak görür. Bu nedenle de Kürdistan'ın tüm parçalarındaki ulusal güçler arasında sıkı bir koordinasyon ve işbirliğinin gerekliliğine inanır ve bunun için çaba sarfeder.

9- Kuzey Kürdistan Ulusal Kurtuluş Hareketinde birlik sorunu çok yönlü ve değişik düzey ve biçimlerde gündeme gelen bir sorundur. Bu bağlamda Kuzey Kürdistan'da varolan yurtsever ve demokratik güçlerin en geniş ulusal birlik platformunun yaratılması sürecin dayattığı acil görev ve sorunlardan biridir. Birliğimiz, Kuzey Kürdistan'daki tüm yurtsever güçlerle iyi ilişkiler içinde olacak ve bu güçlerin en geniş düzeydeki birliği yolunda atılmış adımların amacına uygun biçimde başarıya ulaşması için üzerine düşen görev ve sorumlulukları yerine getirecektir."

KUK-RNK 5. Avrupa Konferansı'nı yaptı

ALMANYA (Medya Güneşi)- KUK/RNK'nin, 7-8 Ekim 1994 tarihlerinde V. Avrupa Konferansı'nı gerçekleştirdiği öğrenildi. Örgütün Avrupa Temsilciliği tarafından yayınlanan 8 Ekim 1994 tarihli konferans sonuç bildirisinde, konferansta örgütün Avrupa'daki bir yıllık çalışmalarının değerlendirildiği ve güncel siyasi sorunların tartışıldığı belirtilerek Kürdistan'da yaşanan çeşitli gelişmelere ve örgütün bazı güncel ve temel sorunlara ilişkin görüşlerine yer verildi.

KUK-RNK'nin Cephe çalışmalarının başından beri doğrudan Cephe yerine, mevcut süreçte Cephe'yi de hedefleyen bir güç ve eylem birliğinin en gerçekçi yol olduğunu, böyle bir ara döneme ihtiyaç bulunduğunu savunduğu vurgulanan bildiride, aradan geçen sürenin ve ortaya çıkan sonucun bu görüşü doğruladığı ileri sürüldü.

Bildiride, sosyalist güçlerin siyasal birlik çalışmalarına da değinilerek şöyle denildi: *"Bilindiği gibi sosyalist güçlerin siyasal birlik çalışmaları bir süredir iki platform halinde devam etmektedir. **KUK, TSK** ve **YEKBÛN** arasında sürdürülmekte olan siyasi birlik çalışmaları önemli bir aşamaya gelmiştir. Diğer taraftan daha önce **KKP**'nin de içinde yeraldığı ve bugün **Kawa** ve **Têkoşîn a Sosyalîst** arasında sürdürülen benzer bir çalışma yapılmaktadır. Çalışmaların birleştirilmesi amacıyla bugüne kadar iki platform arasında sürdürülen çabalar ve görüşmeler devam etmektedir. Sosyalist güçlerin en geniş düzeydeki siyasal birliğinin önemini vurgulayan Konferansımız, çalışmaların birleştirilmesi ve ağır yürüyen çalışmalara hız kazandırılması yönünde görüş bildirmiştir. Sosyalistlerin siyasal birliği sorununda tarafların gerçekçi, sorumlu, birleştirici ve geliştirici davranmaları gerekiyor."*

Korucular katliam düzenledi

6 ölü17 yaralı

❑ Batman'ın Sason ilçesine bağlı Yücebağ Beldesi Belediye Başkanı **Sıddık Çetinkaya** ve 5 yakını korucular tarafından katledilirken, olayda 17 kişi de yaralandı.

BATMAN (Medya Güneşi)- 10 Aralık günü akşam saatlerinde Yücebağ beldesinin SHP'li Belediye Başkanı Sıddık Çetinkaya'nın bulunduğu ev, eski Belediye Başkanı **M. Ali Yücebağ**'ın emrindeki korucular tarafından basıldı. Baskın sırasında korucuların otomatik silahlarla açtıkları ateş sonucu Belediye Başkanı **Sıddık Çetinkaya, Ürfiye Çetinkaya, Baki Çetinkaya, Hüseyin Bil, Mustafa Bil ve Sabri Oruç** ölürken, adlarını öğrenebildiğimiz şu kişiler de kayaralandı: **Abdülmecit Çetinkaya, Sinem Çetinkaya, Nedim Çetinkaya, İrfan Çetinkaya, Zeynep Çetinkaya, Vahap Bozkurt, M. Ali Bozkurt, Rıza Çeni ve Faik Çiken.**

Öte yandan Yücebağ Jandarma Karakolu'nda bulunan askerlerin, korucuların düzenlediği baskına müdahale etmediği, ancak yaralıları uzun süre karakolda tuttuğu bu nedenle ölü sayısının arttığı kaydedildi.

Korucu olan ANAP'lı Belediye Başkanı M. Ali Yücebağ, 27 Mart'ta seçimi kaybetmişti. Bu nedenle Çetinkaya ailesi ile araları iyice açılmıştı. Geçen yaz da iki taraf arasında defalarca çatışma çıkmış ve bu çatışmalarda çok sayıda kişi yaralanmıştı.

Ulusal Kongre için düşüncede netlik pratikte fedakarlık gerekiyor

● *Vildan Tanrıkulu*

Bu genel çerçeveden hareket edildiğinde görülecektir ki, Ali Fırat ne istediği konusunda açık değildir. Ulusal Kongre mi, Ulusal Meclis (yer yer Parlamento kullanıyor) mi; Kuzey Kürdistan'da ulusal düzeyde siyasal irade ve temsil aracı olarak mı yoksa bütün Kürdistan'da mı? Bu çelişkiler ortadan kaldırılmalıdır. Hele hele, Ali Fırat'ın yazılarında "Özgürlük Hareketi" nitelemesi ile Kuzey Kürdistan'da bir siyasi hareketin özdeş görüldüğü de dikkate alındığında konu daha da önemli olmaktadır.

Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin dünden bugüne en önemli sorunlarının ve geçmişte de ulusal başkaldırıların başarıya ulaşamamasının en önemli nedenlerinin başta geleni, ulus düzeyinde siyasal bir örgütlülük ve temsile sahip olunamayışıdır. Bu saptama konusunda toplumumuzda çok geniş bir mutabakatın olduğunu söylersek abartılı bir tesbitte bulunmamış oluruz. Ve yine özellikle son yıllarda, sadece siyasal olarak değil toplumsal yaşamımızın her düzeyinde ve her biçimde ulusal kurumlar yaratılması ve bu yönde pratik adımlar atılması gereği, genel kabul gören konulardır. Konuya ilişkin abartılı olmadığını söylediğim, düşünsel düzeyde böyle bir geniş mutabakata ve konunun toplumumuzun yurtiçinde ve dışında bulunan hemen hemen tüm kesimlerindeki güncelliğine rağmen, henüz önemli alanlarda ulusal düzeyde temsil yeteneğine sahip olan ulusal kurumların yeterli, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemizin ihtiyaç duyduğu oranlarda yaratılmadığı da bir gerçek. Buraya kadar söylenenler sadece durum tespitinden ibaret ve bu durum tespiti için de kahin olmak gerekmiyor. Asıl sorun, durum tespitini bu şekilde yaptıktan sonra başlıyor. Madem bir ulusal kurtuluş mücadelesinin bireysel ya da örgütsel düzeyde öğeleri durumundayız ve mademki bu mücadelemizin başarıya ulaşabilmesi için toplumumuzun her düzeyde, her alanda ve her biçimde ulusal temsil yeteneği olan kurumlara ihtiyacı vardır; niçin bu özelliklere sahip kurumlar henüz yaratılabilmiş değil ya da yaratılamıyor sorularına cevap bulmak, bu cevaplarda mutabakat sağlamak ve bu mutabakatı, atılması gereken pratik adımların temeli durumuna getirmek sorumluluğu ile karşı karşıyayız.

Açıktır ki, ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesi sürecinde bulunan bir ulus ve onun siyasal güçleri açısından ulusal kurumlar konusunda en başta ele alınması gereken; ulusun, ulusal kurtuluştan yana tüm kesimlerinin siyasal iradesini ve siyasal temsilini sağlayacak bir ulusal kurumun yaratılması sorunudur. Bu durum hiçbir zaman diğer alanlarda, sendikal düzeyde, kültürel alanlarda, demokratik kitle örgütlenmelerinde, gençlik ve kadın örgütlenmelerinde, yurtiçinde ve yurtdışında kelimenin gerçek anlamı ile ulusal kurumların gerekliliğini ve yaratılmasının acilliğini ortadan kaldırmıyor. Ancak, bu yazıda sadece ulusal kurumun siyasal boyutu ve siyasal temsil ile ilgili olan yanını, bu konudaki bazı görüşleri ve inisiyatifleri ele almaya çalışacağım. Takdir edilir ki, konu çok boyutlu, belirli bir tarihi olan, farklı yaklaşımları içeren bir tartışma konusudur ve bu nedenle de tüm yanları ile bir yazı kapsamında ele alınabilmesi olanaklı değildir.

Önce tanımı ve muhtevayı netleştirmek gerekiyor. **Kuzey Kürdistan'da Ulusal Kongre, ulusal kurtuluş sürecinde, bileşimi ve kuruluş yöntemleri titizlikle ele alınıp gerçekleştirildiğinde, ulusun siyasal iradesinin en üst düzeyde ve ulus adına temsil edilmesinin ifadesi olarak değerlendirilmelidir.** Ulusal Kongre'nin tanımı bu şekilde yapıldığında, bileşiminin iskeleti de şekillenmiş olmaktadır. Bu iskelet de, elbetteki her şeyden önce ulusal kurtuluş adına yola çıkmış ve ulusun değişik kesimlerinin çıkarlarını savunan ve temsil eden örgütlü siyasal güçlerden oluşmaktadır, oluşmalıdır. Kuzey Kürdistan'da varolan siyasal parti ve örgütlerin olanaklı ve başarı için gerekli en geniş mutabakatına dayanması zorunlu olan böyle bir iskelet, aynı zamanda Ulusal Kongre'yi oluşturma çalışmalarının asli ve zorunlu muhatabının da bileşimini belirlemektedir. Böyle bir zorunlu ilk adım ortaya çıkmadan, kimilerinin inisiyatifleri ya da çabalarıyla oluşturulacak bir kurum, olsa olsa, ya PKK'nin 1992'de oluşturduğu "Kürdistan Ulusal Meclisi", ya da 80'li yıllarda İngiltere ve ABD'de ilan edilen, ismi olup cismi ve adına uygun fonksiyonu olmayan "kurumlar" olurlar. Ulusal kurtuluş mücadelemizin ihtiyaç duyduğu ulusal düzeyde siyasal temsil yeteneği olan kurumun da bu olmadığı ortadadır. Eğer öyle olsa idi, konuya ilişkin bugünkü arayış ve tartışmalara ihtiyaç olmazdı.

Ulusal Kongre'nin iskeleti ve aynı zamanda oluşturulmasının asli muhatabı ve sorumlusu olarak nitelendirdiğim Kuzey Kürdistan siyasal parti ve örgütlerinin olanaklı en geniş mutabakatının ismi, bana göre, kimileri klasik olarak adlandırsa bile, bir SİYASAL-ULUSAL CEPHE'dir. Ulusal Kongre, böyle bir iskeletin etrafında, bu iskelete yaşam verecek, Kuzey Kürdistan toplumunun değişik kesimlerinin, gençliğin ve kadınların, işçilerin ve diğer meslek gruplarının ulusal düzeyde temsil yeteneği olan mesleki, ekonomik, demokratik örgütlenmelerinin, Kuzey Kürdistan'da yaşayan azınlıkların varsa siyasal ya da demokratik örgütlenmelerinin, Kuzey Kürdistanlı aydın ve sanatçıların geniş katılımı ile ulusal kurtuluş mücadelesini tüm ulusun mücadelesi durumuna ve düzeyine getirecek olan bir oluşumdur. Böyle bir oluşuma bileşim ya da fonksiyon açısından örnek vermek gerekirse, FKÖ ve ANC'yi hatırlatmak yeterlidir. Böylesi bir kuruma, oluşum süreci ile birlikte ya da fiili olarak oyları ile bir yasama organı, bir parlamento oluşturma imkanlarına sahip olmayan Kuzey Kürdistanlılar için, ulusal kurtuluşa kadar, ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde bir parlamento fonksiyonu yüklenebilir. Ulusal kurtuluş mücadelemizin başarısı için gerekli olan; oluşum süreci, yöntemi, bileşimi ve coğrafyasının tespitinin, başta siyasal örgütler olmak üzere tüm Kuzey Kürdistanlı yurtsever kişi ve kuruluşlardan azami titizlik, netlik ve fedakarlık isteyen böyle bir Ulusal Kongre, yasama organı olarak bir Ulusal Parlamento ve bu Parlamento da bir yürütme organı tespit edip, işleyiş kurallarını, yetki ve sorumluluklarının genel çerçevesini ve hedeflerini belirleyerek, ismine layık bir işlevi yerine getirecek ULUSAL KURUM olur. Hem ideal olanı, hem gerekli olanı ve hem de gerçekçi olanı budur.

Genel olarak Kürdistan'da, özel olarak Kuzey Kürdistan'da ulusal birliğin siyasal ifadesi olabilecek kurumlar konusunda çeşitli görüşler ileri sürülmüş, böyle bir fonksiyonu yerine getireceği iddia edilen yurtiçinde ve dışında farklı isimlerde ve biçimlerde kurumlar oluşturulmuştur. Ancak, bugünkü arayışlar, sorunun hala esas olarak çözülmediğini göstermektedir. Son günlerde, Özgür Ülke gazetesinin, sırası ile 8 ve 12 Ekim 1994 tarihli sayılarında gazetenin daimi yazarlarından Sayın **Ali Fırat** 'ın ve 16 Ekim tarihli sayısında ise DEP Adıyaman milletvekili Sayın **Mahmut Kılınç**'ın Ulusal Kongre ile ilgili yazıları yayımlandı. Yine, konuya ilişkin, Kuzey Kürdistan ulusal demokratik kamuoyunun bilgisi dahilinde olan girişimler sözkonusu. **Her iki yazarın da düşüncelerindeki ortak yan, ele alacağım birçok ayrılıklarına rağmen, ulusal bir kongrenin gerekliliğini tesbit etmiş olmaları ve bunun için de -özellikle Ali Fırat'ın yazısında oluşumun detaylarına ilişkin görüşler de yer alıyor- acil olarak pratik adım atılması noktasıdır.**

Ulusal Kongre kavramında ve bunun coğrafya olarak Kuzey Kürdistan ile ilgili olan boyutunda yoğunlaşarak yazılarda ileri sürülenleri ele alalım. Ali Fırat'ın 8 Ekim tarihli "Tarihi bir imkan: Ulusal Kongre, Ulusal Meclis" başlıklı yazısı karmaşık bir "arayışın" belirsizliği ile kaleme alınmış olduğundan, yine karmaşık ve önemli belirsizlikler içermekle birlikte daha anlaşılabilir olan 12 Ekim tarihli yazısını değerlendirmemde esas alacağım. Yazının girişinde de belirttim. İsmi ne olursa olsun -dünden bugüne bu konuya ilişkin anlamları farklılıklar içerse bile Ulusal Konsey, Ulusal Otorite, Ulusal Kongre, Ulusal Meclis, Ulusal Cephe vb. çeşitli isimler ileri sürülmüştür- tarihi geçmişi ile ele alındığında, böyle bir ihtiyacı bugün tespit etmek için kahin olmak gerekmiyor. Yıllardır konu Kuzey Kürdistan'da ulusal hareketin gündeminde olmuştur. En azından konu, Haziran 1993'te başlayan Kürdistan Ulusal Demokratik Cephe Platformu çalışmalarının da gündemine girmiştir. Bu nedenle de, gerek Ali Fırat gerekse Mahmut Kılınç'ın yaptıkları, "eski" bir tartışmaya katılmış olmaktır ve hoşgeldiniz demek gerekiyor.

Bu genel çerçeveden hareket edildiğinde görülecektir ki, Ali Fırat ne istediği konusunda açık değildir. Ulusal Kongre mi, Ulusal Meclis (yer yer Parlamento kullanıyor) mi; Kuzey Kürdistan'da ulusal düzeyde siyasal irade ve temsil aracı olarak mı, yoksa bütün Kürdistan'da mı? Bu çelişkiler ortadan kaldırılmalıdır. Hele hele, Ali Fırat'ın yazılarında kullanılan "Özgürlük Hareketi" nitelemesi ile Kuzey Kürdistan'da bir siyasi hareketin özdeş görüldüğü de dikkate alındığında konu daha da önemli olmaktadır. Çünkü, örneğin yazıda şu görüşlere yer veriliyor: **"Özgürlük hareketinin** (yani PKK'nin b.n.) çoğunluğu teşkil etmesi, bu işin kolaylaştırılmasına katkıda bulunabilir, yoksa zorlaştırılmasına değil. **Ulusal iradeyi gerçekleştiren bir güç konumundadır.** Şu anda özgürlük mücadelesi ulusal iradeyi artık kanun düzeyine getirecek kadar gelişkinlik arzetmektedir. **Ulusal kurtuluştan yana her gücün canı gönülden bu fırsatı değerlendirmesi gerekir. Bu onlar için de bir olanaktır.** (Özgür ülke, 12. 10. 1994, sf. 2, abç.)

Ali Fırat, Ulusal Kongre mi, Ulusal Meclis mi konusunda kendisini netleştirmeden ya da buna ihtiyaç hissetmeden, bir konuda, yukarıya aktardığım sözlerinden de anlaşıldığı gibi, "azınlık, çoğunluk" konusunda kendisini netleştirmiş. Ancak buna rağmen "Özellikle bazı çevrelerin itirazları var; 'özgürlük hareketi şöyle ezici iradedir, çoğunluktur', bunlar böyle düşünürlerse, hiçbir şey anlamadıklarını ortaya koyacaklardır" (agy.) sözlerinden de anlaşılacağı gibi, başkalarını suçlama kolaylığını seçiyor. Fonksiyonu ve bileşimi konusunda net olmadığı bir ulusal kurumda, çoğunluğu, daha kurulmadan kendi deyimi ile "Özgürlük Hareketi"ne veriyor ve ulusal kurtuluştan yana her gücün "böyle bir fırsatı değerlendirmesi gerektiğini" ve "onlar için bir olanak" olduğunu vurguluyor!.. Mahmut Kılıç'ın da konuya ilişkin yazısında belirttiği gibi, eğer Ali Fırat ve "Özgürlük Hareketi" de dünden bugüne "Parti değil, ulus çıkarını öne çıkararak ... yalnız kendilerinin değil kendilerinin dışında da kocaman bir dünyanın farkına"

(Özgür Ülke, 16.10.1994, sf.2) varmış olsalar idi, yukarıda yazılan görüşler ve bu doğrultudaki partilere sahip olmazlar ve en azından Ulusal Kongre'nin iskeleti olabilecek bir Ulusal Demokratik Cephe'nin kuruluşunu kolaylaştırmış olurlardı. Ancak, Ali Fırat'ın adı geçen yazısından da anlaşılacağı üzere, hala Kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin tarihinin kendilerinden ibaret olduğu ve ihtiyaçların da sadece kendileri tespit ettikleri zaman "acil" bir sorun durumuna geldiği konusunda ısrarlıdırlar. Açıktır ki, böyle bir görüş ve pratik ile, ihtiyaç duyulduğunu tespit ettikleri kurumların, anlamına uygun biçimlerde oluşturulmasına hizmet edemezler. Bunun pratikleri yaşanmıştır. Örnek çok. "Kürdistan Ulusal Meclisi" konusunda suskunluk var. Dün bu oluşumu öne çıkaran Ali Fırat, bugün bunun akibeti konusunda neden bir şey söyleme ihtiyacı hissetmiyor ve yeni bir Ulusal Meclis öneriyor. Dün yapılan yanlış idiyse, yanlışın nerede yapıldığı konusunda gerçekçi bir sorgulamaya girişmeden; aynı konuda bugün, üstelik dünden ders çıkarmış görünmeyen bir mantık ve üslupla söylenenler konusunda nasıl inandırıcı olunabilir? Bu sorulara açıklık kazandırılması gerekiyor.

Yukarıda belirttiğim gibi, Ali Fırat, sadece fonksiyon olarak değil, aynı zamanda bileşim ve bu kurumun siyasi coğrafya alanı konularında da net değil. Bu netsizlik de, kaçınılmaz olarak kendisini yanlışlara götürüyor. İşte örnekleri: "Ulusal kongre, ulusal meclis, özgürlük mücadelesinin etkisi dışında düşünülemez. Güney'deki Federe Devlet de artık özgürlük mücadelesinin dışında düşünülemez. **Özgürlük hareketinin öncülük konumu sürüp gidecek, ama bu oluşumla öncülüğü nasıl bütünleştirmek gerekiyor?"** (agy. abç) "Özgürlük Mücadelesi, Özgürlük Hareketi" kavramları yukarıda belirttiğim anlamı ile okunduğunda görülüyor ki, Ali Fırat'ın derdi, Kuzey Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesi için gerekli olan bir ulusal birlik perspektifi değil, "Özgürlük Hareketinin sürüp gidecek" olan "öncü" konumunun nasıl Güney'e de yansıtılacağı ve "bu oluşum ile öncülüğün nasıl bütünleştirileceği" kaygısıdır. Böyle kaygılar ile de ne Ulusal Kongre, ne Ulusal Meclis, ne de ulusal birliği başka siyasal biçimlerde somutlaştıracak adımların atılmasına yardımcı olunamaz. Çünkü, Ali Fırat, her şeyden önce Ulusal Kongre'nin bileşim ve etki alanını, "diğer parçalardan mutlaka olmalıdır" sözleri ve Güney Kürdistan'daki ulusal kurumlara ilişkin bilinen yaklaşımı ile "genişleterek", daha baştan Kuzey Kürdistan için gerekli olan ulusal-siyasal birliğin somut ifadesi olacak kurumların yaratılması işini yokuşa sürüyor.

Ancak Ali Fırat'ın konuya ilişkin yaklaşımlarındaki yanlışlıklar sadece bu noktalar ile sınırlı değil. Ali Fırat, yazısında, Ulusal Kongre'de "muhalif de olmalı, iktidar da olmalı. Eğer tek bir parti olursa, tek bir partinin kendisine Kongre adını, Parlamento adını takmasına gerek yoktur." diyerek bir bakıma, sahip olduğu ve pratiğini gerçekleştirdiği bir anlayışın yanlışlığının farkına vardığı ve bunu düzeltmek eğiliminde olduğu izlenimini yaratıyor. Ancak, yazı tümüyle okunduğunda ve sonlarına gelindiğinde Ali Fırat'ın şu sözlerinden de anlaşılıyor ki, hala "ulusal birlik" sorununun ne olduğu konusunda klasik ben merkezci anlayışını terk etmiş değil. Şöyle diyor Ali Fırat: "Kişi kendini bu çalışmaya eşit ve özgür hazırlayabilmelidir. **Dikkate alınmayanlar onunla çelişirler. Ve yaratan güç de, çelişen yanları gelişmenin önüne engel olmaktan çıkarmayı ve ona fırsat vermemeyi esas alacaktır. Yani bu gelişmenin sahibi var.** Bu fikre katılmak isteyenler, değişik bir ses tonunda da olsa zenginliği, katkıyı esas alan katılımlar, güç veren katılımlar olmalıdır." (agy-abç) Ali Fırat önce yumuşak bir iniş yapıyor ve "iktidar, muhalefet" taraflardan sözediyor. Ama, sonra gücünü yani "özgürlük harektinin" gücünü öne sürmeyi unutmuyor. Ulusal Kongre'nin, ulusal güçlerin olanaklı en geniş görüş birliği ve katılımına dayanması gerektiği gerçeğini bir yana bırakarak "ve yaratan güç" de sözlerinde dile getirmek istediği gibi, ortada hiçbir şey yokken, kimilerine böyle bir ulusal kurumun sahipliği sıfatını vermeyi, kimilerini daha baştan hem dışlayıcı hem de tehdit edici bir uslup kullanmayı seçiyor. Kuzey Kürdistan ulusal demokratik hareketinin son 20-25 yıllık pratiğini yaşayan ve bilenlerin, bu üslubun bilinç altını ve mantığını tespit etmeleri için kendilerini zorlamalarına gerek yoktur. Acaba, Ali Fırat 1992'deki "Kürdistan Ulusal Meclisi" ya da "Botan-Behdinan Savaş Hükümeti" oluşum ya da hedeflerini hatırlayarak mı bu yaklaşımı gösteriyor sorusunu sormaktan geri durulamıyor. **Çünkü, herşeyden önce "Ulusal Kongre, Ulusal Konsey, Ulusal Meclis, Ulusal Cephe vb." isimler ile ifade edilebilecek olan ve yıllardır ifade edilen, ulusal güçlerin siyasal irade birliği ve ulusal düzeyde siyasal temsil sorunu, konuya ilişkin ulusal güçlerin görüş birliği, özgür iradesi ve özverisini gerektiren konulardır. Öyle, kimilerinin "biz Ulusal Kongre, Ulusal Cephe vb. kurduk ya da kuracağız" demeleri ile oluşturulabilecek kurum ve kuruluşlar değildir. Yaşanmış pratikler ve "Özgürlük Hareketi"nin bu konuda attığı ve bahsetmek istemediği pratik ve başarısız adımlar yeterli örneklerdir.** Bu tür kurumlar ne tehdit ile ne de kendisini ulus ve ulusun siyasal iradesi yerine koyarak oluşturulabilecek kurumlar değildirler. Bu tutumlar, Ulusal kurtuluş mücadelemizin ihtiyaç duyduğu kurumların, biçim ve muhtava olarak toplumumuz içinde dejenere olmasına, güven aşınmasına ve giderek fonksiyonsuzluğuna yolaçmaktadır.

Ali Fırat, yazının başında da belirttiğim gibi kendisini bir türlü belirsizlikten kurtaramıyor. Ulusal Kongre'nin hem bileşimi hem işlevi hem coğrafyası ve hem de etkileri konusunda söyledikleri ile bu belirsizliğini çok açık ortaya koyuyor. Şu tespitler de aynı yazıda Ali Fırat'a ait: "Gerilladan olabilmeli, **Kürdistan kitlesinden olabilmeli, diğer örgütler de katılabilmelidir."** (abç), "Bunun yöneliminin sadece diplomatik olmayacağı.... içeride halkı kucaklayacağı, **gerillanın kucaklayamadığı aydın orta kesimleri etkileyebileceği açıktır"** (abç), "En azından **güç toparlayıncaya kadar, uluslararası alana ilişkin görevlerini yerine getirinceye kadar ağırlığının dışarda olmasının sakıncaları yoktur.** Kaldı ki bir kolu içeride de çalışabilir" (abç). Evet yanlış okumuyorsunuz. Bu tespitler, sözümona "Ulusal Kongre"nin bileşimi, etkileri ve işlevi ile ilgili olarak Ali Fırat'ın ve dolayısıyla "Özgürlük Hareketi'nin" görüşleri. Diğer örgütler de katılabilmelidirler deniyor. Peki hiç düşünmedi mi Ali Fırat, katılabilmelidirler kelimesinin anlamını? Eğer sadece bir olanak olarak görülüyorsa ki yazının bütünlüğünden bunun dışında bir şey anlamak mümkün değil, Ali Fırat kiminle "Ulusal Kongre" oluşturacak? Kimdir Kürdistan kitlesi? "Özgürlük Hareketi" başka bir ülke ya da gezegende mi örgütlü, yoksa Kuzey Kürdistan'da kendisini Kürdistan kitlesi dışında mı görüyor? Böyle bir "Ulusal Kongre"nin işlevinin sadece diplomatik olacağını iddia edenler mi olmuş, Ali Fırat bunun " yöneliminin sadece diplomatik" olmayacağı belirtme ihtiyacı hissediyor? Yoksa bu, bizzat kendisinin bu tür kurumlara yüklemek istediği işlevin bu biçimde söylemine yansıması mıdır? Öyle değil ise, bu Kongere'nin toplanması için öngördüğü coğrafyayı niye "uluslararası alana ilişkin görevlerini yerine getirinceye kadar" sözleri ile ifade ettiği görev ve takvim ile gerekçelendirerek, dışarda toplanmasını ve "içerde çalışacak bir kolu" olacağını öngörüyor? Ulusal kurtuluş mücadelelerinin geleneksel olarak motorunu oluşturması gereken "aydın orta tabaka", niye "gerilla" tarafından şimdiye kadar "çekilememiş"? Ve böyle bir yaklaşım ile nasıl çekilebileceğini Ali Fırat bir kez daha düşünürse nedenlerini daha iyi anlayabilir ve onlar için bir "Ulusal Kongre" toplama ihtiyacı hissetmez. Bir kez denendi, başka bir isim ile. Yeni ismin "Kongre" olması çok şeyi değiştirmiyor. Tüm bunlara Ali Fırat rakamları da ekleyerek **"1000-1500 kişinin katıldığı bir toplantı olabilir"**, (abç) diyor, bir "meclis ya da yürütme gücü"nün "60 kişilik de 100 kişilik" de olabileceğini belirtiyor. Bu matematik hesaplarının Ulusal Kongre'nin hangi bileşimi ve hangi fonksiyonlarının ihtiyaçlarına göre yapıldığı da izah edilse idi, okuyucunun Ali Fırat'ın önerilerini daha iyi anlama imkanı doğardı.

Ali Fırat, ele aldığım yazısına **"Ulusal Kongre Yüce Bir İradedir "** başlığını vermiş ve ayrıca yazısında şöyle bir tespit var; **"Eğer Kürt halkı kendisini Kemalistler gibi aldatmak istemiyorsa, ayak takımı, ayak altında bir meclis istemiyorsa, yine bir düdükle kapattırılan bir meclis istemiyorsa, bu sorun çok gelişkin ve geniş boyutlu ele alınmak zorundadır."** (abç). Hem başlığa ve hem de altını çizdiğim tespite katılmamak mümkün değil. Ve bize gerekli olan da gerçekten böyle bir yaklaşımdır. Ancak, aktardığım birçok bölümden de anlaşılacağı gibi, yazısının bütününe hakim olan anlayış maalesef kendisi tarafından yapılan bu belirlemelerin çok uzağındadır.

Ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelemiz, tarihsel bir derinliğe, mücadelenin ulusal ya da toplumsal yanları ile bağlantılı olarak da farklı toplumsal genişliğe sahip bir mücadeledir. Mücadelenin bu karakteri, tekdüzelik ve benmerkezciliği mücadelenin hem ulusal boyutunda hem de toplumsal boyutunda reddetmektedir. Genel olarak Kürdistan ve özel olarak Kuzey Kürdistan tarihi yüz yılı aşan ulusal kurtuluş mücadelesi sürecinde onlarca başkaldırı ve "savaşı" yaşamış, her dönemde nüfusunun önemli bir bölümü zora dayalı göç ve katliamlarla yüz yüze gelmiştir. Bu gerçek bile tek başına, ulusal kurtuluş mücadelemizin yenilgisinin nedenleri ve dolayısıyla başarısının ön koşulu olan ulusal birlik konusunda duyarlı davranılması gerektiği ile ilgili yeterli ve gerekli nedeni herkese göstermeye yetmektedir. Eğer, Ali Fırat ve "Özgürlük Hareketi", diğer bazı yazı ve pratiklerde dile getirildiği ve sergilendiği gibi ulusu ve ulusal kurtuluş mücadelesini tarihsel geçmişi, derinliği ve toplumsal genişliği ile kendisinden menkul gören bir yanılgı içinde olmasa idi, açık olan bu gerçeği hazmetmekte ve kendi siyasal varlık ve mücadelesine daha bir anlam vermekte de bu kadar zorlanmış olmaz idi. Böyle bir yaklaşım, sadece genel olarak ulusal kurtuluş mücadelemizi olumsuz yönde etkilemek ile kalmıyor, aynı zamanda hem Ali Fırat'ı hem de "Özgürlük Hareketi"ni ulusal kurtuluş mücadelemizde yüklenebilecekleri fonksiyonlar konusunda açmazlar ile karşı karşıya bırakıyor. Bu nedenle de, Ali Fırat'ın ve "Özgürlük Hareketi"nin kendilerini böyle bir tekdüzelik ve benmerkezcilikten kurtarmaları gerekmektedir.

26 Kasım 1994

Kuzey Kürdistan'da varolan siyasal parti ve örgütlerin olanaklı ve başarı için gerekli en geniş mutabakatına dayanması zorunlu olan böyle bir iskelet, aynı zamanda Ulusal Kongre'yi oluşturma çalışmalarının asli ve zorunlu muhatabının da bileşimini belirlemektedir. Böyle bir zorunlu ilk adım ortaya çıkmadan, kimilerinin inisiyatifleri ya da çabalarıyla oluşturulacak bir kurum, olsa olsa, ya PKK'nin 1992'de oluşturduğu "Kürdistan Ulusal Meclisi" ya da 80'li yıllarda, İngiltere ve ABD'de ilan edilen, ismi olup cismi ve adına uygun fonksiyonu olmayan "kurumlar" olurlar.

Çünkü, herşeyden önce "Ulusal Kongre, Ulusal Konsey, Ulusal Meclis, Ulusal Cephe vb." isimler ile ifade edilebilecek olan ve yıllardır ifade edilen, ulusal güçlerin siyasal irade birliği ve ulusal düzeyde siyasal temsil sorunu, konuya ilişkin ulusal güçlerin görüş birliği, özgür iradesi ve özverisini gerektiren konulardır. Öyle, kimilerinin "biz Ulusal Kongre, Ulusal Cephe vb. kurduk ya da kuracağız" demeleri ile oluşturulabilecek kurum ve kuruluşlar değildir. Yaşanmış pratikler ve "Özgürlük Hareketi"nin bu konuda attığı ve bahsetmek istemediği pratik ve başarısız adımlar yeterli örneklerdir. Bu tür kurumlar ne tehdit ile ne de kendisini ulus ve ulusun siyasal iradesi yerine koyarak oluşturulabilecek kurumlar değildir.

"Tarih kim sadece sava

1952 yılında Piran'da doğan Malmîsanij üniversiteyi 1973 yılında Ankara'da bitirdi. Öğrenimini Sorbon Üniversitesi İrani İncelemeler (İran Dilleri ve Edebiyatı) Bölümü'nde sürdüren Malmîsanij, Kürdistan'ın değişik yerlerinde öğretmenlik yaptı Öğretmenliği döneminde farklı aralıklarla birkaç kez tutuklandı ve cezaevinde kaldı.

'80 Askeri darbesiyle yurtdışına çıkmak zorunda kalan Malmîsanij, halen İsveç'te yaşamaktadır.

Gazetemiz yazarlarından olan Malmîsanij'ın çeşitli dergi ve gazetelerde de yazıları yayımlanıyor.

Yazarın şimdiye kadar 10 kitabı yayınlandı. Son kitap çalışması, "Cızira Botanlı Bedirhaniler ve Bedirhani Ailesi Derneği'nin Tutanakları"dır.

Medya Güneşi: *Sayın Malmîsanij; dil, tarih ve edebiyat gibi halkımızın en çok ihtiyaç duyduğu bilim ve kültür alanlarında çalışmalarınız var. Çok yönlü bir araştırmacısınız. Bu konulara olan ilginiz nereden kaynaklanıyor?*

Malmîsanij: Kişinin bir konuya duyduğu ilginin kaynağını tespit etmek pek kolay olmuyor. Çünkü ilgilerin kaynağı bir değil birçok olabilir. Ayrıca ilgi duymanın toplumsal ve psikolojik nedenleri vardır. Kendi psikolojik yapısını tanımlarken ise, bildiğimiz gibi, insanlar her zaman gerçekçi davranamıyor, yanılabiliyorlar. Bu hatırlatmadan sonra şunları söyleyebilirim: Siz de bilirsiniz, bizim doğup büyüdüğümüz Kuzey Kürdistan'da son yıllara dek TC yetkilileri Kürtlerin varlığını inkar ediyorlardı. Kürdüm demek, Kürt ve Kürdistan sözcüklerini kullanmak bile büyük birer suç sayılıyordu. Birçok Kürt gibi benim de annem, babam, kardeşlerim, yakınlarım, köylülerim Türkçe bilmiyorlardı ve evde, köyde sadece Kürtçe konuşuluyordu. Ama yukarıda kısaca değindiğim yasaklarla kuşatılmıştık. Bu durumda, her Kürt çocuğu, adeta Kürtçe konuşmayı öğrenmeye başlar başlamaz "suç" işlemeye de başlıyordu. Okula başlayınca "suç"un cezası da başlıyordu. Kürt çocuklarının sadece Kürtçe konuştukları için okullarda yediği dayakların haddi hesabı yoktur (bugün de böyledir). Herkes gibi ben de bundan payımı aldım. İlkokuldayken şaka olsun diye bir arkadaşıma yazdığım birkaç satır Kürtçe için öğretmenimden yediğim dayağı hala hatırlarım. Türkçeyi zorunlu gören resmi makamlara işi düşen büyüklerimizin, yakınlarımızın oralarda nasıl itilip kakıldıklarını, horlandıklarını gözlerimle gördüm. Köylülerin köye gelen Türk jandarmasından öcüden kaçar gibi nasıl kaçtıklarına, saklandıklarına tanık oldum. Ortaokulda, lisede okurken hemen her gün benzer olaylar yaşadım.

Bizim yörenin bir özelliği de Şeyh Sait Ayaklanması'nın başgösterdiği yer olmasıydı. Babam, amcam, dayım bizzat bu ayaklanmaya katılmışlardı. Amcam, babamla birlikte katıldığı Diyarbakır kuşatması sırasında yaralanmış; dayım, askerler tarafından yakalanıp götürüldüğü Piran'ın kuzeyinde bir grupla birlikte süngülenmiş ama sağ kurtulmuştu. Tüm bu olayları büyüklerimiz çocukluğumda sık sık detaylarıyla anlatırlardı. Bütün bunların bir çocuğun beynini, bilincini etkilememesi olanaksızdır. Yaşadıklarımız, birçok Kürt gibi ister istemez benim kafamda da bir yığın soruya neden oluyordu. Ama olup bitenlerin nedenlerini çocukken yeterince kavramak mümkün olmuyordu. Daha sonra 1969'da Ankara'da üniversiteye başladım. Orada ise, bu kez Ankara'daki yaşam ile Diyarbakır yöresi Kürtlerinin yaşamı arasındaki büyük farkı gördüm ve kafamdaki sorular çoğalmaya başladı. Bizdeki yoksulluk ile Ankara'daki yaşam çok farklıydı. Kültürel farklar ve dil ayrılığı kafamda daha netleşmeye başladı. O yıllar, öğrenci hareketlerinin, "sağ-sol çatışmaları"nın yoğun olduğu yıllardı. Türkçü faşist, İslamcı ve devrimci öğrenci grupları tanımaya, ne istediklerini araştırmaya başladım. Kişi olarak çocukluktan beri okumaya çok meraklıydım. Kürt gençleri DDKO'yu kurunca oraya gidip gelmeye başladım. Üniversitede okuduğum yıllarda Kürt tarihi ve dilini daha çok merak etmeye ve araştırıp öğrenmeye başladım. Gözlerimizin içine baka baka "Kürtler Türktür", "Kürt yoktur", "Kürtçe diye bir dil yoktur", "Kürtlerin varlığını dış güçler uydurup destekliyor" deniliyordu ama ben açıkça görüyordum, biz vardık, ayrı bir dilimiz vardı. Ortalıkta herhangi bir dış güç filan da yoktu, bunu söyleyen bizim varlığımızdı. Onlar ise ilkokul öğrencilerine her sabah söylettikleri gibi bize de "varlığım Türk varlığına armağan olsun" dedirtmek istiyorlardı. Üniversitede okuyan bir Kürdün bunları görmemesi için aptal olması gerekirdi.

İnsanın köklerini araması, atalarının geçmişini merak etmesi doğaldır. Benim yaptığım da buydu. Sanırım Türkiye'deki inkar ve baskı politikası bu konuda daha da duyarlı olmamda, merak ve ilgimin artmasında etkili olmuştur. Babam, amcam, dayım neden birer eski isyancıydılar? Neden ayaklanmışlardı? Kürtçe neden yasaktı? Kürtler neden bunca baskı görüyorlardı? Kürtler kimdir, tarihte nasıl yaşamışlar, neler yapmışlar? Bunları ve diğer birçok konuyu merak ediyordum. Elbette o yıllarda Türkiye'de bu konularda bilgi veren kaynak pek yoktu. Ama Kürtlerle ilgili bulabildiğim her şeyi okuduğumu söyleyebilirim. Sözkonusu ilgi ve merakım daha sonra da artarak devam etti.

Medya: *Dil konusundaki uğraşınızın daha çok Kırdki (Dımılı) lehçesi üzerine olduğunu biliyoruz. Bir Dımılki-Tırki sözlüğünüz de var. Bu lehçe hakkında bize bilgi verebilir misiniz?*

Malmîsanij: Dil bakımından arkaik bazı özellikleri, örneğin Avesta'daki sözcüklerin bazı özelliklerini koruyan Kırdki lehçesi, Kuzey Kürdistan'da konuşulan bir Kürt lehçesi olup Kırmancki, Dımılı ve Zazaki adlarıyla da adlandırılır. Bu konuda kesin istatistikler olmamakla birlikte, bu lehçeyi konuşanların üç milyon kadar olduğu sanılıyor. Kırdi şu illerin sınırları içinde konuşulur.

Semsûr (Adıyaman), Çewlig (Bingöl), Bedlis (Bitlis), Dıyarbekir (Diyarbakır), Xarpêt (Elazığ), Erzirgan (Erzincan), Erzırom (Erzurum), Mûş (Muş), Sêwas (Sivas), Sêrt (Siirt), Dêrsim (Tunceli), Ruha (Urfa). Bunlardan Dêrsim ve Çewlig'de nüfusun büyük çoğunluğu; Dıyarbekır, Xarpêt ve Ezirgan'da nüfusun önemli bir bölümü bu lehçeyi konuşur. Bazı illerde ise denebilir ki sadece birer ilçenin sınırları içinde konuşulur. Semsûr'un Alduş (Gerger), Ruha'nın Sêwreg (Siverek), Bedlis'in Motki (Motki) ilçeleri buna örnek verilebilir. Mûş, Sêwas, Erzırom ve Sêrt illerindeki Kırdlerin miktarı ise azdır.

Bu lehçede eskiden yazılmış edebi ürünler pek azdır. Günümüze ulaşan Kırdki yazılmış en eski edebi eser, Ehmedê Xasî (1867-1951) tarafından 1898'de yazılan Mewlîd'dir. Bu kitap 1899'da Arap alfabesiyle Diyarbekir'de, 1994'te Latin harflerini temel alan Kürt alfabesiyle İstanbul'da yayınlandı (daha önce ben de bunu transkribe ederek Hêvî dergisinde yayınlatmıştım). Aynı lehçeyle yazılan bir diğer eser de, Siverek'in eski müftülerinden 'Usman Efendîyo Babıj (ölüm tarihi 1932)tarafından 1903'te yazılan Biyişê Pêxemberî (Mewlûda Nebî) adındaki kitaptır. Bu kitap 1933'te Şam'da Arap alfabesiyle yayınlandı (aynı kitabı transkribe ederek Hêvî dergisinde yeniden yayınlattım.)

Bu lehçeyle son yıllarda özellikle Avrupa'da giderek daha çok yazılmaktadır. Bu lehçede yayınlanan kitaplar arasında Mûnzûr Çem, Mesut Özcan, Koyo Berz, Wedat Kaymak, Azad Dilêr, Faruk İremet ve j. Espar'ınkiler anılablir.

Medya: *Bilindiği gibi farklı lehçelerden oluşan Kürt dili aynı zamanda farklı alfabelerle de yazılıyor. Bu durumun yarattığı sorunlar ve sakıncalar konusunda çeşitli görüşler ileri sürülüyor. Sizce Kürt dilinin birliği nasıl sağlanabilir?*

Malmîsanij: Kürt dilinin birliğinin kısa sürede sağlanabileceğini sanmıyorum. Çünkü lehçelerimiz arasında ciddi farklar var. Dilbirliği, sadece istemekle kısa sürede gerçekleşebilecek bir şey değildir. Bununla birlikte gerçekci ve doğru bir dil politikası uygulandığı oranda lehçelerin yakınlaşmasına, dolayısıyla birliğe yönelmesine katkıda bulunulabilir. Kanımca bu konuda şunlar yapılabilir:

Ortak bir alfabe ve imla oluşturulması için çalışılmalı, ortak alfabe kullanımı gerçekleşinceye kadar farklı alfabelerde yayınlanmış olan ürünler diğer alfabelere çevrilmelidir. Örneğin Arap harfleriyle yazılmış olan ürünler Kuzey Kürdistan'da kullanılan alfabeye, Kuzey Kürdistan'da kullanılan alfabeyle yazılmış ürünler de Arap alfabesine çevrilerek farklı alfabe ve lehçeleri kullananların hiç olmazsa birbirlerinin ürününü okuyabilmeleri sağlanmalıdır.

Her lehçenin özgürce gelişmesi, lehçelerin özelliklerinin, sözcük hazinelerinin zenginliklerinin ortaya çıkması için çaba gösterilmeli; lehçeler bilimse olarak karşılaştırılarak ortak ve farklı yanları tespit edilmelidir.

Lehçelerin ortak yönlerine ağırlık verilmeli, özellikle yazarken farklı lehçelerde konuşan Kürtlerin de anlayabileceği sözcükler ve gramatik formlar tercih edilmelidir. Bu anlamda, herbirimiz diğer lehçelere saygı göstermedikçe, onları gözönünde bulundurmadıkça, diğer lehçeleri konuşanların da bizim lehçemize saygı göstermeyeceklerini, onu gözönünde bulundurmayacaklarını akıldan çıkarmamalıyız. Şu husus unutulmamalıdır: Bir Kurmanc için Kurmanci ne ise bir Kırd (Zaza) için de Kırdki odur.

Değişik alanlarda gerek duyulan terminoloji için mutlaka diğer lehçeler ve ağızlar da gözönünde bulundurulmalı ve her kişi, "dergi", "çevre" ya da "örgüt", aklına estiğince sözcük uydurmamalıdır. Ne yazık ki şu anda öyle bir eğilim var. Ulusal baskının yarattığı psikolojik ezikliğe tepki olarak birçok kişi "özkürtçe" yazayım derken ortaya kökeni belirsiz birçok sözcük çıkıyor. "Telebe dili" denen ve Kürtçenin yapısına uymayan sözcük ve deyimler yerine, dilin doğal yapısını korumaya özen gösterilmelidir. Kendimize ve dilimize güvenmeliyiz. Dünyanın bütün dillerinde birçok yabancı sözcük var, bu sadece bizim dilimize özgü bir olgu değildir. Varsa özkürtçe sözcükleri tercih etmeliyiz ama özkürtçe kullanacağım diye her duyduğumuz yeni sözcüğü tercih etmemeliyiz. Acı da olsa kabul etmek gerekir ki Kuzey Kürdistan'da Kürtçe yazanların -dil bakımından- genel düzeyi bugün çok düşüktür. Rastgele sözcük türetenlerin çoğu, bırakalım Arapça, Farsça, Türkçe, Ermenice gibi Kürtçeyle yakın ilişki içinde olan dilleri, Kürtçenin diğer lehçelerini hatta kendi lehçelerinin diğer ağızlarını dahi bilmediklerinden ve dil eğitimi görmediklerinden pek çok yanlış yapmaktadırlar. Kısacası yanlış ve rastgele "yeni" sözcükler kullanmaktansa dilimizdeki yabancı sözcükleri kullanmayı tercih edebilmeliyiz. Yanlış yapmak için acele etmeye gerek yok, çünkü dilimizi ileride de bu tür yabancı sözcüklerden arındırma olanağımız var.

Medya: *Siz aynı zamanda bir Kürt tarihçisisiniz de. Bu konuda çeşitli araştırmalarınız var. Sizce Kürt tarih araştırmacılarının önündeki en büyük engeller nelerdir?*

Malmîsanij: Kuzey Kürdistan'da ve Türkiye'de bu konudaki en büyük engel, TC'nin resmi politikasıdır. Ülkede Kürt yurtseverlerinin can güvenliğinin, yaşama hakkının bile tehdit altında olduğu, binlerce köyün, ormanın yakıldığı koşullarda tarih araştırmacısının rahat çalışma koşulları elbetteki olamaz. Ayrıca bırakın, yazarları, yayınevi sahiplerine bile cezayı öngören yasalar yürürlüktedir Türkiye'de bugün.

Bu koşulların Türkiye'de Kürt tarihi konusunda araştırma yapmayı güçleştirdiği açıktır. Ancak engeller bununla sınırlı değildir. Yurtdışında, örneğin Avrupa'da devlet baskısı bulunmadığı halde bu alanda ciddi ürünler ortaya konamayışı da bunu gösteriyor.

Görebildiğim kadarıyla Kürt tarihi konusunda araştırma yapmak isteyenlerin önündeki önemli engellerden biri, belge, arşiv, kolleksiyon, kısacası

Ulusal baskının yarattığı psikolojik ezikliğe tepki olarak birçok kişi "özkürtçe" yazayım derken ortaya kökeni belirsiz birçok sözcük çıkıyor. "Telebe dili" denen ve Kürtçenin yapısına uymayan sözcük ve deyimler yerine, dilin doğal yapısını korumaya özen gösterilmelidir. Kendimize ve dilimize güvenmeliyiz. Dünyanın bütün dillerinde birçok yabancı sözcük var, bu sadece bizim dilimize özgü bir olgu değildir. Varsa özkürtçe sözcükleri tercih etmeliyiz ama özkürtçe kullanacağım diye her duyduğumuz yeni sözcüğü tercih etmemeliyiz.

lerinin sandığı gibi
slardan ibaret değil"

Araştırmacı-yazar Malmîsanij

kaynak sıkıntısıdır. Örneğin Paris'teki Kürt Enstitüsü'nün kütüphanesi sayılmazsa bu tür belgelerin topluca bulunduğu doğrudürüst bir Kürt kütüphanesi yok gibidir.

Bilindiği gibi, devlet sahibi uluslar, tarihleriyle ilgili olup resmi kurumlar ya da kişilerce hazırlanmış ansiklopedi, sözlük, biyografi, inceleme, yöresel tarih, şehir tarihi, sanat tarihi gibi pek çok malzemeye sahiptirler. Kürt tarihçisinin elinde ise Kürtlere ait bu türden her zaman gereksinim duyulabilecek malzeme yok denecek kadar azdır. Bu durum da çalışmaları güçleştirmektedir. Dolayısıyla araştırmacımız kendi göbeğini kendisi kesmek zorunda kalmaktadır. O, araştırma yaparken, yukarıda değinilen türden kaynaklardan adeta yoksun olduğu için her tür bilgiyi kendisi arayıp bulmak, dolayısıyla daha çok emek harcamak zorundadır. Örneğin araştırdığı konuyla ilişkili bir politik lider ya da yazar hakkında bilgi edinmek için başvuracağı bir ansiklopedi olmayınca, asıl araştırma konusu o olmasa bile sözkonusu kişinin hayatını da kendisi araştırmak zorunda kalmaktadır.

Yukarıda değindiğim engellerden başka, bir de Kürt araştırmacının durumundan kaynaklanan engeller ya da araştırmacının kendisinin eksiklikleri vardır. Örneğin Kuzey Kürdistan'da bugün anadiliyle, yani Kürtçe olarak ürün vermiş Kürt tarihçisi yok gibidir. Bu, Kürt araştırmacısının büyük dramdır. Kürt araştırmacının bunun ne kadar farkında olduğu bile merak konusudur. Bu konuda, yani kendi dilinde, tarih alanında araştırma yapıp ürün vermek konusunda ciddi bir çabaya da rastlamıyoruz. Bu konunun tartışılmamış bile olması daha da üzücüdür.

Bir diğer önemli husus, bildiğim kadarıyla Kürt araştırmacıların tümü bu işi amatörce yapmaktadır. Günde sekiz saat başka bir işte çalışan bir kişi - yukarıdaki güçlükleri bir yana bırakıyorum- araştırmaya ne kadar vakit ayırabilir? Bütün engellere rağmen bir çalışma ortaya koyanların çalışmalarını yayınlamaları da her zaman mümkün olmuyor. Yazdığı kitaptan dolayı telif ücreti alan Kürt araştırmacı da yok bildiğim kadarıyla.

Uğraştırıcı olan bir şey de, varolan telif ve çevirilerin büyük bir bölümünün yanlışlarla dolu olmasıdır. İnsan, yayınlanan telif ve çeviri eserlerdeki fahiş hataları görünce, Türk kaynaklarının (resmi görüş paralelindekiler) yanısıra Kürt kaynaklarının da çoğuna pek güvenemiyor doğrusu. Bunların eleştirel bir bakışla ayıklanması gerekiyor. Kanımca Kürt araştırmacı ve çevirmenlerinin, hatta yayınevlerinin bu hususta çok daha dikkatli olmaları gerekiyor.

Belki ortaya siyah bir manzara çıktı ama bunlardır gerçeklerimiz. Başka çaremiz olmadığı için de bütün bunlara rağmen çaba göstermeli, azami fedakarlığı yapmalıyız.

Medya: *Sizce Kürt tarihi yeterince araştırılmış, deyim yerindeyse yerli yerine oturtulmuş mudur?*

Malmîsanij: Kürt tarihi konusunda yapılmış araştırmalar gayet azdır, dolayısıyla tarihimizin yeterince araştırılmış olmasından ya da yerli yerine oturtulmuş olmasından sözedilemez. Yapılan araştırmaların çoğu da yabancılar tarafından yapılmıştır. Oysa bu konuda en büyük çabayı Kürtlerin kendilerinin göstermesi gerekir. Yabancılar da tarihimiz hakkında ciddi ve önemli araştırmalar yapabilirler ama onlardan Kürt tarihini yerli yerine oturtmaları beklenemez. Tarih kimilerinin sandığı gibi sadece savaşlardan ibaret olmayıp çok geniş bir alanı kapsar. Örneğin kültür tarihi, düşünce tarihi, sanat tarihi, dil tarihi, edebiyat tarihi, eğitim tarihi, hukuk tarihi, politik mücadeleler tarihi, dinler tarihi, mezhepler tarihi, felsefe tarihi, basın tarihi ve işçi sınıfı tarihini vb. düşünelim. Bu alanlarda Kürt tarihinin ne kadar aydınlatıldığı düşünülürse tarihimizin araştırılmışlık (ya da araştırılmamışlık) düzeyi daha iyi anlaşılır.

Medya: *Kürt tarihi ile ilgili araştırmalarınızın daha çok tarihi kişilikler üzerine yoğunlaştığını görüyoruz. Neden örneğin tarihimizin belli bir kesitini, bir dönemi ya da bir olayı değil de bazı Kürt şahsiyetlerini çalışmanızın merkezine yerleştiriyorsunuz?*

Malmîsanij : Sözünü ettiğiniz kişilere ilgi duymam, onlar hakkında bazı çalışmalar yapmış olmam, onların Kürt ulusal hareketini şu ya da bu biçimde etkileyen düşünceleri ve çalışmaları nedeniyledir. Kürt ulusal hareketinin ortaya çıkış ve başlangıç dönemini, giderek gelişmesini kavramak için o dönemde yetişmiş olan böylesi kişilerin düşüncelerini iyi bilmek gerekiyor. O alana "aktarılan" ya da o alanda üretilen düşünceleri öğrenmek için en uygun yol budur kanımca. Bu kişiler ve onlar gibi Kürt ulusal hareketini etkileyen diğer kişilerin düşünceleri bilinmeden Kürt düşünce tarihinin, demokratik ve politik mücadele tarihimizin hatta basın tarihimizin o dönemi anlaşılamaz. Konuyla ilgili birinci elden kaynakların ortaya çıkarılması ve okuyucuya sunulması bile bu nedenle çok önemlidir. Çünkü bu kaynaklar bu alanda bilgilenmek için başvurulabilecek en önemli kaynaklardır.

Birinci elden kaynaklara başvurulmadan yapılan değerlendirmeler ve genellemeler çoğu kez yanıltıcı olabiliyor. Bir iki örnekten hareketle genellemelere gitmek keza yanıltıcı olur. Genelleme ve soyutlamalar yaparak konuyu bütünlük içinde kavramak ya da kavratmak için başka çalışmalara gereksinim var. Kişi, aile, grup, siyasal ya da düşünsel çevreler, yöre ya da kentlerle ilgili yapılacak olan alanı sınırlı ama derinlemesine çalışmalar daha bütünlüklü çalışmaların yapılması için kolaylık sağlar.

Yabancılar da tarihimiz hakkında ciddi ve önemli araştırmalar yapabilirler ama onlardan Kürt tarihini yerli yerine oturtmaları beklenemez. Tarih kimilerinin sandığı gibi sadece savaşlardan ibaret olmayıp çok geniş bir alanı kapsar. Örneğin kültür tarihi, düşünce tarihi, sanat tarihi, dil tarihi, edebiyat tarihi, eğitim tarihi, hukuk tarihi, politik mücadeleler tarihi, dinler tarihi, mezhepler tarihi, felsefe tarihi, basın tarihi ve işçi sınıfı tarihini vb. düşünelim. Bu alanlarda Kürt tarihinin ne kadar aydınlatıldığı düşünülürse tarihimizin araştırılmışlık (ya da araştırılmamışlık) düzeyi daha iyi anlaşılır.

Kişi olarak daha çok, yüzyılımızın başlarında biçimlenmeye başlayan Kürt ulusal demokratik mücadelesinin tarihine, Kürt basın tarihine ve genel olarak yazılı Kürt edebiyatı tarihine ilgi duyduğumu söyleyebilirim. Çalışmalarımın bazıları da bu alanlardadır. Ama daha önce değindiğim gibi Kürt yazarlarının çoğu gibi ben de ancak amatörce bu konularla uğraşabiliyorum, tüm zamanımı bu çalışmalara ayırma olanağım yok.

"Tarihimizin belli bir kesiti"ni ciddi bir biçimde ve çok yönlü olarak araştırmak daha fazla hazırlık, daha fazla malzeme, daha fazla zaman ve emek ister. Daha önce sözünü ettiğim türden çalışmaların, daha geniş kapsamlı çalışmaları besleyeceğine inanıyorum.

Kişi olarak ileride daha kapsamlı çalışmalar yapmak istiyorum elbette ama bakalım zaman neler gösterecek.

Medya: *Son kitabınız olan "Cızira Botanlı Bedirhaniler ve Bedirhani Ailesi Derneği'nin Tutanakları", bir süre önce yayınlandı ve haklı olarak Kürt kamuoyunda olumlu bir yankı uyandırdı. Biz de Medya Güneşi olarak sizi kutluyoruz. Araştırma konusunu seçerken ne tür bir gereklilikten hareket ettiniz ve bu çalışma ne kadar zaman aldı?*

Malmîsanij: Teşekkür ederim. Hem geçmişimizi tanımak hem de bizden öncekilerin yaptığı olumlu çalışmaları daha da geliştirmek ve onların yaptığı hataları tekrarlamamak için tarihimizi bilmemiz gerekiyor. Tarihimizi bilmezsek bizden öncekilerin bize bıraktığı mirasın olumlu öğelerine sahip çıkamaz, geçmişle gelecek arasındaki köprüyü sağlam tutamayız. Kürdistan tarihinin son bir buçuk yüzyıllık dönemiyle yakından ilgilenenlerin bildiği gibi, Bedirhaniler Kürdistan tarihinde önemli bir rol oynamışlardır. Onlardan bazıları Kürdistan'daki bazı direnişlere önderlik ederken bazıları da yazılı Kürt kültürüne, Kürt dili ve edebiyatına önemli katkılarda bulunmuşlardır. Bu nedenle de bu dönemdeki Kürt tarihini iyi tanımak için bu kişilerin çalışmalarını da bilmek gerekiyor. Bedirhanilerle ilgili kitap, bu kişilerin çalışmalarının, dolayısıyla Kürt tarihinin bir kesitinin daha iyi bilinmesi yolunda gösterilen bir çabanın ürünüdür.

Bu çalışmanın aldığı zaman konusunda kesin bir şey söylemem güç. Çünkü 1985'ten itibaren bu konuda fırsat buldukça not tutmaya, bilgi toplamaya çalışmama rağmen aralıksız olarak bu konuda çalışmış değilim. Ancak fırsat buldukça bu konuyla da uğraştım. Çalışmama son biçimini vermek ve yayına hazır hale getirmek için ise son bir yıl içinde daha yoğun bir biçimde çalıştım.

Malmîsanij'in yayınlanmış olan kitapları:

* Yüzyılımızın başlarında Kürt Milliyetçiliği ve Dr. Abdullah Cevdet
* Zazaca-Türkçe Sözlük
* Herakleîtos (Zazaca şiir)
* Li Kurdistana Bakur û li Tirkiyê Rojnamegeriya Kurdî (1908-1981) (Mahmûd Levendî ile birlikte)
* Said-i Nursî ve Kürt sorunu
* Folklorê ma ra çend numûney
* Li Kûrdistana Bakur û li Tirkiyê Rojnamegeriya Kurdî -II- (1908-1992) (Mahmûd Lewendî ile birlikte)
* Abdurrahman Bedirhan ve ilk Kürt gazetesi Kürdistan sayı: 17 ve 18
* Bitlisli Kemal Fevzi ve Kürt örgütleri içindeki yeri.
* Cızıra Botanlı Bedirhaniler ve Bedirhani Ailesi Derneği'nin Tutanakları

❑

Rojevaa.org

Sitêrka Geş

Felat Dilgeş

STATUYA FERMÎ YA KURDAN

Rojnameya Turkish Daily Newsê , hevpevvîna Wezîrê Karên Derve yê Tirkiyê Mumtaz Sosyal a ku di roja 31.10. 1994'an de bi kovara Focus a Alman re kiriye û tê de bi giranî li ser pirsa Kurdî radiweste , bi van hevokên balkêş dide: " In other words: no special status for the Kurdish area. Regional or cultural autonomy is no solution. (...) However the CSCE agreements do not oblige us to grant regional autonomy to Kurds. (...) They oblige us to grant all people in our country personal freedom and political participation. That is what we will do."(Bi awayekî din; ji bo herêma Kurdan statuyek taybetî tune. Otonomiya kulturî û herêmî ne çare ye. (...) Çawa be peymana CSCE'ê -Konferansa Hevkarî û Ewlekariyê ya Ewrûpa- me mecbûr nake ku em otonomiya Kurdan a herêmî qebûl bikin. (...) Ew me mecbûr dikin ku em azadiya ferdî û beşdarbûna siyasî ya her kesên ku li welatê me dijîn qebûl bikin. Tiştê ku emê bikin ev e .Turkish Daily News, 8. 11.1994)

Di roja 10.11.1994'an de, dê Wezîrê karên Derve yê Tirkiyê Mumtaz Sosyal beşdarî Peymana Çerçewa Parastina Kêmayetiyên Netewî bibe. Ev civîn ji alî Konseya Ewrûpa ve tê amadekirin. Bêguman di vê civînê de ewê li ser pirsên kêmayetiyên (eqaliyetên) netewî yên ku di nav sînorên dewletên Ewrupa yên cûr bi cûr de dijîn , bê sekinîn. Herwekî tê zanîn dewleta Tirk bi Peymana Lozanê hin kêmayetiyên netewî nas kiriye. Li gor vê peymanê statuyek fermî(resmî) ji bo Kurdan nehatiye pêk anîn. Lê em dizanin ku berpirsiyarên dewleta Tirk ên wê demê, Komara Tirkiyê, wekî " Komara Tirk û Kurdan" salix dane. Piştî vê demê çi hatiye serê Kurdan, ev mijarek dûr û dirêj e; lê îro êdî li hin ciyan bi aşkerayî, li hin platforman de jî, ji bilî ve pirsa statuya fermî ya Kurdan di rojeva siyasî ya dinê de ye.

Em bixwazin nexwazin peymanên navnetewî li ser qedera gelê me rolên girîng dileyizin. Di pêvajoya dîrokî de, nemaze di navbera salên 1918 û 1922'an de fersendeke mezin ketibû destê Kurdan; lê çi heyf e ku qadroyên siyasî yên Kurd ji vê yekê îstifade nekirin; bi pey dûvika Kemalîstan ketin, hem ji welat û hem jî ji canê xwe bûn. Îro dîsa Kurdistan û gelê Kurd di rojeva siyasî ya dinê de ye. Divê haya me ji hevdîtin, civîn û peymanên ku ewê li ser jiyan û pêşeroja gelê me tesîra xwe bikin hebe. Ji van bûyeran haydarbûn bi serê xwe têr nake; temaşekirina vê pêvajoyê jî ne çare ye. Divê mirov, di serî de hêzên siyasî yên welatê me û ronakbîrên Kurd, bi xebat û çalakiyên xwe beşdarî vê pêvajoyê bibin.

Bi riyên resmî beşdarbûna hin civînên ku ewê tesîra xwe li ser jiyan û pêşeroja gelê me nîşan bidin, dibe ku di mercên îroyîn de zehmet be; lê bi gelek rê û metodên din mirov dikare xwe bigîhine ew kes û sazgehên ku di birêkxistina van civînan de rol digirin. Nemaze li Ewrûpa dîtina kesên siyasî û bi wan re têkiliyên bi sihet û bi şexsiyet danîn, îro êdî pirr ne dijwar e. Doza me dozek heq e û bi têkiliyên pirralî, em dikarin gelek dost û hevkarên dilsoz ji xwe bibînin. Carna nameyek bi serê xwe gelek tiştan diguherîne. Gelo heta niha me çend name ji kes û sazgehên ku bi biryar û bi kirinên xwe li ser jiyan û pêşeroja me dilîzin û dikarin bileyizin re şandin. Parlemerterekî Ewrûpî, gava ku di pirsa mafdariya Kurdan de tiştekî dibêje, Tirk bi çapemeniya xwe, bi rojnameyên xwe raya xwe ya giştî radikin ser piyan û bi nameyan vî camêrî protesto dikin. Baş e, me Kurdan heta niha bi nameyekê be jî, çend caran piştgiriya xwe bi kesên weha re nîşan daye? Kîjan rojnameya me heta niha di pirsên weha de nameyek pîrozkirin an protestokirinê amade kirye û bi vê yekê pêşîkêşiya raya giştî ya Kurd kiriye. Herê em bibêjin îmkanên me bi qasî derfetên dewletên dagirker tunin, ma em nikarin piştgiriya xwe ya manewî nîşan bidin.? Em nikarin silavekî ji dost û dilsozên mirovatiyê re bişînin! Em nikarin bi dilê xwe, bi duayên xwe bi wan re bin!..

Berpirsên dewleta Tirk ên ku heta niha hebûna me Kurdan qebûl nedikirin, niha dixwazin ku bi peymanên navnetewî statuyek fermî ji bo me bipejirînin. Li gor vê statuyê û rewşa nû, êdî ne pêwist e ku bibêjin "Kurd tunin;" ewê bibêjin "Kurd hene; lê ne wek civat, ne wek komel, ne wek kêmayetî, ne wek herêm, ne wek welat û ne wek gel." Beredayî negotine "Bextê Romê tune; " bê sedem negotine " Leyistikên Osmaniyan pirr in." Kî dikare bi vî awayî rovîtiyê bike! Berpirsiyarên dewleta Tirk, li ser peyva "azadiya kesayetî" ya li nav sînorên dewleta Tirk disekinin. Bi vî awayî ew, munaqeşeyên li ser "Mîsakî Mîllî," doza Kurdan û pirsa erdî,

Dumahîk rûpel: 19

Xalê Arif'in ani ölümü...

İnançlı bir yurtseveri kaybettik!

Osman Aytar

Kürt halkı, inançlı ve emektar bir evladını daha yitirdi. Siverek ve Diyarbakır'daki devrimci ve yurtsever kesimin Arif Usta'sı, Xalê Arif'i (Arif Torunlu), 26 Kasım 1994 günü geçirdiği ani bir kalp krizi sonucu yaşama gözlerini yumdu.

Xalê Arif'in beklenmeyen ani ölümü, aile bireyleri ve akrabalarını olduğu gibi, bütün dost ve arkadaşlarını da üzüntüye boğdu. Çoğu Kürdün olduğu gibi, Xalê Arif'in de doğduğu tarih tam bilinmiyor, fakat resmi kayıtlara göre 1933 doğumlu. Bunu doğru kabul edersek, öldüğünde 61 yaşındaydı. Ama yaşına göre çok dinç ve dinamikti. Yaşam dolu, sevecen, tartışan, tartıştıran ve benzeri özellikleriyle Xalê Arif, örneğin Diyarbakır'da şehiriçi dolmuşlara hemen hemen hiç binmez, bazen günde bir iki kez Bağlar-Dağkapı-Balıkçılar turu atar yine de yorulmak nedir bilmezdi. Onda kalp hastalığının belirtileri yoktu ya da öyle görünüyordu. Genel sağlık kontrolünün belli aralıklarla yapılması olanak ve geleneğinin toplumumuzda olmaması, binlerce örnekte olduğu gibi, Xalê Arif'i de ani bir kalp krizyle kaybetmemize neden oldu.

İnançları doğrultusunda kararlı, fedakar ve çile dolu bir mücadele veren Xalê Arif, Siverek'te doğdu ve 1980'lere kadar orada yaşadı. İlokulu dışarıdan bitirdi. İnandığı bazı değerler doğrultusunda, benzeri binlercesi gibi uzun süre CHP'de çalıştı; hatta belli bir süre bu partiden Siverek Belediye Meclis üyeliği yaptı. 1950'lerde DP iktidarı döneminde, Karayolları'ndaki işinden atıldı. Özellikle yetmişli yılların ikinci yarısında Siverek'te büyük gelişme kaydeden ulusal uyanışta önemli bir rol oynayan Kültür Sevenler Derneği'nin kurucularından olan Xalê Arif, ayrıca Siverek'te endüstri meslek lisesi kurulması kampanyasında da etkin bir rol oynadı.

Xalê Arif çok değişik işlerde, belli bir yaştan sonra da en çok inşaat işlerinde çalıştı. Siverek'te kanalizasyon ve şehiriçi taşparke yollar dahil, Siverek, Diyarbakır ve diğer bazı yörelerde inşaat işlerinde uzun süre ustalık ve ustabaşılık yaptı. "Arif Usta" adı buradan geliyor.

Xalê Arif, Kürt halkının ulusal demokratik haklarınını sürekli savunucusu ve izleyicisi oldu. Parapul, tehdit ve şantajlar, onu doğru bildiği yoldan alıkoyamadı. İster devletten, ister yerel egemen güçlerden gelsin, baskı ve zulmün her türüne karşı olanakları ölçüsünde mücadele etmeye çalıştı. Siyasi çevrelerin yanısıra, toplumun değişik kesimleriyle; mühendis, avukat, doktor, öğretmen, işçi, esnaf, köylü ve benzeri kesimlerle yakın ilişkiler kurdu ve sıcak dostluklar geliştirdi. CHP'nin gerçek yüzünü bizzat yaşadıklarıyla gördükçe, bu partiden uzaklaştı ve ulusal demokratik güçlerle daha yakın ilişkiler içine girdi.

1979'daki Siverek olaylarının süreçle kazandığı boyut, binlerce aile gibi Xalê Arif'in de, içinde doğup büyüdüğü Siverek'i bırakıp ailece Diyarbakır'a yerleşmesine neden oldu. Diyarbakır'da da ölümüne kadar, SODEP, SHP, HEP, DEP ve HADEP gibi partiler ile İHD ve diğer kimi mesleki ve demokratik kitle örgütlerinde yeralan demokrat ve yurtsever kesimlerle, üye olsun veya olmasın, yakın ilişkiler içinde oldu; kendi olanakları ve yetenekleri ölçüsünde katkıda bulunmaya çalıştı.

Xalê Arif, yaşamı boyunca bir yandan ailesini geçindirmek, çocuklarını okutabilmek için canla başla çalışırken, öte yandan siyasi ve toplumsal gelişmeleri olanakları ölçüsünde izlemeye çalıştı. Sınırlı olanaklarına rağmen altı çocuğundan dördünün yüksek okul, ikisinin de meslek lisesini bitirmesi yaşıtlarının ve her babanın zaman zaman gösterebileceği belli kimi tepkilerine rağmen, genel olarak çocuklarının siyasal, sosyal ve kültürel etkinliklerine duyduğu saygı, övgüye değer bir özelliğin kanıtı olsa gerek.

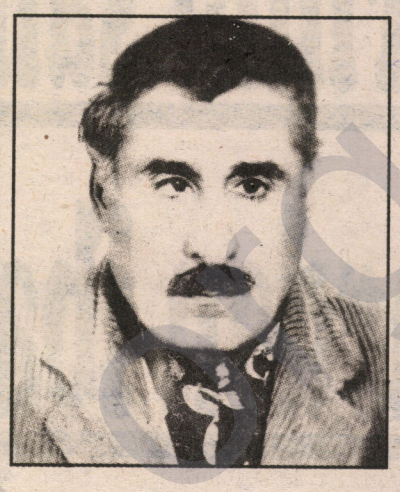

Xalê Arif, siyasal ve toplumsal gelişmeleri izlemeye öylesine tutkundu ki, televizyon ve radyo haberlerini kaçırmaz; günde en azından bir iki gazete okur veya gözden geçirirdi. Bununla kalmaz; düşüncelerini, güncel ve etkileri geniş bir sürece yayılan gelişmeleri, tanıdıklarıyla, özellikle Diyarbakır'da bürolarına sürekli uğradığı aydın kesimlerle tartışmayı ihmal etmezdi. Bazen sert, bazen yumuşak, ama sonuçta farklı düşüncelere saygı gösterirdi ve iknaya açıktı. Bazı haberlerin sözlü olarak rahatlıkla ulaşabildiği yerlere sabah erken gitmesi nedeniyle, kimi gelişmeleri ilk duyanlardan biriydi.

Yaşına rağmen, değişik toplumsal kesimlerin yanısıra, farklı yaş gruplarıyla kurduğu dostane ilişkiler de övgüye değerdir. Geleneksel feodal gurur ve büyük-küçük ilişkisini kolaylıkla bir tarafa itebilen, aradaki yaş farklılıklarına rağmen rahat ilişkiler kurabilen mütevazi ve alçakgönüllü bir insandı Xalê Arif.

Xalê Arif'in saygı duyulacak daha birçok özelliği vardı.

Kayınpederimden çok ağabeyim, arkadaşım olan Xalê Arif, baskı ve zulme karşı ulusal ve insani haklar için olanakları ölçüsünde kararlı, fedakar ve inançlı bir mücadele verdi. Anısı, halkımızın ulusal ve toplumsal kurtuluş mücadelesinde yaşayacak.

Kürt halkının başı sağolsun.

Ordu'da Kürt-Türk ayrımı

ANTEP (Medya Güneşi)- Ağrı-Doğubeyazıt 1. Mekanize Piyade Tugayı'na bağlı Tank Taburu'nda, Kürt kökenli askerler aralarında Kürtçe konuştukları ve Kürt müziği dinledikleri için tabur komutanı yarbay **Mehmet Ünlü** tarafından çeşitli cezalara çarptırılıyorlar. Ağrı-Doğubeyazıt 1. Mekanize Piyade Tugayı'na bağlı Tank Taburu'ndan terhis olup Antep'e gelen ve güvenlik nedeniyle adını açıklamak istemeyen bir asker, bize şunları söyledi: "Kürtçe konuştuğu tespit edilen Kürt kökenli askerlere 10 gün geç terhis cezası verilmekte; Kürtçe konuşan ve Kürt müziği dinleyen veya Kürtçe türkü söyleyen askerler riskli yerlerdeki küçük karakollara (Baştaş, İnekli, Hallaç, Karakaya, Sultantopu) "harici görev" adı altında gönderilmektedirler. Bu karakollara gönderilen Kürt kökenli askerler yoğun baskı altındadırlar. Can güvenlikleri yoktur. Doğubeyazıt 1. Mekanize Piyade Tugayı'na bağlı Tank Taburu'nda Tank Yarbayı Mehmet Ünlü ve tank asteğmen **Kenan Volkangil** tarafından tehdit edilmektedirler."

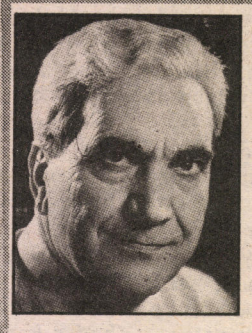

Kürt halkı yiğit bir evladını daha yitirdi. Vakfımızın kurucu üyesi

Av. **Medet Serhat**

karanlık güçler tarafından katledilmiştir.
Bu menfur cinayetleri lanetler, canilerin biran önce bulunmasını talep eder, halkımıza basağlığı dileriz.

Kürt Hak ve Özgürlükler Vakfı Yönetim Kurulu ve Kurucu Üyeleri

Türkçe'de kullanılan Kürtçe kökenli kelimelere dair bir araştırma (1)

Mustafa Gazi

Bu çalışmamın ana konusu, Türkçe'de kullanılan ama kökeni Kürtçe olan ve aslı inkar edilen veya Türkçe'ye mal edilmek istenen kelimeleri bilimsel verilerle gözler önüne sermektir. Bunun yanısıra Türkçe'de yaygın olarak kullanılan ama çeşitli Türkçe sözlüklerle, çeşitli dilsel yayınlarda Farsça imiş gibi gösterilmeye ya da yutturulmaya çalışılan Kürtçe kelimeleri de burada sergileyeceğim. Ayrıca Türkiye'de kullanılan bazı Kürtçe kökenli isimleri de bu çalışmanın sonunda okurun bilgisine sunacağım.

Kağnı (Ganî)

Kürtçe'den Türkçe'ye geçmiş olan bu kelime, yine Kürtçe olan "ga" (öküz) kelimesinden türemiştir. Kürtçeyi yakından tanıyıp da dil konusunda biraz bilgisi olanlar kağnı ile "gani" arasındaki farkı hemen anlarlar. Fark şudur: Yabancı dillerden Türkçe'ye girmiş olan kelimeler, orjinal biçimleri o dile uygun düşmüyorsa dil kalıplarına oturtulup telaffuza uygun bir hale sokulduktan sonra kullanılırlar. Bu durum Kürtçe veya diğer diller için de geçerlidir. Örneğin Arapça "xeyr" (sevap) kelimesi Türkçe'ye geçtikten sonra "hayır" ve Kürtçe'ye geçtikten sonra ise "xir" biçimini almıştır. Bu konuya yardımcı olacak birkaç yabancı kökenli kelimeyi örnek teşkil etsin diye Türkçe ve Kürtçe biçimleri ile sunmak istiyorum:

Türkçe'de	Kürtçe'de	Asl
Mühür	Mor	Arapça
Greyder	Qirêder	İngilizce
Vakit	Wext	Arapça
Ceket	Cakêt	Frans zca
İttifak	Tifaq	Arapça
Klarnet	Qirnate	Latince
Mübarek	Bimbarek	Arapça
Parabellum	Berembîlo	Latince
Havuz	Hewz	Arapça
Muska	Nuxse	Arapça

Hırbo (xırpo)

Kürtçe olan bu kelime yine Kürtçe bir başka kelime olan "xirp" (adi)'den türemiştir. "Xirpo" nun anlamı "adi herif" tir. Bu kelimedeki "o" harfi eril cinsler için kullanılan bir ektir.

Destek (Destek)

Bu kelime "dest" (el)'den türeyerek "destek" olmuştur. Bu kelimenin Kürtçe'deki doğru anlamı "Payanda"dır. Zaten, hangi tarafından bakılırsa bakılsın Kürtçe olduğu kesin olan ve başka bir dile maledilmesi imkansız bir kelimedir bu.

Amca (Amoze)

Bu kelime Kürtçe "Amoza" (amca oğlu)'nun Türkçe'ye geçmiş biçimidir ama her nedense veya nasıl olmuşsa bu, anlam itibarı ile yanlış kullanılmıştır. Bu kelime Kürtçe "am /mam" (amca)'dan türemiş "amoza" (amcaoğlu) olarak kullanılmıştır ve bu hali ile Türkçe'ye geçmiştir. Tabi, Türkçe telaffuza uygun hale getirilip kullanılmıştır.

Fırça (Firçe)

Bu kelime Kürtçe'dir ve "pirç" (saç, tüy)'den türemiştir. "Pirçe" olarak daha önceleri kullanılan bu kelime sonradan "Firçe"ye dönüşmüştür.

Çıra (Çira)

Kürtçe olan bu kelime yine Kürtçe olan "çirisk /çirûsk" (parıltı) kelimesinden türemiştir. Kürtçe "çirisîn / çirûskîn" (parıldamak) kelimesi de "çirisk / çirûsk"tan türeyen bir başka kelimedir. Zaten bu kelimenin Türkçe ile hiçbir alakası da yoktur.

Poşu (Poşî)

Kürtçe olan bu kelime Kürt erkeklerine özgü olan bir çeşit başörtüsünün adıdır. Bu kelime de yine Kürtçe bir başka kelime olan "poşîn" (başörtüsü giymek)'den türemiştir.

Kör (Kor)

Bu kelimenin aslı Kürtçe'dir ve bu da Kürtçe bir diğer kelime olan "Ko" (Keskin veya sivri olmayan)'dan türemiştir. Bu kelime bütün dünyadaki Kürtlerce kullanılan temel ortak kelimelerden biridir (ilerde yayınlayacağım kitapta bu ve diğer kelimeler üzerinde daha detaylı bilgiler sunacağım. O yüzden burada üzerinde fazla durmuyorum).

Belge (Belge)

Bu kelime özbe öz Kürtçe'dir. Bu, Kürtçe bir diğer kelime olan "belg" (Kağıt veya ağaç yaprağı)'ndan türemiştir.

Ark (Herq)

Bu kelime Kürtçe'dir. Bu kelime aynı zamanda "herik" (akıntı) ve "Herikîn" (akmak) kelimelerinin de kökenidir.

Paça (Paçe)

Kürtçe olan bu kelime Kürtçe bir diğer kelime olan "pa" (ayak)'dan türemiştir.

Boru (Borî)

Kürtçe olan bu kelimenin Kürtçe'deki anlamı "boru" veya "trampet" tir. Bu kelimeden Kürtçe'de "borkirin" (dürmek), "borîzan" (borazan) gibi kelimeler türemiştir. Türk Dil Kurumu'nun yayınlamış olduğu (6. Baskı 1982) Türkçe sözlükte "boru" için Türkçedir deniyor. Oysa "boru"dan türemiş olan "borazan" için Farsçadır deniyor.(!) Zaten burdaki çelişki yapılan sahtekarlığı da deşifre ediyor. "borazan", "boru" dan türemiş ise o da Türkçedir, yani "borazan"ın da Türkçe olması lazım. Önemli olan köktür, kökendir. Burda kesin olan bir şey var, o da şudur: borazan "boru"dan türemiştir. Borazan "boru"dan türediğine göre "boru"nun da "borazan"ın da aynı dile ait olması gerekir. Borîzan kelimesi, Türkler daha Anadolu'ya gelmeden önce ve Kürtler daha Türkleri tanımadan önce "borî" ile kullandıkları bir kelimedir. Kısacası "boru" da "borazan" da Kürtçe'dir ve Türkçeyle hiçbir alakası yoktur.

Pes (Bes)

Bu kelime Kürtçe olup, "bes" (yeter, tamam) Kürtçe orjinal biçiminden Türkçe'ye geçmiş olan bir diğer biçimidir ve özellikle güreş oyununda yenildiğini kabul etmek anlamında kullanılır.

Soba (Sobe)

Bu kelime Kürtçe olup bir diğer Kürtçe kelime olan "Sotin" (yakmak)'dan türemiştir. Ayrıca "sor" (kırmızı, kızıl, ateş rengi), "sorbûn" (kızıllaşmak) gibi bazı diğer kelimeler de "soba"nın kökeninin Kürtçe olduğunu kanıtlayan delillerdir.

Patik (papik)

Bu kelime Kürtçe bir kelimedir ve zaten bu kelimeyi Türkçeye maletmek için çalışmak da boşunadır; çünkü, bütün dilbilimciler bilirler ki, her dilde, o dili konuşanların kullandıkları temel, ortak kelimeler o dil için asıl kıstastır. Buradaki "patik" kelimesi bir diğer Kürtçe kelime olan "pa" (ayak, bacak)'dan türemiştir. "Pa" kelimesi Kürtçe'de temel, ortak bir kelimedir ve bu kelime daha birçok kelimenin de oluşmasına, türemesine kaynaklık etmiştir. Örneğin Türkçe'de kullanılan ve Kürtçe olan "paça" kelimesi, "pa"dan türemiştir ve Türk Dil Kurumu'nun yayınlamış olduğu (6. baskı 1982) Türkçe sözlükte bu kelimenin Türkçe olduğu varsayılıyor; bu kelimenin kaynakdaşı olan "pabuç" ise Farsça (yani Kürtçe) olarak belirtiliyor.

PIRÎSK

M Şîlan

Perwerdekariya Bi Tirkmenî Û Durûtiya Tirkiyê

Li Kurdistana Başûr, di dibistanan de perwerdekariya bi Tirkmenî dest pê kiriye. Li gor agahdariyên televîzyonên Tirkî, piştî 70 salan cara yekem e ku li "Iraq"ê perwerdekariya bi Tikmenî pêk tê. Di dema Sedam de, her çend bi Tirkmenî programên televîzyon û radyoyan hebûn jî, perwerdekariya bi Tirkmenî tune bû. Piştî ku li Kurdistana Başûr raperîn çê bû, parlamento hukûmet û Dewleta Federe ya Kurd hate avakirin, ji bo kême neteweyên li Kurdistanê dijîn, gelek gavên demokratîk hatin avêtin. Partiyên Asûrîyan, Tirkmenan bi awayekî azad bi radyo, televîzyon û rojnameyên xwe, xebat û çalakiyên xwe dimeşînîn. Ji bo Asûriyan di hilbijartinên 19'ê Gulana 1992'yan de, kontejanek taybetî hate dayin. Helbete ku, li gel van hemû maf û azadiyan jî, di pirr waran de kêmasî, xeletî û ne heqiyên berdewam dibin jî hene. Lê belê, ji bo dewleteke li rojhilata navîn û hîn temenê wê du-sê salî, li dinyê jî ne hatiye qebûl kirin; dîsa jî ev gavên li Kurdistana Başûr hatine avêtin ne hindik in. Ji ber ku, mijara nivîsa min bi taybetî ne ev e, ez dixwazim bala xwendevanan bikêşînim ser durûtiya dewlet û çapemeniya Tirkî.

Televîzyonên Tirkiyê bi kêfxweşî, behsa perwerdekariya bi Tikmenî ya li Kurdistana Iraqê dikin. Dibêjin 500 hezar Tirkmen wê êdî bi zimanê xwe bixwînin, binivîsîn, perwerde bibin. Baş e, ma qey şerm û fediya we tûne ye? Li Kurdistana Iraqê ji bo 500 hezar (rastiya wê hîn kêmtir e). "soydaş"ên we, ji bo "birayên" we yên Tirkmen, Kurdan bi zimanê wan mafê perwerdekirinê dane. Lê hûn çi dikin? Li Tirkiyê, li Kurdistana Tirkiyê 20-25 milyon Kurd dijîn. Lê belê, hûn dest ji perwerdekirin, radyo û televîzyonên bi Kurdî berdin, hebûna Kurdan jî hîn nuh, bi awayekî veşartî tê qebûl kirin. Ma weha ye biratî, weha ye demokrasî? Çawa rûyê we digre (di eslê xwe de, hûn jî bi heq in, çunkî rû bi we re tune ye !) ku hûn behsa perwerdekirina Tirkmenên li Kurdistana Iraqê dijîn dikin?

Ev e bi sedan sal e, Kurd bindest in. Hemû maf û azadiyên wan, yên neteweyî jî destên wan hatine sitendin. Her tim zilm, zordarî û neheqî dîtine. xwîna wan hatiye rijandin. Lê belê. tevî van hemû tiştan jî Kurd. gava ku dewleta wan çêbû. li gel hemû kêmasiyên xwe, gellek mafên gelên din dan wan. Ev helwesta demokratîk ya Li Kurdistana Başûr, nîşana pêşeroja gelê Kurd e. Her weha, nîşana durûtiya dewlet, çapemenî û ronakbîrên Tirk e jî. Dema ku xebera di derheqê perwerdekariya bi Tirkmenî di televîzyonê da derket, bi rastî jî min li ser navê wan, ji vê bêrûtiya wan şerm kir. Ma mirovatî ewqes jî diket bin lingan? Ma di vê dinyê de, şovenîstî, durûtî, dustandartiyek weha li tu welat û dewletên din heye gelo? ji bo Tirkekî li Qibrisê, li Trakya ya Rojava, li "Iraq"ê û yên din, ev dewlet, çapemenî û ronakbîr dikarin dinyê xera bikin; lê, li ber çavên wan, 25 mîlyon kurd hîn jî, yan "Tirkên çiyayî" ne, yan jî "divê tu heqê wan tune be."

Belê, dewleta Tirk, li aliyekî dibêje li Kurdistana Iraqê di dibistanan de perwerdekariya bi Tirkmenî dest pê kiriye; li aliyê din, hîn jî gengeşiya "ka, em bihêlin an nehêlin, ku yên bixwazin bila ji xwe re di kurs û dibistanên taybetî de bi Kurdî perwerde bibin?" dike. Na, ev qas durûtî, dustandardî jî na be! Divê rûyê dewletê yê bi qirêj em eşkere bikin. Mesela perwerdekirina bi Kurdî, mafê Kurdan yê esasî ye. Ev ne lutûfa dewletê ye. Dewlet mecbûre ku hemû îmkanan peyde bike ku, Kurd bikaribin bi zimanê xwe di dibistanan de bixwînin. Ev ne karê kes û dibistanên taybetî ye. Kurd divê di vî warî de hişyar bin. Îro, şîara "perwerdekariya bi zimanê zikmakî" divê bê bilindkirin; lê belê ev maf, divê ji aliyê dewletê ve bê pêk anîn. Ev watiniya dewletê ye; ne ya şexsan e.

Ji bo vê yekê jî, divê ronakbîr û xwendevanên Kurd bê deng nemînin, hinek gavan bavêjin. Divê di warê ziman de, em careke din jî durûtiya dewleta Tirk eşkere bikin. Ma gelo nabe ku, li hemû unîversîte, lîse, dibistanên navendî û heta dibistanê seretayî de jî, xwendevanên Kurd (bi piştgiriya mamostayan jî) ji bo daxwaziya "perwerdekariya bi Kurdî" dersan boykot bikin, forûm, panel û civînan çêbikin; bi meşan, bi belavokan dengên xwe bilind bikin? Heger xwendevanên Kurd gavek weha bavêjin, li aliyê din jî, bi wan re, ronakbîr, çapemenî, siyasetmedar, hunermendên Kurd û dezgehên netewî jî dikarin kampanyayekê vekin û şîara "bi zimanê Kurdî perwerdekarî"bînin rojevê. Di vî warî de bi vî awayî gaveke xurt bê avêtin, wê gelek ronakbîr, pêşverû, demokratên Tirk jî piştgiriya me bikin. Divê em vê meseleyê nehêlin ji însafa dewletê re.

Bi raya min, Kurd divê bi polîtîkayên rojane jî, bikaribin durûtiya dewletê eşkere bikin û daxwazên xwe bînin ziman. Heger ev xebat ji bo ziman dest pê bike, him xwendevanên Kurd vê zingara li ser xwe, wê bikaribin bavêjin, wê tevgera demokratik ya xwendevanan dîsa têkeve aktîvîteyekê; him jî Kurd wê bikaribin rûyê dewletê yê nijadperest rê dinyê bidin, mafê perwerdekariya bi zimanê Kurdî wê hîn zêdetir bibe.

Belê xwendevan, ronakbîr û gelê Kurd ji bo zimanê me bi awayekî resmî bê qebûl kirin; ji bo perwerdekarî bes ji şêx, kurs û dibistanên taybetî re; bi xwestina "perwerdekariya bi zimanê zikmakî", em çima dest bi kampanyayekê nakin? Em çima dewleta Tirk nakin tengasiyekê?

Devletin Kürdistan'ı insandan arındırma politikasında

Özel sürgün yasalarına bile gerek yok

R. L. Seydo

Devletin Kürdistan'ı boşaltmaya yönelik politikası, yaşanmaz hale getirilen bir ülkede uygulama olanağı bulabilmekte ve Kürtleri batıya göçettirmek için, tarihimizin bir parçası olan "özel sürgün yasaları"na da gerek duyulmamaktadır artık.

Son 15 yılda artarak büyüyen ve özellikle '80'li yıllarda daha da yoğunlaşıp, '90'lı yıllarda ürkütücü bir boyut kazanan, ülkemizin kırsal kesimlerinden kentlerine ve bu arada Türkiye'nin kentlerine doğru gelişen bir göç olayı yaşanmaktadır. Buna bir de Avrupa'nın değişik ülkelerine yapılan göçü de eklemek gerekiyor. Yaşadığımız sürecin en önemli özelliklerinden biri de, bu olgunun varlığı ve demografik yapıda yarattığı değişikliklerdir. Kürt toplumunun yapısında en hareketli yıllar; Kürt köylüsünü derinden sarsan, 1980 ve sonrasına damgasını vuran, ama terörün yaygınlaştırılması ile birlikte, Kürdistan'ı Kürtsüzleştirecek boyutlara varan, adına sürgün denilebilecek ürkütücü bir göç.

Devlet İstatistik Enstitisü'nün 1990 genel nüfus sayımı verilerinden elde edilen bilgilere göre, 1980 yılında nüfusunun yüzde 35.9'u kentlerde, yüzde 64.1'i kırsal alanda yaşayan Kuzey Kürdistan'da, 1990 yılında ise nüfusun yüzde 49.19'u kentlerde ve yüzde 50.81'i ise kırsal alanda yaşamaktaydı. 1980 ile 1990 verileri arasındaki fark, ülkemizdeki göç olayının boyutunu açıklayabilmekte ve nüfus hareketlerinin temel yönelimi konusunda somut ipuçları vermektedir. Kürt toplumu çarpık da olsa, kendine özgü bir kentleşmeye doğru evrilmektedir. 1950'li yıllarda nüfusun yüzde 81.40'ı kırsal kesimlerde yaşarken, 1990'da bu oran yüzde 50.81'e inmektedir. Ama devletin özellikle 1990 yılından itibaren Kürdistan'ı Kürtsüzleştirmeyi Kürt sorununda bir politika haline getirmesi ile birlikte, kırsal alandaki nüfus, istatistiklerin bile yetişemeyeceği bir hızla azalmış ya da azaltılmış ve böylece ülkemizde rakamlarla ifade edilemeyecek ölçüde bir altüst oluşu koşullandırmıştır. İki binin üzerinde köyün yakılıp yıkılmış olması, yaşanan gerçekliğin boyutlarının ürkütücülüğünü gözler önüne sermeye yetmektedir. Kısacası, 1994'lerde kırsal alanı yakılmış, yıkılmış ve terkedilmiş ya da daha açık bir ifadeyle, terkettirilmiş bir Kürdistan ile karşı karşıyayız. Zorun ya da daha doğru bir ifade ile terörün Kürt nüfus hareketlerini kontrol altına aldığı ve temel yönelimini saptadığı gerçeği ile karşı karşıyayız.

Kırlardan kentlere doğru gelişen göç olayı, normal bir kentleşmeye yol açmamakta; ama belli alanlarda demografik bir yığılmaya neden olmaktadır. Örneğin, yine 1990 verilerine göre Diyarbakır'da nüfus yüzde 36.61, Antep'te yüzde 35.64, Mardin'de yüzde 28.67, Adıyaman'da yüzde 31.69 ve Urfa'da yüzde 55.38 olarak artmıştır. Tabii bu oran, bugün daha da büyümüştür.

Kürdistan'da özellikle devletin Kürt sorununun boyutlarını sınırlandırmanın koşullarını oluşturmak ile de yakın bir ilişkisi olan demografik yapıya fiili askersel müdahalesinin günlük yaşamın bir parçası haline gelmesi, kentlerde korkunç bir nüfus patlaması doğurmuştur. Çok hızlı bir nüfus artışı ile karşı karşıya olunduğu bir gerçek. Fakat bu hıza uyum sağlayabilecek kentsel altyapı, eğitim, sanayi kurumları vs. oluşturulmamaktadır. Her şeyden yoksun bir gecekondulaşma, sözünü ettiğim göçün yanıtı olmaktadır. Yaşam biçimi ve değer yargıları da, bu çarpık kentleşmenin özelliklerine göre biçimlenmektedir.

Kürdistan kentlerinde yığılan insanlar sözkonusu birimlerde iş olanağı bulmakta güçlük çekmekte ve kentlerin sınırlı olanakları devlet baskısı ile birleşince, metropol daha cazip hale gelmektedir. Devletin, yasa tanımaz legal-illegal güçleriyle tüm halka fark gözetmeksizin yönelmesi, nüfusun, sözü edilen göçün ilk durağı olan Kürdistan kentlerinden metropol kentlerine büyük bir hızla ve çok kısa bir zamanda akışına yolaçmaktadır. Bu gerçeklik nüfus hareketlerinin ülke çerçevesini aşan yönünü koşullandırmaktadır.

Göç olayının umulanın ötesinde bir gelişme göstermesi, önemli bir toplumsal olgu olarak ilgimizi daha da arttırıyor. Kırdan kente doğru gelişen sözkonusu olayın temelinde, tarımda makinalaşma ve bunun sosyal ilişkilerde yarattığı değişimlerin olduğu bir gerçektir. Bu nedenle köylülüğün kendi arasında farklılaştığı ve işgücünün özgürleşmesinin koşullarının yaratıldığı da bir gerçektir. Ama göç olayını yalnız kapitalizmin ülkemizde gelişmesinin bir sonucu olarak algılamanın yanlış olabileceğini düşünüyorum. Kapitalizmin yolaçtığı gelişmelerin dışında bu olayı etkileyen ve büyümesini koşullandıran; devletin halkımıza karşı ilan edilmemiş savaş içinde uyguladığı terör ile, ulusal demokratik hareketin seçenek üretememesinin istismar edilmesi sonucunda etkin olmaya başlayan politikalardır. Bu ikilem içinde kalan insanlarımızın, ekonomik kaygıları olmadan da göç kervanına katılabildiklerini ve İstanbul, Ankara, Adana gibi kentlerde gecekondulaşma temelinde büyüdüklerini gözlemlemek mümkün. Bu nedenle ülkemizde ilan edilmemiş bir savaş olayının yaşandığına ilişkin yukarıda değinilen iddianın abartma olmadığını belirtmek gerekiyor. Devletin Kürdistan'ı boşaltmaya yönelik politikası, yaşanmaz hale getirilen bir ülkede uygulama olanağı bulabilmekte ve Kürtleri batıya göçettirmek için, tarihimizin bir parçası olan "özel sürgün yasaları"na da gerek duyulmamaktadır artık.

Seçenek üretme kaygısıyla hareket edenlerin, insanlarımızı kıskaca alan sözkonusu ikilemi sorgulamadan bir yerlere varabilecekleri kuşkuludur. Bu nedenle, saptanan politikaların ülke gerçekliğinin doğru kavranışı üzerinde temellenmesi gerektiği açıktır.

Almanya'da YEKBÛN bilgilendirme toplantıları

B. Seyîtyan

Almanya'da Kasım ayında Krefeld, Giessen, Hamburg, Bremen, Stutgart ve Freudenstadt şehirlerinde yapılan bilgilendirme toplantılarıyla, YEKBÛN (Kürdistan Birleşik Halk Partisi) 2. Kongresi'nde alınan kararlar, partinin perspektifleri ve Kürdistan'daki mevcut durum üzerine geniş bilgi sunuldu.

ALMANYA (Medya Güneşi)- Almanya'da Kasım ayında Krefeld, Giessen, Hamburg, Bremen, Stutgart ve Freudenstadt şehirlerinde yapılan bilgilendirme toplantılarıyla, **YEKBÛN (Kürdistan Birleşik Halk Partisi)** 2. Kongresi'nde alınan kararlar, partinin perspektifleri ve Kürdistan'daki mevcut durum üzerine geniş bilgi sunuldu.

Kürdistan halkının ulusal kurtuluşunun Kürt siyasi örgüt ve partilerinin oluşturacağı birlikten geçtiğini belirten konuşmacılar, bu konuda ciddi adımlar atıldığını vurgulayarak **YEKBÛN, TSK, RNK/KUK, KAWA** ve **Tekoşina Sosyalist** arasında Kürdistan sosyalistlerinin birliği doğrultusunda önemli bir adım atılarak perspektif bir anlaşmanın sağlandığı belirtildi. Değişik konuların ele alındığı bilgilendirme toplantılarında TC'nin Kürdistan'da sürdürdüğü topyekün imha savaşının bütün hızıyla devam ettiğini, 2 bin Kürt köyünün yerle bir edildiğini ve üç milyon insanın kendi ülkesinde göçmen konumuna düşürüldüğünü belirten konuşmacılar, DEP'in kapatılıp, milletvekillerinin tutuklu yargılanmasıyla, onların şahsında aslında Kürt halkının yargılandığı belirtildi. Tüm bu TC vahşetine rağmen Kuzey Kürdistanlı örgüt ve partiler arasında Ulusal Demokratik Cephe'nin oluşturulamamasının büyük bir zaaf olduğu, buna, meseleye taktik ve dargrupçuluk anlayışı ile yaklaşan mantığın engel olduğu, bunun aşılması için herkesin daha duyarlı ve sorumlu hareket etmesi gerektiği vurgulandı.

Sömürgeci Türk devletinin kirli savaşına karşı Kürt halkının ulusal kurtuluş mücadelesinin mutlaka başarıya ulaşması gerektiğini ve bunun için tüm araç ve gereçlerin kullanılmasının gerekliliği ve meşruluğuna olan inancın belirtildiği konuşmalarda, YEKBÛN'un, bundan hareket ederek, atılmış adımların silahlı mücadele dahil tüm mücadele yöntemlerinin geliştirilmesi ve önümüzdeki dönemde daha aktif çalışmaların yapılmasını önemli görevlerden biri olarak benimsediği belirtildi. Daha sonra konuşmacılar ülkenin herhangi bir parçasındaki kazanım ya da yenilginin bütün Kürdistan genelini doğrudan etkilediğini, Kürt Federe Devleti'nin iyi bir şekilde korunmasının önemini ve çıkan kardeş kavgalarının bir daha tekrarlanmaması için mevcut sorunların barışçıl bir şekilde çözülmesi gerektiğini belirttiler.

Kuzey Kürdistan'da devlet tarafından sürdürülen kirli savaşa karşı Kürt halkıyla dayanışmanın bir insanlık görevi olduğunu, bunun için Birleşmiş Milletler'den Avrupa Güvenlik İşbirliği Konferansı'na, Avrupa Parlamentosu'ndan İslam Konferansı'na kadar ilgili üye ülkelerin bu konuda seslerini yükseltmeleri gerektiği önemle vurgulandı.

Halka açık YEKBÛN bilgilendirme toplantılarına katılım yüksek oldu ve toplantılar, bütün konuların tartışılıp açıklandığı olumlu bir atmosferde gerçekleşti.

Güney'de barış protokolü

Londra (Medya Güneşi)- KDP ve KYB, aralarındaki düşmanlık ve anlaşmazlıkları sona erdirmek amacıyla 14 maddelik bir anlaşma imzaladı. Anlaşma; Kürdistan yerel yönetiminin oluşturacağı bir komisyonun, gelecek seçime yetişecek şekilde bir nüfus sayımı gerçekleştirmesini, iki partinin diyalog ve barışçıl yöntemleri anlaşmazlıkların çözümünde kullanmalarını, ilk genel seçimlere kadar mevcut güç dağılımının yürürlükte kalmasını hükme bağlıyor.

Anlaşma ayrıca koalisyonun genişletilmesini (15 bakanlıktan beşi KDP'ye, beşi KYB'ye ve beşi de diğer partilere verilerek), Barzani ve Talabani arasında birleşik bir liderliğin oluşturulmasını, her iki partinin pêşmerge sayısının azaltılmasını, federasyon için diplomatik atağın başlatılmasını, Irak Ulusal Kongresi'nde her iki partinin birlikte hareket etmesini sağlamayı amaçlıyor. Her iki tarafın, yüzyılın sonuna kadar bu anlaşma çerçevesi içinde çalışmayı taahhüt ettikleri belirtiliyor.

Erken genel seçimler arifesinde, HADEP reorganize edilmelidir

Mahmut Kiper

Devletin gizli ve yarı açık mihraklarının çok yönlü saldırılarının dur durak bilmediği bir ortamda güçlü, tüm ulusal kesimleri derleyip toparlayacak bir oluşuma doğru derhal ciddi adımlar atılmalıdır. Önümüzdeki ilk genel seçimde düşmanı zarara uğratacak seçim sonuçları, haklı mücadelemizde yeni olanak ve mevziler sağlayacaktır. Halkımızın özlemi ve istemi de budur.

Türk siyasi hayatı çok ciddi açmazlarla karşı karşıyadır. Bu nedenle Türkiye'de siyasi yaşam, yeni gelişmelere gebedir. Ara seçimlerin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi bu gelişmeye yeni bir boyut kazandırdığı gibi, Türk siyasi yaşamını yeni bir krizle karşı karşıya bırakabilir. DYP saflarında "Demokratikleşme paketi"ne duyulan tepkiler; Mümtaz Soysal'ın, Çiller'le olan çelişkisinden dolayı istifası, koalisyon hükümetinin geleceği üzerine spekülasyonlar yapılmasını, yeni kombinezonların gündeme gelmesini de kaçınılmaz kılıyor. Üstelik bu gelişme ve krizlere CHP-SHP birleşme kurultaylarının ne gibi sonuçlar doğuracağı eklenince, koalisyon hükümetinin, ömrünün sayılı günlerini yaşadığını anlamak için kahin olmaya pek gerek yok.

O zaman erken seçim koşuluyla bir DYP-ANAP koalisyon hükümeti gündeme gelebilir. Gelişmelerin böylesi bir seyir izleyebileceği bir dönemde, HADEP, kollarını şimdiden bir erken genel seçim için sıvamalıdır. Ara seçimlerin gayri meşru olması nedeniyle HADEP'in ara seçime girmesinin ciddi bir gaf olacağı düşüncesiyle, HADEP'e destek veren çevreler bu konuda ortak tavır aldı. Ancak Meclis'in yeniden oluşturulacağı bir erken genel seçim için, şimdiden farklı seçenekler üzerinde durulmalıdır. Türk hükümetinin ve parlamentosunun DEP'li parlamenterlere yönelik yaptırımları bir kara leke olarak hep alınlarında kalacak fakat, bu yeni bir seçim dönemimin başlamasını da önlemeyecektir.

Tüm bu olası gelişmeleri hesaba katarak, HADEP erken genel seçim hazırlıklarına hız vermelidir. Erken genel seçim bir olasılık olarak 1995'in bahar veya güz döneminde gündeme gelebilir. Önümüzde önemli bir süreç var. Bu süreç rasyonel bir şekilde kullanılarak çok iyi değerlendirilebilir. Bunun birinci koşulu ise, kendisiyle barışık bir Kürt toplumu yaratmaktır. Kendi içinde kavgalı, hasım kamplarda yeralan yurtsever güçlerin, bir genel erken seçimde, beklenen ve arzulanan sonuçları elde etmesi olanaksızdır. İlk olarak protokoller sonrası '93 baharı atmosferinin yeniden yaratılması için adım atılmalıdır. Ancak bu tarz bir çalışmayla ulusal ve uluslararası planda hatırı sayılır, sözü dinlenilen ve taraf olarak kabul edilebilecek bir muhatap yaratılabilir. HADEP'i kolu kanadı budanmış bir dernek görünümünden kurtarıp, Türkiye siyasal yaşamında ciddi bir siyasi odak konumuna getirmek ancak bu şekilde mümkün olabilir. Bunun için henüz geç sayılmaz, yeter ki bu konuda gerekli adımlar atılsın, ulusal saflarda konsensüs sağlanabilsin. Elbette siyasal partiler taktiksel nedenlerle kurulup belli bir siyasal çalışma yürütebilirler ama misyon ve vizyon partisi olamazlar. Legal planda siyasal faaliyette ciddi bir çekim merkezi olabilmek dava partileri için çok ciddi bir hadisedir. Ancak böylesi bir yaklaşımla, devletin ağır baskıları sonucu kolu kanadı kırık bir HADEP'i yeniden derleyip toparlamak, ulusal saflarda DEP döneminde yaşanmış parçalanmışlığı gidermek ve böylece olası bir erken genel seçimde devletin ağır terörünü göğüsleyebilecek, dinamik, aktif ve coşkulu bir yapı yeniden yaratılabilir.

Bunun için ne yapılabilir? HADEP'te yeralan ve almayan tüm yurtsever kesimlerle yeni bir diyalog süreci başlatılabilir. Bu kesimlerin HADEP'e ilişkin öneri ve eleştirilerinin bir analizi yapılabilir. Bunlardan kimileri haklı kimileri haksız olabilir. Zamanlama açısından yerinde bulunabilir, erken görülebilir; fakat gerekli çaba gösterilirse pek çok sorun halledilebilir. Bu konuda ilk adımı atması, gerekli inisiyatifi geliştirmesi gereken de HADEP yönetimi olmalıdır.

Devletin gizli ve açık mihraklarının çok yönlü saldırılarının dur durak bilmediği bir ortamda güçlü, tüm ulusal kesimleri derleyip toparlayacak bir oluşuma doğru derhal ciddi adımlar atılmalıdır. Önümüzdeki ilk genel seçimde düşmanı zarara uğratacak seçim sonuçları, haklı mücadelemizde yeni olanak ve mevziler sağlayacaktır. Halkımızın özlemi ve istemi de budur. Bu özlemin gerçekleşmesi de, şu anda değişik adlar altında çalışmalarını sürdüren ve yakın bir gelecekte legal siyasi partiler olarak ulusal saflarda yer almayı hedefleyen güçlerin de aralarında bulunduğu tüm ulusal demokratik muhalefetin sorumluluğundadır.

Kemal Okutan'ın 23 Kasım 1994 tarihinde Özgür Ülke'de yayımlanan makalesi, kısmen böyle bir çaba olarak değerlendirilebilir. Kemal Okutan, "Yeni Demokratik Değişim Hareketi"ne HADEP'in saflarına katılma çağrısı yaparken, Şerafettin Elçi ve arkadaşlarını ise bu çağrının dışında bırakıyordu. HADEP'li yöneticiler, HADEP'te yer almayan her yurtsever insana ve kesime böylesi çağrılar yapmalıdırlar. Bir tek yurtseveri bile ulusal safların dışında görmek veya göstermek halkımızın haklı mücadelesine hiçbir şey kazandırmaz.

Şerafettin Elçi'nin DEP'in kuruluş çalışmaları sırasında ve kuruluş kongresine kadar bu çalışmalarda yeraldığı hatırlardadır. Elçi, DEP'in kuruluşunda emeği geçenlerdendir. Aralarındaki tüm sorun ve ayrılık DEP'e kimin başkanlık edeceği konusunda ortaya çıkmıştır. Şerafettin Elçi, DEP'in başkan adayları arasındaydı, belki de başkan olamayacağını anladığı için DEP'in saflarından ayrılmış ve ayrı bir partide çalışmayı önüne koymuştur. Şerafettin Elçi elbettte eleştirilebilir, bana göre de eleştirilmelidir. Şerafettin Elçi DEP'te veya bir başka siyasi oluşumda mutlaka parti başkanı olmak zorunda değildir. Gerektiğinde o partide bir nefer olmayı da aynı oranda bir görev ve onur kabul etmelidir. Eğer Şerafettin Elçi şimdiki HADEP'li yöneticilerle, DEP'te görev dağılımı konusunda anlaşmış olsaydı, DEP'in ilk genel başkanı olacaktı. Yurtseverlik ölçüleri keyfi olamayacağına göre insanları hangi ölçülere göre değerlendirmeliyiz? Bizimle davranan, bizim gibi düşünen herkes yurtsever, öyle olmayanlar da karşı saflarda mı olmalıdır? Böylesi suni ve yapay bir ölçü elbetteki doğru değildir. Eleştirilerimizin dozunu kaçırmamaya da dikkat ederek, dost ve düşmanı birbirine karıştırmamalıyız. Ulusal demokratik saflar çok geniş, her türden siyasi akım ve düşünceyi içinde barındıran bir yelpazedir. "Özgürlük Hareketi" ulusal demokratik hareket içinde kendine özgü karakteriyle ayrı bir siyasi hattır, fakat ulusal demokratik hareketin tamamı değildir.

Bu bakımdan Şerafettin Elçi'nin çalışmasını, ayrı bir siyasi parti çabasını benimsemek zorunda değiliz. O da başkalarınınkini beğenmek, ona tâbi olmak zorunda olmamalıdır. Eleştirilerimizde nüansların altını çizmeli, kimsenin yurtseverliğine halel getirmemeliyiz. Siyasi anlayışımızın, çalışma metodlarımızın birbirinden farklı olması, mutlaka bazılarının "korucu partisi" olması anlamına gelmemelidir. Sonra kaç "korucubaşı" böylesi bir çalışmanın içindedir? İddia edildiği üzere devletin bu oluşuma desteği var mıdır? Bunlar çok ciddi iddialardır ve bu nedenle somut kanıt ve belgeleriyle yurtsever kamuoyuna sunulmak zorundadır. Bu iddialarla aradaki tüm köprüleri yıkmaya, olası dayanışma biçimlerini ve birliği ortadan kaldırmamaya dikkat etmeliyiz. Yaşam sürprizlerle doludur. Bunun sayılamayacak kadar çok örneği vardır. Halkımız ve mücadelemiz bu tür davranışlardan hep zarar görmüştür.

HADEP'li yöneticiler, HADEP içinde şu veya bu nedenle yeralmayan, bugün de ayrı bir siyasi parti oluşturma çabası içinde olan ve olmayan herkese, genel seçim arifesinde mutlaka diyalog için bir çağrı yapmalıdırlar. Bu diyalog HADEP'i daha da güçlendirecektir. Halkımızın, yurtsever kesimlerin özlemi budur. Yurtsever kesimlerin birliği ya HADEP'te gerçekleşir ya da HADEP ortak bir payda için dönüştürülerek bu birlik sağlanabilir. Siyasi partileri dernekler kertesine düşürmekten kurtarmanın biricik yolu budur. Ayrı platformlarda yeralmak gerekse bile, yurtsever saflarda diyalog, dostluk ve dayanışma ortadan kaldırılmamalıdır. Herkes inandığı, benimsediği yol ve yöntemle siyasal mücadelede yeralmak ister. Bu hem bir hak hem de bir yurtseverlik görevidir.

Ayrıca ayrılıkları ve yanlışları hep kendi dışımızda aramaktan kendimizi arındırmalıyız. Bazı kesimler dün bizimle aynı bileşimde rahatça yeralabildiği halde, bugün aynı rahatlığı ve tutumu sergileyemiyorsa, dönüp kendimize bakmamızda yarar vardır. Bu bakımdan sağa sola sataşmaktansa, her yurtsever kesime dost elini uzatmak, mücadelemiz için daha yararlı olacaktır.

Kürdistan'da kadın olmak problemlerin üçte ikisini sırtında taşımak demektir

Halim Can

Yekîtiya Afratên Kurdistanê Genel Sekreteri ve IKDP MK üyesi Şirin Amedi, İsveç Sosyaldemokrat İşçi Partisi Olof Palme Uluslararası Merkezi'nin davetlisi olarak 9 Eylül'de İsveç'e geldi. 18 Eylül'de yapılan İsveç genel ve yerel seçimlerini yerinde görmek ve deneyimlerinden yararlanmak istiyordu. Ş. Amedi ile yaptığımız görüşmeyi okurlarımıza sunuyoruz.

Şirin Amedi, Yekîtiya Afratên Kurdistanê Genel Sekreteri ve I-KDP Merkez Komitesi üyesi. 1967'de Amedi şehrinde doğmuş, 6 yaşındayken annesi ve babası sürgün edilmiş, bu sürgün hayatı onu epey etkileyip yurtsever harekete katılmasını sağlamış. Yekîtiya Afratên Kurdistanê içindeki çalışmaları nedeniyle Saddam rejimi tarafından okuldan sürülen Amedi, 1986 yılında pêşmerge yaşamına katılmış. 1988'de kimyasal silah kullanılarak göçetmeye zorlanan Kürtlerin arasında bulunan Şirin Amedi. Yüksekova'da 3 ay kampta kaldıktan sonra ailesiyle birlikte İran'a gidiyor. 1991 serhildanında tekrar Kürdistan'a dönerek Amediye'de Kurdistani Cephe saflarında aktif çalışmaya başlıyor. Halkına ihanet edenleri ortaya çıkarmada Cephe'ye yardım ediyor. 1992'de yapılan Leyla Kasım Kongresi'nde Yekîtiya Afratên Kurdistanê Genel Sekreterliği'ne, 1993'ün Ağustos ayında yapılan KDP-Yekgirtin 8. Kongresi'nde de Partinin Merkez Komite üyeliğine seçilerek halkla ilişkiler görevini üstleniyor.

Yekîtiya Afratên Kurdistanê 1952'de kurulmuş ve çok yaygın bir örgütlenmeye sahip. Merkezi Hewlêr'de bulunuyor. Merkez 15 kişiyle idare ediliyor. Kerkük, Süleymaniye, Dıhok, Aqre, Ranya, Zaxo, Amediye gibi kentlerde komiteler oluşturulmuş. Kendi aralarında işbölümü yapan bu komiteler, toplam 128 kişiden oluşuyor ve 16 bin 500 üyesi mevcut. Tüzüğe göre aidat 1 dinar fakat varlıklı üyelerden 20 veya 30 dolar alınıyor.

Dengê Afrat adında bir dergileri var ve Hewlêr ile Dıhok'taki Kurdistan adındaki televizyon, kanalı haftada bir gününü Afrat'ın sorunlarına ayırmış. Özgür Kürdistan'da YNK çizgisinde olduğu söylenen, Yekîtiya Jinên Kurdistan adlı başka bir kitlesel kadın hareketinin de olduğunu belirtmek gerekiyor.

Şirin Amedi, İsveç Sosyaldemokrat İşçi Partisi Olof Palme Uluslararası Merkezi'nin davetlisi olarak 9 Eylül'de İsveç'e geldi. 18 Eylül'de yapılan İsveç genel ve yerel seçimlerini yerinde görmek ve deneyimlerinden yararlanmak istiyordu. İsveç seçimlerinde kadınların siyasete aktif katılımının etkisinde kaldı. "Bizim fitfi-fifti'den anladığımız şey iki büyük örgütümüzün eşit şekilde parlamentoda temsil edilmesidir; halbuki İsveç'te fifti-fifti, kadın ve erkeklerin eşit şekilde parlamentoya girmesi demek oluyor" diyen Şirin Amedi, Kürt kızı Nalin Baksi'nin parlementoya seçilmesine alabildiğine sevindiğini belirterek Baksi'nin sekizinci Kürt kadın parlamenter olduğunu söylüyor. Neden sekizinci milletvekili dediğimde, 6 Kürt kadının Hewlêr parlamentosuna seçildiğini, Leyla Zana'nın cezaevinde olmasına rağmen milletvekilliğinin sürdüğünü, Nalin Baksi'nin de Kürt milletvekili olarak İsveç Parlamentosu'na girdiğini söylüyor.

Hewlêr Meclisi'nde kadın parlamenterler, Kürt kadınlarının sorunlarını meclise yeterince taşımıyor ve bu konuda pasif kalıyorlar dediğimde, Şirin gülerek "Parlamentomuz nadir şartlarda oluştu. Sabır ve sebat gerekiyor. Saddam'ın kanunlarını değiştirmek, yeni kanunlar çıkarmak epey zaman alıyor. Üstelik yalnız kanun çıkarmakla da iş bitmiyor, önemli olan çıkarılan kanunların yaşama geçirilmesidir." diyor.

Şimdiki durum Saddam diktatörlüğü zamanıyla karşılaştırıldığında yaşamlarında ne gibi değişiklik olduğu biçimindeki sorumuza Şirin'in cevabı şöyle oluyor: "Kürt kadınları her zaman baskı ve zulüm görmüşler bu baskı ve zulüm öylesine şiddetli ve sürekli olmuş ki çocuklarına verdikleri sütle çocuklara bulaşmış ve onları yurtsever olmaya itmiştir. Kürt kadını Güney Kürdistan'da çok cefa çekmiştir. Dağdaki pêşmerge eşinin yolunu gözlemiş, Anfal'a sürülmüş, çocuğunu yolda düşürmüş; yani akla gelebilecek ne kadar güçlük varsa hepsi rejim tarafından genel olarak Kürt halkına, özel olarak da Kürt kadınına çektirilmiştir.

Kürt kadını cefakar ve fedakardır. Çoğu kez şiirlere konu olan Kürt kadını, bugün de geçimini sağlamak için gece gündüz demeden tarlada, bağ ve bahçede ekip biçtiği ürünleri çarşı ve pazarda satarak ülke ekonomisine katkıda bulunuyor. Ünlü Kürt şairi Şêrko Bêkes'in bir şiirindeki şu anlatıma bakalım: Bir kış gecesinde dağbaşındaki bir evde bir kadın gaz lambasının önünde pêşmerge eşine yün çorap örüyor , çorabın sol teki örülmüş, sağ tekinin de son örgüleri kalmış. Kadın, lambada tükenen gazyağının son damlasından faydalanmak için dört elle sarılır işine. Fakat kadın dağdaki pêşmerge eşinin şiddetli çarpışmalar sonucu sağ ayağını kaybettiğinden habersizdir."

Şirin'le toplumsal bir yara olan başlık parası üzerine de sohbet ediyoruz. Soran bölgesine göre Behdinan bölgesinde bu olgunun daha yaygın olduğunu söylüyorum ve bunu tanık olduğum iki olayla örnekliyorum. Behdinan bölgesinden olduğu için mimikleriyle buna tepki gösteriyor ve "ağır ekonomik koşullarda yaşıyoruz" diyor Şirin ve devam ediyor: "Yoksulluk fazla, kadınlarımız çok yönlü baskı altında. Mesela varlıklı birisi evlendiği zaman yüklü bir başlık parası ödüyor kız tarafına ve bu toplumumuzun diğer kesimleri üzerinde alabildiğine bir etki bırakıyor. Kız babası olan diğer yoksul kesim de ancak başlık parasıyla eline biraz para geçebileceğini düşünerek adeta kızını pazarlıyor. Şirin, gözümün içine bakarak Avrupa'da yaşayan siz Kürt siyasiler de başlık parası geleneğinin sürmesinde rol oynuyorsunuz diyor ve ekliyor, son yıllarda Avrupa'da yaşayan gençlerimiz kendi ülkesinin kızlarıyla evlenmeyi tercih ediyor ve ülkeye gelip, kendi yaşadıkları ülkenin yaşam standartlarına göre az, fakat bizim gibi geri kalmış ülkelerin yaşam düzeyine göre fazla gelen bir parayı evlenecekleri kızın ailesine vererek adeta başlık parasını teşvik ediyorlar diyerek iki bölge arasındaki farkı da gelişmişlik düzeyiyle açıklıyor ve nisbeten Soran bölgesinin Behdinan bölgesinden gelişkin olduğunu kabul ediyor.

İslamcılar Kürt sorununu tartıştı

Kürt Meselesine İslami bakış"

Seyitxan Kurij

DUİSBURG- 3 Aralık 1994 tarihinde Almanya'nın Duisburg kentinde **İslami İnisiyatif** ve **Volk Hoch Schule** tarafından "Kürt Meselesine İslami Bakış" konulu bir panel düzenlendi. Panele Irak Kürdistan İslam Hareketi adına **Halit,** Dava dergisi genel yayın yönetmeni **Sıddık Şeyhanzade**, Mazlum-Der yöneticisi **Mehmet Pamak** ve gazeteci yazar **Abdurrahman Dilipak** katıldı. Panelde PİK adına da kısa bir konuşma yapıldı.

Sıddık Şeyhanzade, Saidi Kurdi ve düşünceleri hakkında dinleyicilere bilgi verdi, Saidi Kurdi'nin 70 yıllık hayatı boyunca zulme karşı mücadele ettiğini belirtti ve sözlerini şöyle sürdürdü: *"Saidi Kurdi, Osmanlı devletine karşı da mücadele etmiştir. Saidi Kurdi, daha 1890'ların başında İstanbul'a gelip Abdulhamit ile Kürdistan konusunu görüşmüştür. O dönemde Kürdistan'a üç tane üniversite istemiş, onun bu istemine karşı Abdülhamit kendisine aylık bağlamayı önermiş, fakat o bunu kabul etmemiştir. Saidi Kurdi, mazlum Kürt halkı için istemlerde bulunduğunu, kendisine önerilen aylığın susması karşılığında verilen bir rüşvet olduğunu ve bunu kabul edemeyeceğini ifade ediyor. Bunun üzerine, deli diye timarhaneye atılıyor. Fakat buradan dört doktorun raporuyla çıkıyor. İslam, milletleri reddetmiyor. Aksine millet gerçeğini tanıyor; bu çerçevede Saidi Kurdi de milliyetçiliği menfi ve müsbet olarak ikiye ayırmıştır. O, Kürtlerin kendi milli haklarına sahip olmaları gerektiğini savunmuş ve mücadelesine Cumhuriyet döneminde de devam etmiştir."*

Sıddık Şeyhanzade, *"her milletin kendi kendisini yönetmesi gerekir. Bugünkü koşullarda bu Amerika'daki gibi eyaletler sistemiyle mümkün olabilir"* dedi. Şeyhanzade, kendisi ile yaptığımız özel sohbette bugünkü koşullarda Kürtlerin ayrı örgütlenmelerinin ve kendi devletlerini kurmalarının meşru olduğunu belirtti.

Daha sonra sözalan Irak Kürdistan İslami Hareketi temsilcisi Halit, Soranice yaptığı kısa ve özlü konuşmasında, İslami Hareket'in gelişimini anlattı ve Güney Kürdistan'ın bugünkü durumu hakkında bilgi verdi. Halit, son kardeş kavgasından sonra örgütler arasında anlaşma sağlandığını ve bu anlaşmaya göre 15 bakanlığın 5'inin YNK, 5'inin KDP ve 5'inin diğer partiler tarafından belirleneceğini söyledi.

Mazlum-Der yöneticisi Mehmet Pamak, sözlerine 20 yıl Türk milliyetçiliği yaptığını fakat hakkında herhangi bir dava açılmadığını şimdi Mazlum-Der olarak Kürtlerin gördüğü zulüm ile ilgili açıklamalar yaptıkları için haklarında DGM'de dava açıldığını belirterek konuşmasına başladı.

Pamak, Türkiye'de müslümanların Kürtlere karşı çifte standartlı olduklarını belirterek sözlerini şöyle sürdürdü: *"Biz müslümanlar olarak Keşmir için, Bosna için, Filistin için çok şey yaptık. Yardım kampanyaları düzenledik. Bulgaristan Türkleri için, Yunanistan Türkleri için onlarca miting yaptık. Çünkü onların Türk kimliği inkar ediliyordu. Kendi dilleriyle eğitim görmeleri yasaklanıyordu. Bugün aynı şeyler Türkiye'de Kürtlere yapılıyor, gelin Kürtler için de birşeyler yapalım deyince, bölücülük yapıyorsunuz diyen müslümanlar oluyor.*

Bu müslümanca bir tavır değildir. Sıra Kürtlere gelince neden bu kadar duyarsızlaşıyoruz? Bence bunun nedenlerinden biri Misak-ı Milli anlayışını mutlaklaştırmamızdır. İkincisi 70 yıllık TC eğitim sisteminin bize empoze ettiği ırkçı pisliklerden arınamamamızdır. Bir başka neden ise korkudur. Bosna için, Filistin için her şey yapabilirsin. Kimse sana bir şey söylemez, fakat sıra Kürtlere gelince devlet hemen yakana yapışabilir ve kendini cezaevinde bulabilirsin."

Mehmet Pamak, daha sonra *"bunların hiçbiri de Kürtlerle dayanışmamanın gerekçesi olmamalıdır. Kürtler mazlumdur ve mazlumlar desteklenmelidir"* dedi. Mehmet Pamak'tan sonra sözalan Abdurrahman Dilipak, dünyadaki siyasi odaklarla bağlantılı olarak Kürt sorunu ve diğer bölgesel sorunlar hakkında bir konuşma yaptı.

Toplantı PİK temsilcisinin Kürtçe bir şiir okuması ve kısa bir konuşma yapmasıyla sona erdi.

Sömürgeci İran rejimi KDP-İ yöneticilerine yönelik saldırılarını sürdürüyor

KDP-İ MK üyesi katledildi

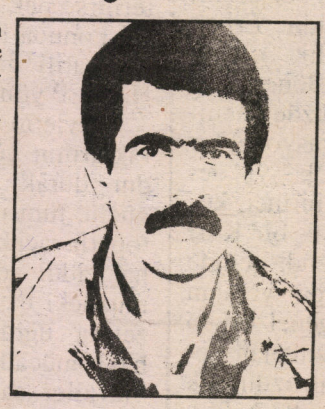

Haber Merkezi- Kürdistan Demokrat Partisi-İran, kalleşçe bir tuzak sonucunda önder kadrolarından birisini daha yitirdi.

Mahabat şehir komitesinden bir grup kadro ve pêşmerge, parti ve örgütlenme çalışmalarını yürütmek amacıyla yaptıkları gezi dönüşünde gerici İran rejiminin kiralık katillerinin saldırısına uğradı. Saldırıda, KDP-İ Merkez Komite üyesi ve Mahabat Şehir Komitesi sorumlusu **Abdullah Şerifî** şehit edildi.

KDP-İ Polit Bürosu tarafından konuyla ilgili olarak yayınlanan bildiride, Şerifî hakkında şu bilgilere yer verildi:

A.Şerifî 1963'de Mahabat'ın Gewrikî ilçesinin Şehrezur köyünde, dünyaya geldi. Orta öğrenimini Mahabat'ta tamamlayan Şerifî, 1978-79 öğrenim yılında Tebriz Üniversitesi Fars Dili ve Edebiyatı bölümüne girdi. Ancak devrimci mücadelesi nedeniyle öğrenimini yarıda bırakmak zorunda kaldı. 1981'de örgütlü mücadeleye başlayan Şerifî, partili yaşama Mahabat'ın Gewrikî ilçesinde başladı. Aktif mücadele ve çalışmalarından dolayı kısa zamanda ilçe komitesine girdi ve sonra da komite sorumluluğunu üstlendi. 1982'de Mahabat şehir komitesine, 8. parti kongerisinde de merkez komiteye seçildi. 9. Kongre'de ikinci kez merkez komite üyeliğine ve Mahabat Şehir Komitesi sekreterliğine seçildi ve şehit düşünceye kadar bu görevinde kaldı. Abdullah Şerifî, örgütsel çalışmaları yürüten bir kadro olmasına karşın, partinin yayın çalışmalarına da katkıda bulunurdu. Kürdistan'ın sesi radyosunda çalıştı ve Kürdistan gazetesinde birçok siyasi ve edebi makale yazdı. KDP-İ Polit Bürosu'nun konuya ilişkin açıklamasında ; üstün meziyetli, çalışkan, kararlı ve dürüst bir kişi olarak nitelenen Şerifî için, "Kürt halkı bağrında yaşatacak ve unutmayacaktır" denildi.

Habur'da haraç-rüşvet terörü can alıyor

Cizre (Medya Güneşi)- Bir süre önce Bakanları Kurulu kararıyla yeniden açılan Habur Gümrük Kapısı'ndan giriş çıkış yapan kamyon şoförleri, gümrük memurları ve devlet güvenlik güçlerinin korucularla birlikte uyguladığı **'rüşvet-haraç terörü'**ne maruz kalıyor. Habur'un ticarete kapatılmasıyla ekonomik yaşamın felce uğradığı bölgede, sınırın yeniden ticarete açılmasının yarattığı beklentilerle Habur'a yığılan kamyonların şoförleri bu uygulamaları tepkiyle karşılıyorlar.

30 Kasım ve 1 Aralık 1994 tarihlerinde meydana gelen olaylar, ülkemizde uygulanan çeşitli terör türlerine **rüşvet terörünü** de ekledi. 30 Kasım'da, görevlilerin şoförlerden aldıkları rüşvet-haraç miktarını arttırmak istemeleri üzerine büyük bir gerginlik yaşandı. Yeni haraç tarifesini kabul etmek istemeyen şoförlerin araçlarındaki mazot tankları sökülerek gümrük alanında bulunan akaryakıt depolarına aktarıldı. Mazotlarına el konulan şoförler bu uygulamayı protesto ederken, haraç terörü sonraki günlerde de sürdü.

1 Aralık perşembe günü saatt 15.00 sularında, şoförlerle görevliler arasındaki gerginliğin büyümesi üzerine, sınırda toplanan şoförler ve halktan oluşan kalabalığın üzerine ve araçlara ateş açıldı. Devlet güvenlik güçlerince açılan ateş sonucu, gümrük işlemlerinin yapıldığı yerde seyyar satıcılık yapan ve şoförler arasında **Hesenê Kotik** olarak tanınan Siirt doğumlu bir genç, kalbine isabet eden bir kurşunla yaşamını yitirirken araçlarda maddi hasar meydana geldi.

Yaptığımız araştırmada, cinayetle sonuçlanan saldırı konusunda herhangi bir yasal takibatın başlatılmadığını, Savcılığın, böyle bir olayı yaşanmamış kabul ettiğini öğrendik.

Bu konuda görüşlerine başvurduğumuz kamyon şoförleri ise, olayın, Kürt halkının yaşamının bir parçası haline getirilen "faili meçhul" cinayet kapsamında değerlendirildiğini, gözler önünde gerçekleşen ve faili bilinen bir cinayetin meçhulleştirilmesinin, bölgede yaşanan "faili meçhul" cinayetlere de ışık tuttuğunu belirterek bu uygulamalara gösterdikleri tepkilerin süreceğini dile getirdiler.

Rüşvet-haraç terörü sürdükçe, karşı koymaya devam edeceklerini ve çeşitli eylemlere başvuracaklarını söyleyen kamyoncular, halen, protesto amacıyla pasif direniş yaptıklarını belirtiyorlar. Kamyoncuların giriş çıkışları yavaşlatmaları nedeniyle sınırın her iki tarafında uzun kuyruklar oluştuğu gözleniyor.

İçimdeki alçaklık

Ben, Ortadoğu'nun en eski ve halkımızın ilk dini inancı olan Zerdüşti, yani yezidiyim.

Ben, hani dünya devrimci hareketlerinin hergün uğruna canlarını bedel olarak ödedikleri ve kurtuluşu için mücadele verdikleri, hiç ağızlarından düşürmedikleri ve adına halk dediklerinden birisiyim.

Ben, dünya işçi sınıfının ve sosyalistlerin, kurtuluşu için mücadele ettikleri ve işçi olarak adlandırdıklarından birisiyim.

Ben dünya coğrafyasında her gün ormanları yakılan, köyleri bombalanan, failleri belli eylemlerle aydınları kurşunlanan, insanları göç ettirilen ve bir soykırımla başbaşa bırakılanların da bir parçasıyım.

Ve ben dünya milletleri arasında en fazla nüfusa sahip, devletsiz olan bir halkın ta kendisiyim. Yani ben Kürdüm, coğrafyam, ülkem Kürdistan'dır. İsterlerse sömürgeci leş kargaları, ülkemin dağlarına, kendi asimilasyon yuvalarının duvarlarına bin defa Türk olmakla mutlu olacağımı yazsınlar! Vız gelir, hep boşunadır. Benim için mutluluk kendi ülkemi, halkımı sevmek, başkalarınınkini de hor görmemektir.

Hergün sabahları kalkıp, içimdeki alçaklıkla mücadele ediyorum ama bir türlü yenemiyorum. Fakat o kadar kararlıyım ki, ölmeden bir gün önce de olsa, içimdeki alçaklıkla iyi bir hesaplaşacağım ve doğduğuna pişman edeceğim.

Benim adım yasaktır, kültürüm, tarihim yasaktır. Yaşamım tesadüfi, varlığım inkardır. Hep bunlar içimdeki alçaklığın sayesindedir.

1921'de Koçgiri'de insanlar öldürülür.

1925'de Diyarbekir'de insanlar asılır.

1927'de Ağrı'da insanlar öldürülür.

1930'da Sason'da insanlar öldürülür.

1938'de Dersim'de insanlar asılır. Ve son 30 yıl içerisinde, yani günümüzde nice Faik Bucaklar, Brusklar, Çekolar, Şıwanlar, Mehmet Nuri Madaklar, Eyüp Kemal Adsızlar, Vedatlar, Apê Musalar, Muhsin Melikler, Mahmut Şanlar, Mehmet Sincarlar, Cantürkler, Buldanlar ve daha kanı bile kurumamış Medet Serhatlar velhasıl isimlerini burada sayamayacağımız binlerce yiğit Kürdistan evladı.

Leş kargalarının bizzat kendilerinin itirafı ile 10 ayda tam 3 bin 400 "terörist"in öldürüldüğünü ilan edenler. Tüm bunların cellat yardımcıları hep benim içimdeki alçaklıktır.

Bilmekte yarar vardır; benim içimdeki bu alçaklık Diyarbakırlıdır, Urfalıdır, Anteplidir, Adıyamanlıdır, Maraşlıdır, Erzurumludur, Bingöllüdür, Dersimlidir, Vanlıdır. Yani daha doğrusu, hemen hemen TC'nin sömürgesinde bulunan Kürdistan parçasının her ilindendir. Her birisi değişik vaatlerde bulunmuş ve değişik kılıflara bürünmüş, maalesef bizi temsilen Ankara'dadırlar.

25 Aralık yaklaşıyor. İçimdeki alçaklık tekrar beni hatırlıyor ve Kürdistan'dadır.

Anlatmaya çalıştığım bu alçaklık, keklik soyludur. Şerefleri, haysiyetleri faşist Türkeş'inkinden bile geridedir.

Halkımdan umudum; artık bunları tanımalarıdır.

B. Zerdeşti

Uluslararası ilişkilerde Rusya basıncı

Dış Haberler Servisi- Rusya'nın Çeçenistan'ı işgali ile birlikte Rusya ile ABD arasında başlayan sorunlar daha da artmaya başladı. 5 Aralık'ta Rusya devlet başkanı Yeltsin'in AGİK Konferansı'ndaki "soğuk savaş döneminin soğuk barışa dönüşmesi tehlikesi var" şeklindeki açıklaması, ilişkilerin, çıkar çatışmalarının su yüzüne çıkmaya başladığını gösteriyor. Brüksel'de Rusya Dışişleri Bakanı Andrei Kozyrew NATO'nun sınırlarını Doğu Avrupay'a doğru genişletme isteminden rahatsız olduklarını açıklıyor. Rusya, Yugoslavya sorununda da Batı'nın kendi içerisindeki çelişkilerle birlikte aktif tavır almasını engelliyor. Bölgede Sırpları destekliyor. Balkanlar'da ortodoks bir kuşak oluşturmayı hedefliyor. Batı ile birlikte ABD bu durumdan rahatsız, ancak kendilerinde müdahale edecek gücü bulamıyorlar.

Öte yandan Rusya, Baltık ülkeleri dışındaki eski Sovyet cumhuriyetlerini üç ay önce, kendilerine bağlı yeni bir birlik içine almayı başarıyor. Bu anlamda Çeçenistan'ın bağımsızlık talebinin ileride yolaçacağı bölgedeki "güç kaymaları"nı otorite boşluğu olarak yorumluyor ve tavır koymaktan çekinmiyor.

Öteden beri Clinton'ı Yeltsin'e aşırı destek vermekle suçlayan Cumhuriyetçiler son seçimden güçlü çıkarak Clinton'ın Moskova ile ilişkilerini düzenlemeyi de amaçlıyorlar. Clinton'ın Rusya'daki milliyetçi yükselişe karşı Yeltsin'e destek vermesini anlamsız buluyorlar. Aksine Zhiranovsky'nin 1993 seçimlerindeki başarısının zaten Yeltsin'in milliyetçi çizgiye yaklaşmasını getirdiğini düşünüyorlar.

Rusya'nın ABD'deki Clinton yönetimi ile Cumhuriyetçiler arasındaki çatışmayı iyi değerlendirdiği belirtiliyor. Özellikle Cumhuriyetçilerin ABD'yi Bosna'da daha aktif olmaya, Sırp mevzilerini bombalama ve Boşnaklar üzerindeki silah ambargosunu kaldırmaya zorlamaları, Rusya'nın daha açık oynamasına ve Sırplara yardım kanalını daha meşru yürütmesine yolaçıyor.

Ortadoğu'da ABD'nin İsrail'den başlayarak Ürdün, Suudi Arabistan ve Mısır üzerindeki geleneksel etkinliğini perçinlemesine karşın Rusya, Irak ile ilişkileri tazelemeyi başarıyor. Bu konuda da ambargo konusunda Batı'daki çatlakları görüyor ve Irak'la ilişkiyi geliştiriyor.

Siyasi gözlemciler ABD yönetiminin dış politikadaki desteğinin Rusya'yı güçlendirdiğini, ilişkilerin ABD'den çok Rusya'ya yaradığını belirtiyorlar. Bundan dolayı Cumhuriyetçiler Yeltsin'in vurguladığı "soğuk barış" politikasını uygulamaya hazır görünüyorlar.

Rusya Budapeşte'deki çıkışlarıyla NATO'ya "yerinde durmasını", Rusya olmadan Doğu Avrupa ve Kafkaslara müdahale edemiyeceğini, soğuk savaş yıllarında olduğu gibi Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ndeki veto hakkı ile kurumu işlevsiz hale getirebileceğini gösterdi. Tüm bunlarla birlikte, Ermenistan ile Azerbaycan arasındaki ihtilaf nedeniyle Karabağ'a BM askerlerinin gönderilmesinin (Türkiye'de başarı gibi gösterilen olayın) aslında hiç de kolay olmadığı görüldü.

AGİK'te ulusal azınlıkların haklarının korunması gerektiğine vurgu yaparak özellikle Letonya ve Estonya'da yaşayan Rusların problemini gündeme getirdi. Rusya dışında yaşayan Rusların eski SSCB içerisindeki dağılımı düşünüldüğünde oldukça önemli bir yoğunlukta olmasını vurgulayarak Bağımsız Devletler Topluluğu ile ilgili kararların kendisinden "okey" alınmadan uygulanmayacağını gösterdi. Bu özellikleriyle AGİK toplantısının önemli ölçüde Rusya'nın çıkışları ve müdahalesiyle geçtiğini belirtmek yanlış olmaz.

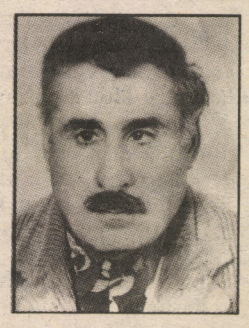

1933 - 26. 11. 1994

Şarkıların özgürce söylendiği bir yaşama olan sevdası hiçbir zaman sönmedi

Arif Torunlu

Anısı ve mücadelesi yaşamımıza ışık tutacak.

Eşi Zeynep TORUNLU ve çocukları

DÜNYA TURU

İsrail

Seçimlerde İsrail gölgesi

İsrail başbakanı İtzak Rabin, Filistin topraklarında seçimler sırasındaki askerlerini çekmeyecekleri eğilimi taşıdıklarını açıkladı. Henüz daha tartışmaların sürdüğünü, asker bulundurma fikrinin "İsrail'in güvenliği" ile ilgili olduğunu belirtti. Filistinli liderler açıklamaya tepki gösterdiler.

BM

BM, G. Kürdistan'daki görevlilerini çekiyor.

BM Güney Kürdistan'daki güvenlik görevlilerinden üçte ikisini parasal kaynak eksikliğinden dolayı geri çekme kararı aldığını açıkladı.

Geri çekme işleminin önümüzdeki iki hafta içinde gerçekleşeceği belirtiliyor. Öte yandan Güney Kürdistan'a yapılan yiyecek ve insani yardım programımızın da bu kış yavaşlayacağı belirtiliyor.

Naibya

SWAPO'nun seçim zaferi

Yıllardar süren SWAPO iktidarının seçimlere gitmesi sonucu Naibya devlet başkanı Sam Nujoma ve partisi SWAPO yeniden iktidara geldi.

SWAPO toplam oyların yüzde 72.75'ini aldı. Güney Batı Afrika halkının örgütü (SWAPO) bu oy oranı ile meclisteki milletvekilliklerinin üçte ikisinden fazlasını aldı. 1990'da Güney Afrika'dan bağımsızlığını ilan eden Naibya'nın kurtuluş mücadelesindeki en temel gücü olan SWAPO'nun lideri Nujoma, bir gerilla lideri idi.

ABD-Kazakistan

ABD'nin uranyum operasyonu

ABD yönetimi, Kazakistan yönetiminin nükleer silah yapımında kullanılan uranyumun Kazakistan'dan ABD'ye taşınması doğrultusunda aylar önce yapılan başvuruyu kabul ettiğini ve o tarihten bu yana gizli tutulan bir operasyonla Kazakistan'daki 120 tonluk malzemenin de uranyumla birlikte geçen hafta ABD'ye taşındığını açıkladı. SSCB'nin çökmesinden sonra uluslararası çapta tartışmalara yolaçan uranyum kaçakçılığı ve özellikle uranyumun uluslararası mafyanın denetimine geçebileceği endişesi ABD'yi eski Sovyet Cunhuriyetleri üzerinde baskı kurmaya yöneltmiş ve en son UKRAYNA hükümetine de bu konuda "yardım edebileceğini" açıklamıştı.

Angola

UNITA'dan gözlemci talebi

İUNITA yetkilileri ile Angola hükümeti arasında yürürlüğe giren barış anlaşmasından sonra UNITA lideri Jozos Samimli ile Angola devlet başkanı Jose Ednardo arasındaki görüşmenin yakın zamanda gerçekleşeceği açıklandı. Daha önce gerçekleşmesi beklenen görüşmenin UNITA liderinin ziyaretini ertelemesiyle geciktiği bildiriliyor. UNITA lideri gerekçe olarak hükümete bağlı askeri güçlerin operasyonlarının dönüşünü geciktirdiğini belirtiyor.

Angola hükümeti ile UNITA arasında 19 aydır süren savaş sona ererken, iki taraftan yetkililer birbirlerini ateşkese uymamakla suçluyor. UNITA, BM'den siyasi gözlemci talebinde bulunduğunu açıkladı. Ancak BM'nin siyasi gözlemci talebinde bulunduğunu açıkladı. Ancak BM'nin yaptığı açıklama, koşulların düzeldiğine dair kesin bilgiler olmadan gözlemci gönderemeyecekleri doğrultusunda.

Bosna'da kriz derinleşiyor

● *Erdoğan Demir*

Görüldüğü gibi Balkanlardaki bu yoğunlaşmanın özellikle Yugoslavya'da parçalanmayı körükleyenlerce ne tür boyutlara ulaştığı ibret verici derslerle dolu. Halkların birbirine kırdırılması doğrultusunda davrananlar, bugünkü içinden çıkılmaz koşulların da sorumlusudurlar. Bölgede soruların cevaplanmasının, özellikle ABD, Almanya ve Rusya'nın kimlere neden oynadığını açıklamaktan geçtiği açık.

Yaklaşık üç yıldır süren Bosna Hersek'teki iç savaş, yeni ve tarihsel bir dönüm noktasına evriliyor. Yugoslavya'nın dağılma sürecinde oluşan, özellikle Almanya'nın Hırvatlara verdiği açık siyasi, ekonomik ve askeri destekle süren parçalanma süreci, son olarak 31 aydır tam bir tıkanma noktasında kangrenleşmeye dönüşen bir sorun durumundaki Bosna Hersek'te, Hırvatlarla Boşnakların ilan ettiği federasyon ve ardından iki topluluğun ortak askeri harekatı yeni bir sürecin başlamasına neden oldu ve yeni soruların cevaplanma çabalarını başlattı.

En "uç" sorulardan başlayacak olursak :

1- ABD, Avrupa ve Rusya arasındaki politika farklılıkları savaşı balkanlaştırabilir mi?

2-Büyük Sırbistan projesi mi gerçekleşiyor. 3-Önce Büyük Sırbistan sonra Makedonya mı?

4-Silah ambargosunun kalkması denge sağlayabilir mi?

5- Rusya'nın etki alanını genişletme çabası mı? Bu sorular arttırılabilir.

Yeni Duruma Nasıl gelindi?

Son iki yıl içerisinde Sırp milis güçlerinin Sırbistan destekli askeri müdahaleleri dünya kamuoyuna vahşet resimleri eşliğinde geçerken, son olarak ABD ve batılı ülkelerin Rusya'yı da yanlarına alarak Sırbistan'ı uyarmaları ve bölgeye barış gücü göndermeleri yeni bir süreci başlatmıştı. BM Güvenlik Konseyi NATO'yu da yanına alarak, askeri müdaheleyi de içeren bir yaptırım tehdidinde bulunmuş ve yüzde 51-yüzde 49 esasına dayanan bir barış planı oluşturarak Bosna-Hersek'teki Sırp liderliğine uyarıda bulunmuştu. Sırp yönetimi referandum kararıyla barış planını reddetmişti ve Sırbistan'dan aldığı askeri-ekonomik yardımla askeri üstünlüğünü sürdürüyordu. Yaz aylarında TC askerlerinin de bölgeye gelmesi ile yeni bir sürecin ön adımlarının atıldığı söylenebilir.

Daha önce çarpışan taraflar durumunda olan Hırvat ve Boşnak önderlikleri bu antlaşma ile, Hırvat-Boşnak Federasyonu kararı ile, uluslararası kamuoyunun desteğini arkalarına aldılar. Bu adımla birlikte Sırplar, eskisine oranla daha fazla yalnızlaşmaya başlamışlardı. Çünkü Sırpları destekleyen Rusya, Sırbistan, Yunanistan gibi ülkeler de diplomatik çabalarlar barış planının kabul edilmesi doğrultusunda isteklerini belirtiyorlardı. Tüm bu gelişmeler, Sırplar arasında yoğun çatışmalara yol açarken Hırvat ve Boşnak güçlerinin yeni saldırısı, ABD'nin Bosna Hersek üzerindeki ambargoyu kaldırma kararı ABD, Rusya ve diğer Avrupa ülkeleri arasındaki politik tartışmaların yoğunlaşmasına yolaçtı. Bu tartışmalar sırasında Sırpların yeniden toparlanıp Bihaç'ı ele geçirmeye çalışmaları ve hatta Bihaç'ın dış semtlerine girmeye başlamaları bölgede yaşanan problemlerin daha da derinleşmesine yolaçtı.

Bölgede son durum

ABD'nin ambargoyu kaldırma kararı ile birlikte NATO'nun hava saldırılarını arttırması ve Bosna-Hersek hükümet güçlerini koruması doğrultusundaki talepleri bölgedeki müttefik güçleri yeni tartışmaların içinde itti. The Economict dergisi olayı "NATO'ya bomba düştü", "Batılı müttefikler Bosna'nın diğer kurbanı olmaya başladılar" diye yorumladı. İndependent gazetesine bir NATO görevlisinin verdiği demeç de ilginç olma özelliği taşıyordu. Yetkili, Bihaç savaşının bölgedeki gelişmeler açısından stratejik önemde olduğunu belirterek "savaşın anahtarı; çünkü eğer Sırplar kazanırlarsa Boşnak Ordusu'nun bölgedeki en önemli gücü tasfiye olacak. Bosna-Hersek Sırpları ile Hırvatistan Sırpları da birleşmiş olacaklar. Ayrıca NATO içindeki çatlaktan dolayı Sırbistan'ın, tüm eski eleştirilerine rağmen, Bosna Sırplarına destek vermesi, Yunanistan ve Rusya'nın da destek vermesi ile Büyük Sırbistan projesine en önemli adım atılacaktır" diyordu. NATO içerisindeki güçlerin özellikle Fransa ve İngiltere'nin Sırp mevzilerinden bölgede etkili olmayacak olanlarına yönelik saldırıları yeni tartışmalara yolaçtı. Fransa ve İngiltere Bihaç'taki, "güvenlik bölgesinde" birçok batılı yardım kuruluşu çalışanının ve kendi askerlerinin bulunması nedeniyle ve Bihaç'ın kenar semtlerine yerleşen çok küçük bir alana sıkışmış durumdaki Bosna-Hersek hükümet güçlerini kuşatmış olmalarından dolayı Sırp güçlerini bombalamayı doğru bulmadıklarını açıklıyorlar.

Öte yandan NATO'nun bölgedeki rolü ile birlikte soğuk savaştan sonraki durumu da yeniden tartışılmaya başlandı. Batıul siyasal gözlemciler, son olaydan sonra NATO içerisindeki çatlağın artık her zaman kendisini göstereceğini, Batılı müttefiklerin bölgesel sorunlarda kendi çıkarları doğrultusunda politikalar belirlemelerinin rekabete yolaçtığı bundan böyle ortak politikaların üretilmesini de engelleyeceği belirtiliyor.

NATO'nun önündeki üç alternatif tartışılıyor; a) Ortak politikalarına göre bölgede, bir taraftan diplomatik kanalları yeniden zorlarken diğer taraftan oluşturduğu "güvenlik bölgeleri" başta olmak üzere Sırp askeri üstünlüğünü kırmaya çalışır ki, bu daha fazla savaşa bulaşmak olur. Bu durumu yorumlayan Sırp lideri Karadziç böyle bir çözüm bölgeyi Vietnam'a çevirir diyor. b)- NATO bölgeden çekilir ki, bu da sorunların yeniden eski vahşet boyutlarıyla ortaya çıkması anlamına gelir. Aynı zamanda BM'nin aldığı kararlar ve uygulamalarına yönelik yaygın bir tepkinin oluşmasına yolaçar. c) ABD'nin ambargoyu kaldırma kararına uyulur ve Bosna hükümet güçlerinin Sırplar karşısında askeri başarıyı yakalamasına yardımcı olunur. Ancak bu durumda da sorunların çözümü doğrultusunda adım atılacağı şüpheli. Çünkü Rusya, Yunanistan, Sırbistan ve diğer bazı ülkelerin de Sırplara desteği çatışmaları derinleştirip çözümü daha da zor hale getirebilir.

Bu üç seçenekten son ikisi gerçekleşeceğe benziyor. BM ve NATO'nun bölgeden çekilme kararının ağır basması ABD ve İslam Konferansı'nın Boşnaklara silah yardımını artık açıkça yapmaya başlayacakları söylemi, son AGİK toplantısından çözümleyici karar çıkmaması ve son olarak Rusya'nın bölgeye müdahale edilmemesi doğrultusundaki tehdidi bölgede krizin daha da derinleşeceğini gösteriyor. Sırpların bu rahatlama ile ileride Makedonya'ya el atmaları da beklenmeli.

Görüldüğü gibi Balkanlardaki bu yoğunlaşmanın özellikle Yugoslavya'da parçalanmayı körükleyenlerce ne tür boyutlara ulaştığı ibret verici derslerle dolu. Halkların birbirine kırdırılması doğrultusunda davrananlar, bugünkü içinden çıkılmaz koşulların da sorumlusudurlar. Bölgede soruların cevaplanmasının, özellikle ABD, Almanya ve Rusya'nın kimlere neden oynadığını açıklamaktan geçtiği açık. Bu soruların yanıtlanabilmesi de, daha çok, savaştan direk etkilenen halkların (Sırp, Hırvat, Boşnak) ciddi çözümlemeler yapmasını gerektiriyor. Bölgesel bir problemin taraflar arasında çatışmaya dönüşmesinde en önemli pay ellbette batılı ülkelerle, Rusya'nın omuzlarındadır. Tabii ki, bölge halklarının tarihsel problemleriyle ilgili birikimleri de önemli oldu. Ancak sorunu Çekoslavakya-Slovakya örneğinde olduğu gibi, çağdaşlıkla çözme olgunluğunu göstermemelerinin de bölgeyi çatışmaların merkezi durumuna getirdiği söylenebilir.

Sitêrka Geş

Felat Dilgeş

Despêk rûpel: 12

xwedênegiravî ji holê radikin.

Li gor vê statuya nû, wê Kurdek bikaribe dibistanên taybetî veke, dê Kurdek bikaribe Enstîtûyek Kurdî veke, dê Kurdek bikaribe televizyon an radyoyek bi Kurdî veke; lê belê dê Kurd, wek civat, wek komel, wek rêxistin û wek partiyekê nikaribin tiştekî bikin. Lewra li gor vê statuyê, doza mafê Kurdan nikare bê kirin; lê heke Kurdek bi sêrê xwe li "mafekî" xwe bipirse, ev rê jê re vekirîne(!) Riyên din, hewldan û seredanên din wê dîsa bên cezakirin. DGM, wê dîsa nêçîra ronakbîr û nivîskarên Kurd bikin; tîmên taybetî û leşkerên Tirk, dê dîsa gund û bajarên Kurdistanê bi şewitînin.

Bi kurtî statuya nû, ji bo Kurdan di bin statuya mafên kêmayetiyê de ye. Kêmayetiyên li Tirkiyê, ku pêwist be li ser navê civata xwe dikarin daxwezekî xwe bînin ziman û bi wasita rêxistinên xwe li mafên xwe yên civakî û kêmayetî xwedî derkevin (li gor sebir û destûra dewleta Tirk). Lê ev rê jî dê ji Kurdan re girtî be. Çimkî li gor statuya nû ew ne civat , ne kêmayetiyek netewî û ne jî gel in. Bi tenê wek ferd hevwelatiyên dewleta Trk in. Daxwazek wan a civakî, herêmî û netewî dê tune be. Daxwazên bi vî awayî, ewê dîsa bi zaqonên terorê bên cezakirin. Kurd; wek gel, wek civat û wek netew wê nikaribin doza pîrozkarina cejna xwe ya netewî Newrozê bikin.

Mumtaz Sosyal ji azadiya ferdî qal dike; tevê Kurdan nikarin şewitandina gundekî Kurdistanê bidin sekinandin, dê Kurdekî dîl û nexwenda, çawa li mafên xwe xwedî derkeve û biparêze! Piştî evqas xebat, piştî evqas tekoşîn, piştî evqas qirkirin û xwîn; Kurdên ku tune dihatin hesibandin, êdî wek kes(ferd-şexs) satatuyek resmî distînin .Em çi bibêjin, ev jî gavek e; bi hêviya ku em di riya bidestxistina mafên xwe yên mirovî û netewî de bikarin bikin pêpelûkek.

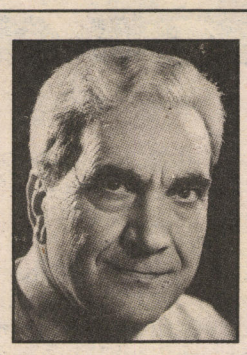

Kürt halkının düşmanları tarafından katledilen yol arkadaşımız, dostumuz, ağabeyimiz

Avukat **Medet Serhat**

Özgürlük, barış ve demokrasi için mücadele eden yurtsever, onurlu bir Kürt aydınıydı.
Anısı önünde saygıyla eğiliyoruz

Nihat AKAR• **Hüseyin AKSAÇ**• Üzeyir AL• **Eyüp ALACABEY**• Rohat ALAKOM• **Aziz ALIŞ**• Kutbettin ALIŞ• **Kovan AMEDİ** •Faruk ARAS •**Hüsamettin ASLAN**• Ziya AVCI• **Ferhat AYDIN**• Nimet AYDIN• **Mustafa AYDOĞAN**• Sait AYDOĞMUŞ• **Osman AYTAR**• Lütfi BAKSİ• **Mahmut BAKSİ**• Dr. Siraç BİLGİN• **Nedret BİLİCİ**• Bavê BARAN• **Cemal BATUM**• Sıddık BOZARSLAN• **Şermin BOZARSLAN**• Kazım BUDAK• **Hanefi CELEPLİ**• Sıtkı ÇELEN• **Dr. Celadet ÇELİKER**• Zekeriya ÇELİK• **Salim ÇELİKER**• Munzur ÇEM• **Mehmet Ali ÇILGIN**• Nedim DAĞDEVİREN• **Özcan DAĞDEVİREN**• İkram DELEN• **Süleyman DEMİR**• Cemil DEMİRCAN• **Mustafa DÜZGÜN**• Bûbe ESER• **Bülent FERAT**• Mehmet GEMİCİ• **Ahmet GEZİCİ** • İbrahim GÜÇLÜ• **Mustafa GÜÇLÜ**• Ali GÜLTEKİN• **Necdet GÜNDEM**• Abdülselam GÜVEN• **Vedat GÜZEL**• Abit GÜRSES• **Salih İNCE**• Keya İZOL• **Zeki KAYA**• Ahmet KARAMUS• **Hamit KILIÇASLAN**• Mahmut KİPER• **Abdulvahap KUMRUASLAN**• M. Ali KUT• **Dr. Naci KUTLAY**• Mahmûd LEWENDİ• **İbrahim MALGİR**• Münevver MALGİR• **Mehemed MALMÎSANİJ**• Medeni MARŞİL• **Hesenê METÊ**• Selim MURAT• **Yaşar OĞUZ**• Cemal ONURSAL• **Haydar OTLU**• Zeynelabidin ÖZALP• **Hatin ÖZER**• İsmail Naci ÖZTÜRK• **Lokman POLAT**• Rıza POLAT• **Nurettin Saraç**• Cemal Saygılı• **Zinar Soran**• Nezir Şemikanlı• **Vildan Saim Tanrıkulu**• Nazif TAŞÇI• **Bışar Tüysüz**• Paşa Uzun• **Bekir Uzunel**• Şükri XOCE• **Mehmet Yiğit**• Veysi Zeydanlıoğlu• **Reşo Zilan**• Zeynelabidin ZİNAR

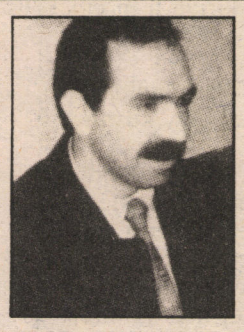

1955- 12. 11. 1994

Güzel ve güneşli günlere olan inançla ortak değerler ve idealler temelinde birlikte çabaladığımız değerli arkadaşımız

Şeyhmus Yapıştıran'ı

yitirmenin derin acısını yaşıyoruz.
Anısı yüreklerimizden eksilmeyecek...

Eyüp Alacabey, Kutbettin Alış, Mustafa Aydoğan, Zekeriya Çelik, Cemil Demircan, Hadi Aydın, Nedim Dağdeviren, Nurettin Saraç, Vildan Tanrıkulu, Süleyman Alış, Aziz Alış, Selim Acar

Hedefsiz şiddetin aramızdan ayırdığı yiğit devrimci

Mehmet Oruç'u

yüreğimiz ve bilincimizle yaşatıyoruz

Arkadaşları adına **Fadıl Özçelik**

Xaçepirs

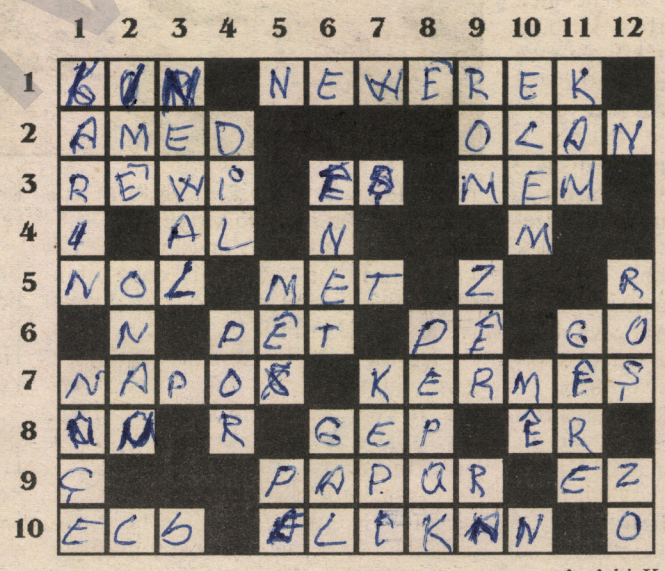

Çaperast:

1- a) Kurt, **b)** Kesê tirsek, bê cesaret, bê wêrin. **2- a)** Navê Diyarbekir **b)** Eksa deng, dengveger **3- a)** Kesê ku diçe dereke jê re tê gotin an jî kesê ku ji xwe re bi rê ve diçe **b)** Ta, jan, tajan, nexweşî **c)** Evîndarê Zin'ê (Pirtûka wê ji alî Ahmedê Xanî ve hatiye nivîsin) **4-** Beyrak, alem **5- a)** Rengdêrek ku li hinek ciyan "wek", "mîna" jî tê gotin. **b)** Xuşka bavê me. **6-a)** Alawî ya agir. **b)** Nig, ling. C) Li hinek ciyan ji guh re dibêjin. **7- a)** xirabe, wêran hilweşiyayî (berepaş)**b)**Lawirek gelek piçûk ku li hinek ciyan jê re "pêşû" jî tê gotin. **8- a)** Ne kevn, cedîd (berepaş). **b)** Dêm. **c)** Em timî li ser diçin lê ew qet naqede (berepaş). **9- a)** Rêya çêkirî, şose, cadde. **b)** Pronevê kesemînê yekjimara yekem. **10- a)** Bêdrok, elbik an satil a darîn. **b)** Li Kurdistana Tirkiyê eşîrek ku li ser vê eşîrê ji alî Dr. Îsmaîl Beşîkçî pirtukek jî hatibû nivîsîn.

Serejêr:

1-a) Kirdayetî, hukim, muqtedîrbûn. **b)** Xeber, hehs. **2-a)** Drûvê xwedîtî ya pronavê kesemîn ê yekejimara yekem. **b)** Kesê ku bêyî xwarin û vexwarinê ji tu tiştî re kêr neyê, ji wan re tê gotin (berepaş). **3-** Di nav çiyan de fetlok an jî ciyên kûr. **4- a)** Kole, bende, êsîr. **b)** Mûyê serê mirovan. **5- a)** Li hinek ciyan di maneya "kon" de tê ki karanîn, lê eslê wê bi Erebî ye (berepaş). **b)** Di elfabê de xwendina herfek (tîpek-pîtek) bêdeng. **6- a)** Bi serêxwe, bêkes (berepaş). **b)** Nîvê peyvika "galgal"ê. **7-** Li hinek ciyan ji "poz" re dibêjin, bi piranî jî li hêla Çolemêrgê (Hekkarî) tê bi karanîn. **8-** Çiwîkek (çûkek) ku çîroka wê bi nav û deng e û di nava gelê Kurd de gelek belav bûye. **9- a)** Berê li Kurdistanê ji Tirkan re digotin. **b)** Elementek (navê wî yê bi Kurdî) ku gelek buhaye. **c)** Li Misirê berê ji xwedayê rojê re digotin. **10- a)** Li Kurdistanê xoce an jî ji îmaman re tê gotin (berepaş). **b)** Ne niyê (nêr), femînin. **11- a)** Li pirê ciyan ji bo dayika lawiran tê bi karanîn. **b)** Kurmorî, morî, morîstang. **12- a)** xwarin ku pir bi xwê be, tê gotin (berepaş) **b)** Ne fer, cot.

Sînor

Haşîm ji ber feqirî ya mîrat bi zor û du bela zewîci bû. Mala xezûrê wi, dema pir qelen xwestibûn Diravê (pere) wi tûnebûn. Wi ji naçariya xwe desi bi qaçaxiye kiribû. Di ser sinor re mirov derbesî bin xetê dikirin. Ji wê derê; çixare, kaxizê cixare, cil û berg di anîn û li ser xete difirotin. Bi vî tewerî îdara mala xwe dikir. Pişî zewacê, du zarukên wî çê bûbûn. Yek kur û yêk jî kaç bû.

Piştê 12 Îlonê bi dehan, bi sedan kesên şorşerger ji ber desthilata faşîst a eşkerî reviyan û çûn binê xetê. Pirên wan Haşîm derbas kiribûn. Haşim qet vala nedisekinî. Her heftê, hercarê birek darbasî binê xetê dikir. Derbasbûna sinor pir zor û zehmet bû.. Carna di navbera wan û eskerê Tirkan de şer derdiket. Ji wan, an jî ji eskeran hinek kes dîhat in kuştin an jî bîrindar dibûn.

Ev cara dawîn bû, ku di sinor re derbas bûbûn û ji wan du kes birîndar bûbûn. Lê wan ji çend esker kuştibûn û çendek jî birîndar kiribûn. Jina wî Husna hercar ji wî re digot: "dev ji karê qaçaxiyê berde, ji xwe re karekî din bike: xwedê neke tiştek bi te bê, ez dê çawan van zarukan xwedî bikim." Bi rastî Haşim jî, êdî ji vi karî betzar bûbû. Li Kamişli ji xwe re kareki din dîbû. Haşîm ji jina xwe re got: "Belê ez dê dev ji karê qaçaxîyê berdim, wa ye min karekî din ditiye: ez dê te û zarukan bibim, em dê hindî ji vir û wiha de li Kamişlî bi cî bibin. Lê min xani peyde nekiriye, vêca ez dê biçim xaniki kirê bikim û bêm û cara dawî em dê bi hev re biçin." Di navberê re du roj derbas bûn, Zeyad û sê hevalên wi hatin cem Haşim ku ew wan di sinor re derbas bike.

Haşim ji berê de Zeyad dinasîya. Ew bûbû çend car ku wî hevalên Zeyed di sînor re derbas kiribûn, biribûn û anîbûn. Ji ber têkiliyên xwe yên bi kesên şoreşger re, hindî ew ji bûbû kurdekî welatparêz û şoreşger.

Wan kesên şoreşger, hergav ji Haşim re qala perçebûna Kurdistanê û rejwşa gelê Kurd dikirin. Haşim jî, êdî wek wan ji sinorên sunî nefret dikir. Wi jî bawer dikir ku wê rojek bê, dê ev sinor ji holê rabin, yekitiya gelê kurd û Kurdistanê ava bibe.

Êdî bûbû êvar, tariyê xwe bera erdê dabû , hîv tinebû, şaveke pir tarîbû. Haşim hazirîya xwe kiribû ku wan bi şev derbas bike. Haşim ji Zeyad re got: "Heval işev şeveke pir tarî ye, ku em rastî mayînan neyên pir baş e. Ger ku em rastî wan bên, lingê an jî testên me dê bifrin hewa."

Zeyad got: "raste, tu ji xwe re dibinî dujminê me yê zalim çi tûnin serê me. Li ser vî sinorî bi sedan, bi hezaran kes hatin e kuştin an jî birîndar bûne; ligê wan an milê wan çûne û seqet mane."

Hevalekî Zeyad ku navê wi Sîdar bû weha got: "Ev sînor û mayin rûreşiya kolonyalîzmê ne. Ku em xebata xwe geş bikin û têkoşineke bê hempa li dijî kolanyalîstan tbidin, em dê Kurdistanê li dagirkeran bikin goristan."

Zeyad û hevalên wî jibo hevditineke siyasî diçûn bin xetê û dê dîsan vegeriyana. Di nava şevê da Haşim, Zeyad û ên din bi hev re ketin rê. Nêzikî sînor bûn. Dengê du eskeran dîhat. Ew bi hev re diaxivîn. Dema wan dengê esker bihîs, xwe bi dev û rû ve avêtin erdê û hinekî sekinîn. Eskerekî bangî yê din dikir û jê re digot: Were vir, em bi hev re rûnin hinekî sohbet bikin." Eşker ji ciyê xwe rabû çû ba yê din. Haşim, Zeyad û havelên wî xwe bi aliyê kozika ku esker vala hiştibû ve kaşkirin û paşê rabûn ser lingê xwe û bi aliyê jor ve çûn. Hinekî guhdarî kirin û di wir re derbas bûn. Eskeran wan nedîtibûn. Ew bixêr û selametî derbasî bin xetê bûbûn.

Haşim jî, ji xwe re xanîkî bi kire dît. Bi xwediyê xanî re xeber da û got, hetanî heftekê ez dê zarukên xwe bîne û bikevimê.

Haşim piştî çend rojan vegeriya mal. Jina wî hema jê re got: "Polîs û eskeran avîtin ser mala me, li hemû deran nehêrîn û pirsa te kirin, gotin ka Haşim li kî derê ye. Min jî gote wan, Haşim çûye bajarê Mêrdînê." Haşim got: "Miheqeq yekî giliyê min kiriye. Ma gelo ji bo çi pirsa min dikin?"

Husna: "Du hefte berê, gava te hinek kes derbas kiribûn, li ser sînor şer derketibû. Gelo ji bo wê nebe?" Haşim got: "Ez nizanim. Erê şer derket, lê ji me kes nehat girtin. Du kes birîndar bûbûn. Lê me wan li sînor nedibin hindikin. Çar kes karin li şûna xwe rûnin û bi esker re şer bikin, hema gule berdin wan nehêlin ku serê xwe ji erdê rakin û ên din jî wê gavê wê karibin derbas bibin.

Lê haşim du dil bû. Gelo jina xwe û zarukên xwe bi xwe re bibe, an li mal bihêle û carekî din vegere wan derbas bike?! Haşim çû cem jina xwe û jê re got: "Husna, va ye, ev zilaman pir qelebalixin. Li sînor dê şer miheqeq derkeve. Tu dibêjî çi, ez te û zarukan bibim an we bihêlim careke din?"

Husne got: "Tu zanî, lê ez dibêjim hindî çûn û hatina te bese, bila ev cara dawî be. Em bi hev re biçin û hindî tu divî sînorê bê oxir re derbas nebî."

Haşim got: "Erê Husna, erê. Ev sînorê bêyewm, dê kengî rabe. Madem ku tu dixwazî hun jî bi me re bên. De heydê cilên zarukan lli wan bike ku em biçin."

Navê kurê wan Serdar û keça wan jî Zelal bû. Her du jî çûbûn mala apê xwe û ji wir jî çûbûn mala xaltiya xwe, bi zarukên wan re lîstibûn û hîn nû hatibûn mal. Haşim her du jî girtin

hişt. Me ew jî derbasî wî alî kirin. Ez dibêm yekî giliyê min kiriye."

Husna: "Niha dê çawan bibe. Lê ku te bigrin, dê bi te pir îşkence bikin û te bavêjin zindanê, hindî kî dizane wê te kengî berdin!"

Haşim got: Tu xeman nexwe, ez xwe nadim dest. Ew nikarin min bigrin. Ji xwe wa ye em hemû dê ji vir biçin. Ji vê sekbav a dewleta tirkan jî xelas bibin"

Husna got: "Erê, em biçin lê, li xerîbiyê dê çawan sebra me bê, dewrana me bê? hemû nas, dost û merivên me li virin û em jî li wir!"

Haşim got: "Tiştek nabe hurme. Ciyê ku em derinê, hemû kurd lê dijîn û hemû jî birayê me ne. Em dê li wê derê ji vir baştir bijîn."

Haşim çend rojan xwe di mala merivê xwe de veşart, li hêviya birek merivên din bû ku bihatana û dê hemû bi hev re derbasî binê xetê bibûna.

Çend roj bi şûnde ew kesên ku dê derbasî Suryê bibûna hatin. Birek mezin bû. Haşim ji berpirsiyarê wan re got: "Heaval hun pirin, li ser sînor bê şer derbasbûn zor e."

Yê berpirsiyar got: "Şer derkeve jî tiştek nabe, em hemû bi çekin. Em dê li eskeran biteqînin û bi teqînê re derbas bin."

Haşim got: "De hûn dizanin, ji xwe esker li ciyê ku em têra derbas kirin hemêza xwe, têr û tijî ew ramîsan.

Di nava şevê de dîsan ketin rê. Ber bi sînor ve çûn. Pir qerebalix bûn û ji bo vê dilê Haşim xuşîs bû. Gava nêzê li têlan kirin bêdengiyek mezin hebû. Haşim zanibû dê gaveke din şer derkeve û bibe teqereqa çekan.

Keleşkofa wî di destê wî de, li pêşiyê bû. Ên din jî li pey wî bûn. Husna jî destê keçika xwe girtibû û kurê wê jî bi gavekê li pey wê bû. Eskeran ew dîtin û dest pê kirin gule berdan wan. Gule wek barana buharê dihatin ser wan. Wan jî dest pê kiribûn gule berdidan esker. Haşim û berpirsiyarê grûbê ji hev re gotin: "Em çend kes dê şer bikin, ên din bila hemû di bin têlê re derbasî wî alî bibin."

Esker pir bû. Li pêşiya wan û li der dorê wan kemîn danîbûn û ji her alî gule berdidan wan. Du panzêr jî hatin berê lembên xwe, ku pojektorê mezin bûn dan ser wan. Ciyê wan ronî kirin ku esker wan bibînin û bi rehetî wan bikujin. Haşim ji yê kêleka xwe re got: "Berê tivingên xwe bidin panzêran û lembên wan. Divê em wan lemban bitefînin, wekî din kes ji me ji vir nafilite û dê me hemûyan bikujin."

Haşim sekmanekî baş bû, derba berdida li erdê nediket, li armanca xwe diket. Wî berê keleşkofê da ser panzêran û bi lembê wan ve danî, şikandin. Haşim û çar-pênc kesên din şer dikirin, hevalên wan ên din jî derbas dibûn. Haşim mêze kir ku li ba wan tu deng nayê hemû derbas bûn e. Ji ên ba xwe re got: "Hemû heval çûn, haydê em jî, xwe bi erdê ve bikşînin û derbasî aliyê din bibin."

Jina Haşim, zarukê wî û ên din gava derbas dibin gule li gelekan ji wan dikevin û birîndar dibin. Gulek li keça wî Zelalê jî dikeve. Husna ji ber ku bi Zelalê re mijul dibe kurê xwe wenda dike. Dibê qey ew li pêşiyê derbas bûye. Husna, Zelal a birîndar digre û derbasî wî milî dibe. Piştî demekê Haşim û yên din dighêjin cem wan. Haşim bazdide diçe cem Husnayê û mêze dike ku keça wî birîndar bûye. Husna, Zelal girtiye ber sînga xwe û li ser digrî.

Haşim dipirse: "Husna kanî Serdar, ma ew bi wera derbas nebû?"

Husna: "Ez nizanim, min wî wenda kir. Ez bi keçikê daketim. Ez nizanim li ku derê ma, an bi ku ve çû!"

Haşim: "Hetanî kî derê bi tera bû, li ku te ew wenda kir?"

Husna:Hetanî ber têlê min ew li peyxwe dît, lê ku Zelal birîndar bû şunde, min Zelal girt û bi lez ji wê derê bi dûr ketim û virde hatim."

Haşim texmînkir ku tiştek hatiye serê kurê wî. Hêsir ji çavên gindirîn hatin xwarê . Keça xwe girt hinekî ramîsa û têr û tijî giriya. Paşê, ji Husna re got: "Tu bi van hevalan re here, ez dê vegerim li Serdar bigerim. Belkî riya xwe şaş kiriye û bi cihekî din ve çûye."

Husna got: "Tu dê vê şeva tarî çawan wî bibînî. Wax limin bavo, mala min şewitî, belkî ew kuştine" û pêre jî dagirî.

Haşim vegeriya. Li der û dorê geriya, ber bi aliyê têlan ve çû. Mêze kir ku esker jî li wê derê digerin. Haşim xwe avête erdê û xwe ber bi wan ve kaş kir. Dît ku waye tiştekî wek qerebûtê xwiya dike, li erdê dirêje û eskerek jî li ba wî li piya ye. Haşim berê keleşkofa xwe da wî eskerî û ew bi teqînê re xist erdê. Esker, di cî de canda. Haşim bi eskerên ku li der û dorê dorê digeriya ve jî da. Çend kes ji wan jî kuştin û xwe gîhand ser laşê kurê xwe. Serê kurê xwe rakir da hembêza xwe, mêze kir ku can tê da tûn e. Ew girt ber sînga xwe û bi rê ket ku wî bibe. Lê eskeran mecal nedidan ê.

Haşim kurê xwe danî erdê. Jarjorekî tijî di wan de vala kir. Û dîsa kurê xwe girt û çend gav avîtin. Haşim di dilê xwe de digot:Ez laşê te di destê van kuçikan de nahêlim. Ez dê kurê xwe ji vir bibim."

Di wê navberê de panzêr hat, ronahiya lamba xwe da ser Haşim. Eskeran cihê wî dîtin. Hemûyan bi hev re, ew gulebaran kirin. Pir gule li Haşim ketin. Hendî nikaribû gava xwe bavêje. Kurê xwe hêdîka danî erdê, eskeran hîn li wî gule dibarandin û lê diketin. Haşim, tiliya xwe bir ser nigê keleşkofê, lê çi feyde nikaribû nig bikişandana. Xwe bi dev û rû avêt ser kurê xwe, te digot qey kurê wî dijî û ew xwe jê re dike sîper.

Haşim li ser kurê xwe can da û ew jî wek kurê xwe ket nav karwanê şehîdên Kurdistanê.

Lokman Polat